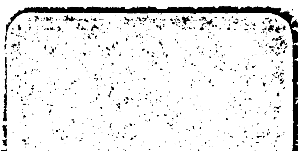
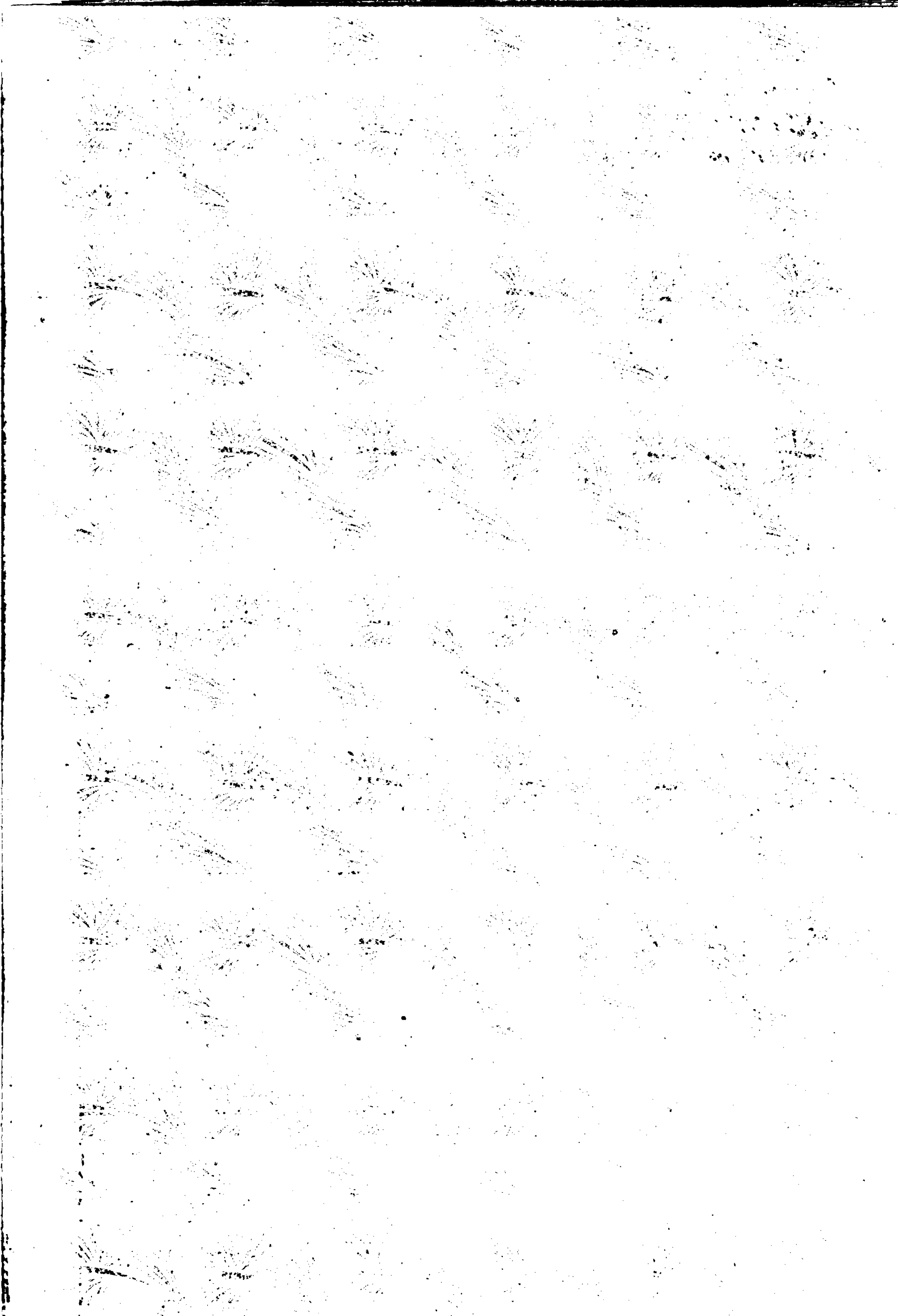

M. BRAXATORIS:

RATOLIESTKY

S HORY OLIVETSKEJ.

RATOLIESTKY S HORY OLIVETSKEJ.

Nábožné básne a piesne.

Napísal

Martin Braxatoris
(Sládkovičov).

V LIPTOVSKOM SV. MIKULÁŠI.

NÁKLADOM SPOLKU »TRANOSCIUS«.

1903.

Knihtlačiarsko-účastinársky spolok v Turčianskom Sv. Martine.

Jeho Vznešenosti

pánu

Jánovi Mockovi,

vysl. seniorovi, slovutnému hymnologovi, svojmu priaznivcovi

a tiež

všetkým milým bratom a sestrám po viere a krvi

v láske a úcte venuje a posväcuje

pôvodca.

Ratoliestky s hory Olivetskej.

(Úvodná.)

Ó, horo svätá, na jejž výšinách
rád meškal v dobrých i zlých hodinách
môj Spasiteľ, môj Boh a Pán —
I ja sa v tvojich výšin slávojas
na krýdlach viery vznášam zas a zas,
ta — z týchto smutných, temných strán...

Ba neraz meškám dušou celý tam, —
a Teba vierou vrúcou objímam
a slávim Tvoju lásku, boj
i obeť Tvoju, smrť i vzkriesenie
a kľakám v prach, Ťa vzývam nadšene,
ó, Pane môj a Bože môj!

A keď už musím zpät sa domov vzniesť,
vše ulomím si čerstvú ratolesť
z tých olív vonných, — odnášam,
vďačím sa nimi dušiam vnímavým
a z hlbín srdca pozyv vznášam k nim:
Ó, k Nemu, za Ním! — poďte tam!

I.

SVIATOČNÉ A SLÁVNOSTNÉ.

Adventné tóny.

Otvárame...

Otvárame, Pane Kriste,
z Tvojej lásky iste, iste,
v Tvojej cirkvi nový rok,
v Tvojom mene — prvý krok,
a Tvoj hlas nám sladko hlása:
»Kráľ tvoj k tebe ubiera sa...«

Otvárame srdca brány:
vojdi, Kráľu požehnaný!
Otvárame dokorán:
vojdi, Boh náš a náš Pán!
Vyslyš naše lkavé hlasy:
Vojdi, Kriste, darca spásy!

Rozožeň tmy, čo nás halia,
ulieč rany, čo nás pália,
vyčisť hriechov našich kvas,
ľud Svoj vyvýš, zveleb, spas,
cestou spásy neomylnou
veď nás k nebu rukou silnou!

Prijď, Pane Ježiši!

Prijď, Kriste!
V svoj Sion vojdi, vojdi v domy naše
i v naše srdcia, — hosťom stálym buď! —
Jak práhne zem, už zážeh slnka kmáše,
tak práhne verná ľudu tvojho hruď
a v túžbach vrúcich čakajúc ťa prosí:
Ó, nebesá, ó, dajte, dajte rosy!
Prijď, Kriste kráľu, s svojím kráľovstvom
a daj nám milosť, život spásu v ňom!

Prijď, Kriste!
Ach, v svete tma — a ty si svetlo čisté;
ach, v svete smútky — ty si tešiteľ;
ach, v svete nemoc — lekárstvo ty isté;
ach, v svete hriech — tys verný Spasiteľ;
ach, v svete boj — tys pravá moc a sila;
ach, v svete spupnosť: pokora ty milá;
ach, v svete zášť: tys láska, dobrota;
ach, v svete smrť: tys knieža života!

Prijď, Kriste!
Hej, v svete tma, tma noci nebezpečnej,
tma desná bludu, pochýb, hriešnosti —
Ó, Kriste, jasné svetlo pravdy večnej
a jasné slnko spravedlnosti,
prijď, Kriste, k nám a rozožeň tmy clivé
a svieť nám svetlom svojím milostive,
a v svetle chodiť daj nám z milosti
po cestách spásy k svetlu večnosti!

Prijď, Kriste!
Tys blízky tým, čo v pravde vzývajú ťa —
Buď blízky nám, buď stály vzácny hosť!
Hľa, srdcia naše veľkým smútkom smúťa —
ó, Tešiteľu, poteš, rozradosť!
Hľa, telo, duša naša chorie, vädne —
lekáru náš, ó, zahoj rany zradné
a zahojené zahaľ z milosti
do rúcha svojej spravedlnosti!

Prijď, Kriste!
Hľa, sveta zášť sa na nás zlobne valí
a satan neprestáva napádať, —
my slabí; sotva boj sme započali:
zbroj klesá — nutno nám sa boja vzdať —
Prijď, Kriste, Réku, buď nám hradom pevným,
sám bojuj za nás proti vrahom hnevným!
Zkruš spupnosť, pýchu, v pokoru ju zmeň:
smrť zahlaď, rozsvieť večnožitia deň!

Spravte cestu!

Kde Jordán dumný tečie v majestáte
a vôkol púšť sa stelie divoká,
tam Boží muž sa javí v tvrdom šate
a na rtoch prísne slovo proroka.

On, sluha Boží, kliesni cestu Pánu:
»Pokánie čiňte, lebo zblížilo
sa nebies kráľovstvo; už svitá k ránu,
hľa, hviezda spásy splála premilo!

Pokánie čiňte, smyte hriechu kal
hneď krstom vody, spravte cestu Pánu!
On ide, ide: hosť, ach, vzácny, Kráľ,
On ide, ide: hore srdca bránu!«

*

Ó, ľude Boží! Kráľ ten večnej slávy,
hosť vzácny, dárca spásy, života
sa, ajhľa, u dvier srdca tvojho javí,
chce vôjsť — ó, milosť, láska, dobrota!

Ó, sprav mu cestu, priprav srdca stán:
Čiň pokánie, lkaj celou hriechu súžbou.
Tak zdvihni bránu, otvor dokorán —
Prijď, Kriste! ľud tvoj čaká s vrelou túžbou!

Aj, kráľ tvoj . . .

Aj, kráľ tvoj tichý k tebe berie sa —
ó, splesaj, Sion, až po nebesá,
bež v ústrety Mu, v cestu syp Mu palmy
a v počesť Jemu spievaj zbožné žalmy:
On v tvojom biednom chce mať srdci stán:
nuž otvor Mu ho, otvor dokorán!

Lež čože — ešte spíš? Ó, čas už, čas!
Nečuješ strážny poslov Božích hlas?!

Noc pominula... Áno, ajhľa svitá,
hľa, slnkom vstáva spása dlho skrytá —
Čuj hodiny na výši nebies biť:
Tu deň; čas nám sa zo sna prebudiť!

Ó, počuj, Sion, počuj, povšimni!
Dosť bolo noci, bludu, skutkov tmy,
dosť spury, judášstva i bratovraždy,
dosť hriechu... Drahý okamih je každý —
Čuj, Sion, rannú pieseň zbožnosti:
Odvržme tedy skutky temnosti!

Aj, kráľ tvoj tichý k tebe berie sa —
On pravda, život, cesta v nebesá
všem, ktorí s túžbou vrúcou prijmu Jeho
a ktorí chtive oblečú sa v Neho,
v Ňom samom spása, milosť najvyššia:
nuž oblečme sa v Pána Ježiša!

Prijď, Kriste, prijď, Tvoj čaká Teba ľud!
Hosanna, spomôž! milostivý buď!
V nás hriešnych sám si priprav miesto vhodné,
daj poctive nám chodiť jako vo dne, —
buď s nami vždycky, neopúšťaj nás —
Hosanna, spomôž! Ľud tvoj zveleb, spas!

Aj, stojímť u dveří...

Aj, stojímť u dveří a tluku...
Ó, dušo, a ty ešte spíš?! Ó prebuď
sa skoro, čas je — ospalou už nebuď —
Noc pominula, priblížil sa deň,
deň spásy tu je, — sotri s oka sen —
Vstaň! prišla spása, — vystri po nej ruku:
Aj stojímť u dveří a tluku!

Aj, stojímť u dveří a tluku...
Sione, otvor! Zdvihnii cirkev, brány!
To Ja som, Ja — snáď nepoznáš Ma ani?

Aj, Kráľ tvoj tichý k tebe bere sa,
Spasiteľ, Svetlo, Cesta v nebesá.
i Pravda, Život, Lekár — zhojiť muku —
Aj, stojímť u dverí a tluku!

Aj, stojímť u dverí a tluku...
Otvorte! Láskou k vám mi srdce horí —
Blahoslavený, kto mi pootvorí:
Ja vojdúc, budem s ním tam večerať
a so Mnou on — Aj, hodu blahodať:
chlieb neba večný, pokoj, radosť v Duchu —
Aj, stojímť u dverí a tluku!

Aj, stojímť u dverí a tluku...
Ó, Pane náš, ó, Spasiteľu milý!
Viď, dokorán sme dvere otvorili —
Ó, vojdi, vzácny, požehnaný hosť!
Kto Teba má, má večne dosť a dosť...
Nuž, vojdi v srdcia, v domy, v školy, v chrámy
a potom večne ostaň s nami!

»Tenť bude veliký«...

»Tenť bude veliký.« Tak anjel vraví
o zasľúbenom Mesiášovi.
Ó, nevystihlej veľkosti a slávy!
Kto vystihne ju, ktože vysloví!

Kde palác? koruny kde jasot hravý?
Kde veľkosť, sláva, jak ju chápe svet?
Jej vznik v jaslách, jej niet kde skloniť hlavy,
jej údel strasť a kríža žhavý hnet.

No veľkosť v tom, že Bôhsyn sstúpil s neba,
v plášť zahaliv sa hany, úpreka,
by v posled v obeť kríža podal seba
a smieril s Otcom, spasil človeka.

V tej nízkosti On práve vozvýšený —
Ó, slávna veľkosť lásky k človeku! —
No padne rúška: víťaz nezmožený,
zas vzlietne v slávu nebies odvekú.

... A prijde ešte...

...A prijde ešte On na konci dňov...
Na nebi, zemi divy diať sa budú,
a vtedy s mocou, slávou velikou
On prijde, sudca prísny, sudca k súdu:
Na bezbožných — bič, — odsúdenia žas —
No verní s plesom zbožným zdvihnú hlavy,
veď vykúpenia, spásy prišiel čas:
ich údel spása nebies, plnosť slávy.
Prijď tedy, Kriste, Amen, sadni v súd —
Na modlitbách bdiac Tvoj Ťa čaká ľud!...

Vianočné hymny.

Milosťou odvekou...

Milosťou odvekou nebesá svieťa,
pred svetlom ztráca sa mrákota zlá,
zplesaly široké končiny sveta:
spasenia hviezda, hľa, nádherno plá
nad Betlehemom!

Vesmír sa jasotom, plesaním chveje,
v slávy jas halí sa nebeský stán;
v širý svet vzácna zvesť anjelská zneje:
Kristus sa narodil, Spasiteľ, Pán —
Sláva buď Bohu!

Plesajte, národy, pejte hymn Bohu,
v slávospev anjelov prepukni hruď:
za milosť zjavenú, nesmierne mnohú,
sláva ti, Bože náš, vzdávaná buď
na veky vekov!

Vítaj nám v nižinách zeme tej mutných,
prevzácny s výšin k nám prišedší hosť,
v jaslách si ustlavší chudobných, smutných,
prijavší telo, krv našu i kosť —
Vítaj nám, Kriste!

Vítaj, ó dieťatko milostné, Kriste,
spasiteľ hriešnikov, útechy zdroj,
lekáru v nemociach, svetlo v tmách čisté,
v bojoch hrad prepevný, výborná zbroj —
Vítaj nám vrúcne!

Tebe sa klaniame, prosiac ťa vrelo:
v srdciach tiež našich sa skrz vieru zroď,
s nami buď, konaj v nás spasenia dielo,
cestou nás života k nebesiam voď —
Hosannah, Kriste!

Slovo tělo učiněno jest...

Ó, slyšte nebesá! ó pozoruj, zem, sluchom!
Boh, láska večná vraví: Ja sa smilujem:
nechcem, by hriešnik zhynul hriecha kalom, puchom;
lež, aby obrátiac sa, žil — to žiadam, chcem;
chcem vzhliadnuť na väznov, chcem na otrokov vzhliadnuť,
čo hynú v diabla, sveta, tela okovách,
chcem ratovať, čo v prepasť ide padnúť,
chcem svetlo spásy rozžať v nebezpečných tmách —:
Aj, Semä ženy, Syn Môj prijde k spáse sveta —
k veriacim v Neho milosť, život večný vzlieta.

Aj, zhlaholily, vzňaté ohňom zbožnej viery,
prorocké hlasy: Dúfaj, ubiedený ľud! —
Ach, nivočí ťa útrap sterý, tisícerý,
no zaslúžil si, uznaj, taký trest a súd:
hriech zaujal ťa cele — modla s prava, s ľava —,
pohrdnuls' Bohom — preto opustil ťa On,
ach, hynieš: nedužívá všetka tvoja hlava
a telo zomdlené... No dúfaj! Zavznel zvon,
zvon spásy: Vykupiteľ, Lekár tvoj už ide,
nad tebou slávne sláva Hospodina vzijde!

A srdcia splály túžbou — Hľa, jak prosia lkavo:
Rorate coeli! Dajte rosy nebesá!
Prijď, Pane Ježiši! O Svetlo! zjagaj, hravo,
tmy smútkov rozožeň, ať ľud Tvoj zaplesá;
prijď, Lekáru! a ulieč srdcia, duše choré;
na Tvoju, Kriste-Bože, spásu čakáme:
rozlož sa pevným hradom na Siona hore;
nech prst Tvoj, Reku! šípy vrahov poláme!
Jak čaká ponocný svit rána, tak my Teba —
Smiluj sa, Pane! pospeš, prelom brány neba!

*

A Slovo Otca večné oblieka už telo:
V Betléme tichom, ajhľa, matka prešťastná
do jasiel vkladá dietko, ľúba zbožno-vrelo,
a nad jaslami, hľa, plá hviezda prejasná;
betlemské pole v sláve jasá, plá a horí,
a posol Boží hlása preradostnú zvesť:
Aj, narodil sa svetu Spasiteľ...! A chóry
anjelské pejú sladko: Bohu sláva, česť
na výšach, pokoj zemi, v ľuďoch zaľúbenie —
Aj, slávny dar, aj, slávna zvesť, aj slávne penie!

Ó, preradostná noc, noc plná kúzla, krásy
a plná slávojasu, spevov anjelských!
Aj, prchla nočná tma, aj, vzošlo slnko spásy,
aj, v jasliach dieťa: Boží Syn to leží v nich
aj, Predivný, aj Radca, silný Boh, Rek statný,
aj, Otec večnosti, aj Knieža pokoja,
aj, milosť nesmierna, aj, zázrak prepamätný:
Boh s neba sostúpil v kraj hriecha, rozbroja,
aj, splnil sľuby, zkojil vrúcich túžob žiadosť
a nesie kajúcim mier, spásu, život, radosť!

Buď hlučne zvelebené, premilostné dieťa,
ó, Pane Ježiši, Ty Pán náš a náš Boh!
S mudrcmi od východu snažne hľadáme Ťa,
kľakáme na kolená u Tvojich, hľa, nôh;
i dávame Ti v podar srdcia rozkajané:

to zlato naše, naša myrrha, kadidlo,
ó, prijmi vďačne dar ten, nebies, zeme Pane!
zvoľ Sebe jasle duší našich za bydlo. —
Aj, v jasot všesveta i náš ples preblkáva,
a v spevy anjelské i naše vrúce: Sláva...!

Sursum corda!

Hod Vianoc ide s jasom, zvesťou blahou —
Kto chcel by ešte pochybovať, klesať?
Ó, hore srdcia! Poďme viery dráhou
do Betleheáma, videť, počuť — splesať...
Ój, veľké, slávne veci sa tam dejú:
plá slávo-svetlo, anjel s výšin slieta,
a z jeho úst tie sladké chýry znejú,
že narodil sa Spasiteľ už sveta, —
v to anjel-sborov slávospev sa vplieta.

A v jasliach leží Dieťa — On to iste...
Ó, buď Ti chvála, česť a zvelebenie,
milostné Dieťa, Pane Jezukriste,
za lásku, ktorej rovnej nenie, nenie:
žes s trônu Svojej nekonečnej slávy
sostúpil, Božskej cti sa zriekol cele,
a prišiel na svet padlý, hriešny, tmavý,
obživiť žitie naše umŕtvelé,
nás spasiť — Prijmi slávospevy vrelé!

Ój, hynul svet a iste bol by zhynul
zranený hriechom, v hriecha bahne, kale —
No prišiels, Kriste! V Tebe s výšin splynul
prúd požehnania, blaho neskonalé,
liek, spása večná — Ó, buď požehnaný!
Nezhynie, kto sa vierou drží Teba:
Ty vytrhneš ho z hlbín, zhojíš rany
a povýšiš ho, vždy výš — až do neba —
Česť, sláva... (Ó by znela jako treba!).

Tu v jasliach nášho srdca Tvoje lože:
tam zrostaj, — panuj, kraľuj, Kráľu slávy,

Immanuelu, Pane náš a Bože,
ó, darče spásy jediný a pravý!
Tys náš, my Tvoji, — nič nás nerozlúči,
nie balvan kríža, ani strastí more...
Sione, splesaj! spása tvoja pučí
z parezu Izai... Splesaj v zbožnom sbore —
Hallelujah! Ó, hore srdcia, hore!

Plá svetlo...

Plá svetlo, prúdom rozlieva sa
po betlehemskom tichom poli,
a z prúdov jeho anjel hlása,
že zblížila sa sveta spása,
že zcelie, čo tu trápi, bolí.

Plá svetlo. Splesaj, ľud môj ľúby,
ach, zbitý biedou tou i inou!
I teba Boh tvoj ľúbi, ľúbi,
i ty si predmet jeho chlúby,
si vyvolenec Hospodinov!

Plá svetlo, plá i tebe, jasá
tak mnohosľubne, utešene —
Ó, splesaj! počuj, jak ti hlása:
»I k tebe spása zblížila sa,
i tebe ide vykúpenie!«

Sú ťažké smútkov tvojich mraky,
kol teba strastí noc sa stele —
No dúfaj, hore srdcia, zraky:
Plá svetlo — splesaj, vzdávaj vďaky:
tmy mraky miznú, zmiznú cele...

Jak verím v sveta Spasiteľa,
tak verím v tvoje vykúpenie...
Ó, ver i ty! Hor duše, čelá!
a zo sŕdc hymna vrúca, vrelá
zni k Bohu: Sláva, zvelebenie...!

Vianočná dumka.

Rád meškám dušou v milom Betleheme
u kolísky, či jasiel sveta spásy —
O, dušo, rozpni krýdla, — z nižín zeme
sa rázne vznes a tatam zaleť zasi.

Tu stojím zase na betlemskom poli.
Noc vôkol. Pastier prostý dumá, sníva
(o Messiášu snáď) — V tom porozpolí
sa nebo... jasot prúdom na zem splýva...
Ľak v srdciach (ako zamrel kedys bázňou
pred slávou Božou Adam, vedom hriechu,
tiež Mojžiš na Sinai) — — V tom anjel s kázňou
sa zjaví sladkou... Zvraví... A už v spechu
ľak prchá, hnaný slovom: »Nebojte sa!«
A anjel ďalej sladké slova splieta
v zvesť vzácnu, nad ňouž srdce plesá, plesá,
že narodil sa Spasiteľ už sveta.
A anjel-sbory pejú slávu Bohu
a pokoj zemi, v ľuďoch zaľúbenie —
Oj, slávna noc! Kto krásu tvoju mnohú
a kúzlo skreslí? Ach, ni možno nenie.

S pastiermi spieším s poľa do mestečka —
Ach, jak je tiché, nepatrné, nízke!
(snáď Sion-dcéry úboru to vlečka)...
a mesto Božie tak je, hľaďže, blízke:
toť Jeruzalem slávny tu je predci:
ó, prečo nie tam? prečo v Betleheme
sa dejú tieto prezázračné veci?
Hej, Jeruzalem, chlúba svätej zeme,
s nádherou chrámu, s kňazstvom predôstojným
i bohoslužbou skvelou, múdrych sídlo:
ten bol by miestom hodným, vhodným, strojným,
tam našlo by sa slušné lôžko, bydlo
pre Pannu, Ženu veľmi požehnanú,
a pre jej plod, hľa, kolísočka bájna
s čalúnkom jemným, kmentom Kanaánu,

*

s hodvábom mäkkým... A tu, ajhľa, stajňa,
či jaskyňa, už v stajňu zariadili,
a jasle biedne...
Predsa tak byť malo;
nie Jeruzalem pyšný, zatvrdilý,
lež Betlém pokorný... A tak sa stalo:
sem s výšin neba sostúpil Syn Boží,
tu prijal na sä našu krv a telo,
tu ustlal Sebe na tom biednom loži,
tu srdcia prosté vítaly Ho vrelo.
Aj, zvláštny obraz: Premilostné dieťa
toť v jasliach, nad ním šťastná, šťastná Matka,
i Jozef; tu-tam pastier; zraky svieťa
toť vierou, v srdciach nádej, tucha sladká...
Tak ponížil sa Boh sám v svätej láske,
by na výšiny spásy ľud ťvoj zchvátil;
stal chudobným sa veľmi v každej čiastke,
by na veky nás biednych obohatil.

Jak zvláštny obraz! Každý čítať môže:
»Kráľovstvo moje z tohto sveta nenie.«
Jest iná veľkosť, sláva, blaho, zbožie
než zná a ľúbi ono pokolenie,
čo slúži svetu, telu len a času
a vrchol túžob vidí v časnom chlebe —
Nu, večné zbožie, blaho, krásu, spásu
nám hriešnym dáva v Kristu štedré nebe.
Šťastný, kto lásku túto v dostač váži,
šťastný, kto vie byť za tie dary vďačným
a po nich túži, za nimi sa snaží
a prijíma ich vierou, srdcom lačným.
Bedár, kto touto láskou, tými dary
pre lásku k svetu zhŕda zaslepene:
v prachu sa plazí, prach jie, v ňom sa zmarí...
No, na bok horkosť — prišlo vykúpenie.

Ja v slávy Tvojej jas sa blížim z mraku,
ó, Kriste! k jaslám zbožne kloním hlavu,
Ťa vítam vrelo, tlumočím Ti vďaku
a spievam Tebe vrúcu česť a slávu!

A prosím: Pane, na náš národ vzhliadni!
Sme ponížení, ubiedení veľmi,
sme zomdlení a zbití, k pádu snadní,
sme ohrožení zlobou, nepriateľmi,
jak asi kedys' národ Izraela:
na spásu Tvoju čakáme, ó Pane!
Oj, trpeli sme i trpíme veľa,
no veríme aj v Tvoje smilovanie:
Ó, sčítaj, Pane, naše slzy, súžby,
za Betlehem si zvoľ nás, v nás sa naroď,
ži v nás a naplň naše prosby, túžby —
Zhoj, vykúp, zveleb, vyvýš, spas náš národ!

Mudrci od východu.

Jasá, jasá na nebi
hviezda plná veleby,
až na východ diaľny svieti,
kynie, volá, túžbu nieti,
a z nej sťaby zunel hlas:
»Poďte, Ježiš volá vás!«

Za tou hviezdou preskvúcou
s túžbou srdca horúcou
mudrci toť prišli traja
z diaľneho východu kraja
Ježiškovi chválu vzdať,
pozdraviť ho nastokrát.

Už hľa dlhej po púti
kľačia zbožne pohnutí
pred Ježiškom Spasiteľom:
velebia Ho v slove vrelom,
v zrakoch lásky, úcty svit,
v srdciach radosť, blahý cit.

Vítajúc Ho pokorne,
(no že čujte pozorne!)

otvárajú schránky svoje,
dávajú Mu dárkov troje:
zlato, mirru, kadidlo,
všetko s vďaky srdca šlo.

I my, Dietko milostné,
vítame Ťa radostne,
kloníme pred Tebou čelo,
chválime Ťa vrúcne, vrelo,
a náš darok — tu ho máš:
naše srdce, život náš!

Augustus.

Na preslávny prestol Ríma césar Augustus si sadnul,
žezlom silným temer celým vtedy známym svetom zvládnul,
kraje šíre pevno sviera svalom oceľovej ruky,
do všetkých už končín nesú jeho rozkazov sa zvuky,
dozaista: jasný césar moc má veľkú, slávu mnohú,
národ veľký hold mu vzdáva taký temer ako Bohu.

A hľa, predsa navzdor toľkej moci, sile, cti a sláve
césar August nástrojom sa, ajhľa, púhym stáva práve
v ruke inej — viete, jakej? v ruke Božej všemohúcej:
musí i on prispeť k splnu túžby onej prehorúcej,
ktorá v srdciach lepších dlho ohňom zbožným plápolala,
vyčkávajúc z Betlehema Krista, Sionského kráľa.

Na prestole sedí, ajhľa, August — nástroj Hospodinov...
Vôkol neho shromaždil sa hlúček verných dvoranínov,
ktorí pokorne, hľa, klonia šedé pred mocnárom hlavy,
tichosť vôkol prehlboká, veď sám césar jasný vraví —
Počúvajte: odznel rozkaz s trónu bohatého výše:
»Spočítajte všetek národ širo-šírej mojej ríše!«

Hľaďže, oná preohromná ríša celučičká celá
vzrušila sa, rozšumela — musí, nechcela či chcela —
chce, či nechce, pyšný Riman musí diel mať v onom čine,
stať si v službu udalosti, z nejžto spása večná plynie,
a už nevediac či vediac, i on pomáha pliesť mocne
oné siete, v nichžto i on skôr-neskôr sa iste octne...

V svätej noci.

Je krásna noc, tá kráľka zmdlevšej zeme,
jas hviezdny vôkol a liek v pokľude, —
no takej noci, jak tá v Betleheme,
nebolo nikdy, ani nebude.

Tma vôkol, obraz tmy tej bludu, hriecha,
čo zahalila bola národy, —
no láska Božia k spomoženiu spiecha
so svetlom spásy, slávy, svobody.

Jas rozlieva sa po betlemskom poli,
jas nevídaný... Anjel hlása zvesť,
čo zhojí každú ranu, ktorá bolí...
Znie hymna Božej láske na počesť.

Pripoj sa, ľud môj, k hymny zbožnej hlasu:
i k tebe vzlieta láska — Srdcia hor'!
Kde Boh sám dáva pomoc, liek a spásu,
tam darmo žúri podlý vrahov sbor.

Z tej duše...

Z tej duše želám tebe, ľude môj,
hod Vianoc šťastný, blahý, požehnaný,
Boh požehnaj ťa, rany tvoje zhoj,
ti otvor blaha kýženého stány!

Ó, dúfaj! Ten, čo s nebies výsosti
tak veľkému dal daru na nás splynúť:
dal Syna nám -- Ten iste nezhostí
sa teba nikdy, nedá tebe zhynúť.

Ten veľký dar je dôkaz odkrytý
tej Jeho veľkej, prenesmiernej lásky,
a jestli Boh ti skytá záštity,
čo ublíži ți útok zlostnej chásky?

I tebe k spáse Otec Syna dal,
si Jeho zvláštnym vyvoleným ľudom —
On s tebou... Vzdaj mu obeť zbožných chvál
a v Jeho moci vzpri sa zlostným prúdom.

Znie: »Pokoj zemi!« — A svet núti v boj...
Ty pokoj stíhaj — No, keď nutnosť velie,
k obrane svätých vecí pochyť zbroj
a bojuj, chráň a bráň vždy statne, smele.

Len pres boj vedie cesta k pokoju
a k sláve — nože, bojuj boj ten dobrý —
»Boh s nami!« napíš na zbraň na svoju —
Sme slabí... S Ním však stávame sa obri...

A opätne ti z duše, ľude môj,
hod Vianoc želám blahý, požehnaný,
Boh požehnaj ťa, rany tvoje zhoj,
ti otvor blaha kýženého stány!

Na zvrate rokov.

Na púti žitia.

Sme príchodzí. Tu v širých púšťach žitia
sme pútnici; náš cieľ je Kanaán,
kde spásou večnou pobožní sa sýťa, —
a v púti vodcom je nám nebies Pán...
A tu hľa v púti nová stanica...
Stoj, noho, čas je zpäť sa poohliadnuť,
dľa srdca rúchom vďaky skrášliť sa
a zbožne v prach pred Hospodinom padnúť.

Na tele, duši On veď žehnal nám,
na pastvy zdravé, k vodám vodil živým;
a keď i viedol k horkým hlbinám

vôd strastí, — i v tom býval milostivým.
Nuž za to všetko zvelebujme Boha,
vystavme Eben Ezer k oslave
i v počesť Jemu, Jehož milosť mnohá
nám pomáhala posiaľ láskave.

A dúfanlivo poďme potom ďalej
cestami žitia v nebies Kanaán;
veď verne vždycky v láske neskonalej
chce ďalej viesť nás mocný nebies Pán.
Ač neisté sú cesty, počasie,
púť nimiž naša vedie svetom, časom,
však volá Boh náš v sľubnom ohlase:
Nič nestrachuj sa, pokiaľ s tebou ja som.

Sme pútnici. I čo po tom, že v púti
nie vždycky slnko bude svietiť nám,
že víchor časných bied sa neraz zkrúti
nad hlavou nám, i zaplá súžob plam,
že príval strastí šustne tu i tu,
že časom vrchom strmým, s čelom znojným
pôjdeme vo vlasť, v slávu zavitú,
nie kvietim len, no často tŕním hojným —

I čo po tom?... I v tom my zmužile
skrz Hospodina svojho zvíťazíme:
On slnko v tmách, moc proti presile,
On tíš vo víchroch, skrieš On v páľach, v zime...
I buď nám všetkým tým, Immánuelu,
prosíme vrúcne tvoju dobrotu —
vždy chráň nás, žehnaj, potom priveď k cieľu,
ku večnej spáse, sláve, životu...

Na rozhraní.

Stoj, noho! Vznes sa, srdce, vozvysok! —
Pred Tebou, Bože môj! čo pútnik stojím,
ba kľakám v prach... Ver plynie časov tok,
sťa prúdy rieky korytiskom svojím,

sťa prúdy, ktoré všetko chycú sebou,
čo padá v cestu — Ty len zostávaš
na veky tentýž... Kľakám v prach pred Tebou,
ó Bože, večný príbytku Ty náš!

V prach kľakám, — spievam spev Ti oslavy,
že v púti mojej vodil si ma verne,
že zavše dal si dníček jasavý,
pohodu dobrú, vody sprahlej perne,
(zvlášť vody z večných vôd, čo duša pije)
i chleba na každý deň nadostač,
(zvlášť chleba toho, ktorým duša žije)
i v prácach zdar, — nuž slávu prijať ráč!

Je ovšem pravda: neraz nad hlavou
sa stmilo mračnom, skrížily sa blesky,
i zromonilo: súžbou boľavou
lkal pútnik, trýzňou, neresťou a stesky —
No vo tmách Tvoje svietilo mu lice,
Ty skriešou bol mu, v láske bohatý,
útechy zdrojom — Pútnik trpel síce,
no nezahynul — Vďaka, sláva Ti!

V prach kľakám. Modlitbou sa vozvysok
ku Tebe vznášam, Bože svetovládny!
Prv, nežbych k ďalšej pútí vystrel krok,
Ťa prosím vrúcne: vzhliadni na mňa, vzhliadni!
I ďalej voď ma verne, starostlive,
pohodou, cestou, akou Ty chceš sám,
len o to jedno prosím vrúcne, tklive:
vždy bližšie k Sebe, v nebies večný chrám!

Buď vždycky s nami, v nás, i vôkol nás,
v tmách cesty buď nám svetlom jasným, čistým,
buď útechou, keď prijde smútku čas,
a v nemociach buď lekárstvom nám istým,
buď v bojoch našou silou, pevným hradom,
ať zvíťazíme — navzdor množstvu rán —
nad telom, svetom, smrťou, diablom-hadom!
V pred, noho! Cieľ, hľa, nebies Kanaán...

*

Na pomedzí stojím, pútnik púšťou sveta,
zrak môj s citom vďaky k výši nebies vzlieta,
staviam Eben Ezer, vzdávam Bohu chválu
za milosť a lásku jeho neskonalú.

Za milosť a lásku, ňouž ma verne vodil,
v púti dosavádnej po boku mi chodil,
pravicou ma žehnal, chránil, verná schrána,
tešil, dvíhal, silil, vyliečil, kde rana.

Žehnal požehnaním zvlášť tým večným v Kristu,
v ňomž kajúci máme spravedlnosť istú,
máme neomylnú cestu, vodcu v nebe —
Áno, sláva, česť a vďaka, Bože, Tebe!

Na pomedzí stojím, dumným hľadím zrakom
v ďalšiu neznámu púť zahalenú mrakom;
ale nastúpim ju dúfanlive, iste,
veď ju konať mienim v mene Tvojom, Kriste!

Ty si svetlom mojím vo tmách cesty clivých,
skriešou v prívaľoch i víchroch, v búrkach divých,
v bojoch mocnou zbrojou, silou, hradom pevným,
štítom proti šípom diabla žhavým, hnevným.

Útechou si mojou v každej smútkov dobe,
lekárom tiež verným v nemoci a mdlobe,
— hallelujah! — v smrti životom si mojím...
Tomu pevne verím, tým sa teším, kojím.

Zostaň, Pane, zostaň v púti ďalšej pri mne!
Teba vždycky držať chcem sa preúprimne. —
Napred, noho, k cieľu, ktorý slávne kynie,
napred! pomáhajže, Bože Hospodine!

U Eben Ezer.

U svojho Eben Ezer vďačná stála
nevesta Tvoja, cirkev svätá, Pane!
Z jej ňáder i úst znela Tvoja chvála,
veď trvá, trvá Tvoje milovanie:

Tys vodil ľud Svoj, žehnal, strážil verne
pres rok, ba pres sto, pres stá, v láske stály;
sú dobrodenia Tvoje prenesmierne —
i bolo slušno spievať Tvoje chvály.

No stála tam aj — vieš veď — smutno, zchvelo
a lkala k trônu Tvojho smilovania
pre rany, nimiž diabol, svet a telo
ju bijú, trápia, znesväcujú, rania;
jak opustená, zarmútená vdova
u Eben Ezer stála cirkev Tvoja:
jej výhľad: útrap, boj len znov' a znova,
boj s nepriateľmi, proti nej čo broja...

V tom blysols svetlom, — prchla pochýb mdloba,
a cirkev zdvihla dúfanlive hlavu —
Tvoj zčula hlas: »Ja s vami, — čo vám zloba?
dokážem v sile, v moci svoju slávu.« —
I zpela: »Prečos' smutná, dušo moja?
čo kormútiš sa vo mne, osiralá?
na Boha čakaj, dúfaj, — spása tvoja
od Neho, — zkúsiš — zavznie Bohu chvála.«

Leč požehnáš nám, nepustíme Teba,
ó, Pane náš, ó, Bože všemohúci,
ó, riaditeľu mocný zeme, neba,
ó, večný v láske, shovievavý, vrúci,
hrad prepevný náš, zbroj Ty prevýborná —
náš lekár verný, sladký duší chlebe,
v tmách svetlo jasné, sila nerozborná —
Požehnaj! Veď nás pres prúd časov — v nebe!

Na ďalšiu púť.

Po vzletnej hymne, vrúcom vďaku k Bohu
na ďalšiu púť už vystrel pútnik nohu
a okom vzňatým vzhliada k výšinám,
ku Tomu iste, ktorý tróni tam
v nadhviezdnej sláve, — i lká v zbožnom hnutí:
Požehnaj, Pane, ďalšej mojej púti!

Zrak jeho teká vôkol obzorom
i skúma pútnik smädným pozorom:
pohodu akú očakávať môže,
i vidí: slnko opúšťa, hľa, lože
v jasavej sláve, — dobrý kynie čas,
a pútnik vznáša povďačnosti hlas:

Že v cestu moju sypať mieniš, Pane,
jas, blaho, šťastie, pokoj, požehnanie.
velebím prejav Tvojej dobroty,
i prosím: sypni. koľko ľúbo Ti
i prospešné mne, — daj mi vďačným ostať
a Tebe slúžiť, v Tvojej bázni zrostať!

V pred kráča .. A zas sliedi obzorom,
i skúma pútnik smädným pozorom:
pohodu akú očakávať môže,
i vidí: mračno ustiela si lože —:
Tys' so mnou, Pane! (na bok péč i strach!)
Ty útechou mi svietiš v clivých tmách!

Vie pútnik: zvykly z mračien práskať hromy,
i príval tiecť, čo ničí, borí, lomí,
až teskno srdcu, žitiu nebezpeč —
No tíchne hruď, a pútnik vznáša reč:
Tys' so mnou, Pane! Čo mi hrom, čo príval...?!
Príbytkom našim od vekov si býval!

Vie pútnik, zkúsil dávno, srozumel:
strán cesty čihá zlostný nepriateľ,
vlk hltavý, ach, diabol, svet i telo —
No zbožný pútnik ďalej ide smelo:
Tys' so mnou, Pane! (vše som zakúsil)
Zbroj výborná, hrad pevný, plnosť síl! —

V pred, noho! Vozvýš, srdce! Dušo, k Bohu!
v kraj nadohviezdny, slávnu nad oblohu!
tam cieľ náš — s celou snahou spešme tam —
Boh s nami — i kto tedy proti nám?!
V pred! S Bohom! V Bohu! — Veď nás cestou, Pane,
hladkou či drsnou, — nech len k nebies bráne!

S Bohom!

S Bohom ďalej žitia dráhou,
hore srdcia, hore hlavy!
S nádejou a vierou blahou
vopred, noho, k cieľu slávy!
S Bohom! Áno, toho treba —
Žehnaj, Bože, s výšin neba!

S Bohom ďalej, dieťa Božie,
buďsi cesta drsná, hladká,
buď v nej kvieťa, trnie, hložie,
buďsi dlhá, buďsi krátka —
Len nech ona vedie, Pane,
k cieľu spásy, k slávy bráne!

S Bohom ďalej! Boh je predsi
náš hrad pevný, zbroj a sila,
On rek silný — my s ním reci,
darmo zlosť sa rozzúrila,
darmo hrozí, prosí, mámi —
S Bohom! Ostaň, Pane, s nami!

Ostaň! Žehnaj naše cesty,
žehnaj nám na duši, tele,
shliadni naše na neresti,
naše rany zahoj cele,
žehnaj domom, chrámom, školám,
šípy zloby mocne polám!

Jako kedys' láskou hnutý,
viedols v púšti Izraela,
strážils ho, mu svietil v púti,
dobre činil si mu veľa:
tak i nás veď — až prez bránu
toho nebies Kanaánu!

Rok nový...

Rok nový zase prišiel k nám —
Hor' vďačné srdcia, vďačné zraky!
Nech vzlietnu k nebies výšinám
sŕdc našich preúprimné vďaky
za všetky lásky Božej znaky:

Za mnohý duchu, telu dar,
za prenesmiernu milosť v Kristu,
za daný prácam našim zdar,
za stráž na cestách žitia istú,
za pomoc pres strasť, techu čistú.

Až posiaľ Boh nám pomáhal —
Nech Eben Ezer hor' sa vzpína!
Za všetku milosť už nám dal,
(ó, kto ju v dostač pospomína?!)
chváľ duša každá Hospodina!

Rok nový zase prišiel k nám —
Neznáme, čo nám nesie, chystá,
čo pošle Vládca svetov sám...
Čokoľvek — šťastie dozaista,
keď noha pôjde v mene Krista.

Rok nový zase prišiel k nám —
Hor' zbožné zraky, srdcia, čelá!
Nech letí k nebies výšinám
sŕdc našich prosba vrúca, vrelá
až k trónu Krista-Spasiteľa:

Buď vodcom v ceste žitia nám,
buď svetlom v temnu, v mdlobách silou,
v nemociach liek nám skytaj sám,
útechou v smútkoch buď nám milou,
a neopusť nás žádnou chvíľou.

Daj chodiť v žitia novote,
praj dušiam hojnosť nebies chleba —
A po tom časnom živote
rok milosti daj, spásu neba,
tam večne chceme sláviť teba!

Na rozhraní dvoch storočí.

Na rozhraní dvoch storočí
k Tebe zdvíham srdce, oči,
svetovládny Bože náš,
ktorý všetko v moci máš:
čas i priestor i náš život,
každý srdca nášho kyvot;
pred nímž tisíc liet je len
jako jeden krátky deň;
ktorý v prúdoch časo-rieky
tenže zostávaš na veky!

Odhrň hviezdnu oponu,
príjmi moju poklonu,
príjmi vďaku, česť a chválu
za dobrotu Tvoju stálu:
pomohols pres krútňavy,
chránils Sion boľavý,
vozdajšieho skytal chleba,
dával duši, čo jej treba —
Plápol vďaky na líci,
stojíme na hranici...

V srdciach nádej silná v Teba,
—(ó, tej treba, veľmi treba)—
zrak upiaty vozvysok,
robíme, hľa, prvý krok...
Tak hľa, tu sme pres rozhranie —
V Tvojom mene, Bože Pane!...
I znie prosieb našich hlas
— Otče dobrý, vyslyš nás —:
Ďalšej našej púti, trati,
žehnaj, v láske prebohatý!

Svetlo sveta, svieť nám, svieť,
v srdciach našich vznieť sa, vznieť!
Reku, buď nám silou, zbrojou
v prostred bojov, nepokojov!

Tešiteľu, odžeň v diaľ
ten náš sožieravý žiaľ!
Naše mnohé, bôľne rany
ulieč, Lekár požehnaný!
Zľavuj súžob našich hnet,
cestou kríža v slávu veď!

Jak Ti ľúbo a nám treba,
dávaj vozdajšieho chleba,
pohodlia, jak ráčiš, daj,
pokoja nám požehnaj!
Pokor pýchu Babylona,
sošli pomoc so Siona,
buď v nás, s nami, vôkol nás,
ľud svoj povýš, zveleb, spas!
Ameň! Napred smelo, noha,
v mene Trojjednoho Boha!

K nám skloň sa, Pane...!

K nám skloň sa, Pane, s výšin neba!
nám veľmi treba, veľmi treba Teba,
keď cestou žitia neistou,
tak často drsnou, trnistou
nám ďalej k cieľu kráčať treba.

Ó, treba, treba Ťa nám, Kriste,
tak nevyhnutno, súrno, iste, iste
jak vodcu v diaľnej cudzote,
jak svetla v nočnej mrákote —
Prijď, vodca verný, svetlo čisté!

Jak lačniacemu skyvy chleba,
tak treba, veľmi treba je nám Teba —
Pripoj sa, Jezukriste, k nám,
veď predsa, predsa Tys to sám:
ten duší chlieb, čo prišiel s neba.

Jak žižnivému vody živej,
tak prítomnosti Tvojej milostivej
nám veľmi treba, Pane náš —
Ty vody večnožitia máš:
Ó, lej z nej duše do žížnivej!

Ó, tak Ťa treba nášmu veku,
jak nemocnému výborného lieku
i výborného lekára —
Tys ním... Nás nemoc umára:
Ó, zjav sa každom pri človeku!

Jak treba vojsku zbrane v boji,
tak húfu, ktorý v boji viery stojí,
to húfok, Jezukriste, Tvoj:
Ty v boji tom sám pri nás stoj,
i bojuj, Réku, — húf ostojí.

K nám skloň sa tedy s výšin neba!
nám veľmi treba, veľmi treba Teba,
keď cestou žitia neistou,
tak často drsnou, trnistou
nám ďalej k cieľu kráčať treba.

O Hromniciach.

Simeon.

I on bol jeden z tých, čo v clivých tmách
sa kmitom veľkej nádeje rozskveli;
jichž duše zprahlé nebies na výšach
vše zvisly s lkaním tým »rorate coeli!« —
muž spravedlivý, zbožný Simeon; —
nedarmo mocný znel proroctiev zvon:
i on tón každý v hĺbku duše vplúžil,
a v túžbach súžil sa a v súžbach túžil.

A v súžbach-túžbach žitia jeho prúd
sa neúprosno tratil v mori časov:
jas oka hasnul, slabnul každý úd,
sichravý podzim zbielil zbytky vlasov,
dych krátil sa a šija klonila — —
Vše zúpel: ó by smrť sa zblížila!
Že zúpel? Nie, bo sľub má, Duch mu vraví:
skôr vidz spln túžob, spásu, Pána slávy.

Deň nový, jasný svitnul. Slnka jas
sa skúpal rúče v zl tom chrámu mori,
a potom šibnul v rúchu tisíc krás
dnu oknom v chrám, kde krása kráse dvorí,
dnu šibnul, — iste sa mu zpáčilo:
na oltár usadil sa rozmilo,
i usmieva sa, rozkoš javí samú.
A Simeon, hľa, vstupuje do chrámu.

Jak? Zmladnul starík? pružnosť totá zkiaď
v krok vhupla? zkiaď ten ligot v vpadlom oku?
pluh času neryl v čelo brázdnu trať?
Jak? Staré srdce v dávnom húpa skoku? —
Naposled snáď to ani nenie on,
muž spravedlivý, zbožný Simeon?
Ba on to, zmladnul plesom, Duch veď vraví:
choď v chrám: aj, spln, aj, spása v Pánu slávy!

I prišla matka. V srdci zbožný ples,
a zbožnou zraky rozkošou jej svieťa;
s obeťou skrovnou Bohu dáva dnes
nesmierny poklad, Spasiteľa-dieťa —
A starec v náruč dieťa popodňal —:
i mizne z duše všiaka strasť i žiaľ;
čo jaká bola, každá mizne tieseň —
a chrámom skvostná labutia znie pieseň...

*

K sviatku »Hromníc«.

Ó, koľkou túžbou-súžbou vzňatý
. na spásu v Kristu čakal on!...
I dočkal... Duchom Pána jatý
do chrámu spiecha Simeon,
a z náručia tam šťastnej matky
do svojho vezmúc poklad sladký,
radostne volá starček ten:
»Prepúšťaš, Pane — prepusť len!
veď videl zrak môj Spasiteľa,
deň ľudstva, slávu Izraela«!

I v našich srdciach zobuď, Pane,
Simeonovo túženie, —
i ukoj túžob plápolanie:
daj nájsť nám Seba, spasenie.
Vidz: ľud tvoj v túžob smäde-hlade
ťa hľadá v chráme, v cirkvi, všade,
otvára náruč viery, hruď:
daj vziať sa v náruč, privinúť,
ba v srdce vložiť — tak mať v tebe:
liek, svetlo, slávu, spásu, nebe!

Daj nájsť sa, — potom zostaň s nami,
buď s nami, v nás i vôkol nás —
Ty v nás, my v tebe: darmo mámi
svet, telo, diabol zas a zas,
i darmo hrozí úzkosť, muka,
i smrti krutej chladná ruka
i peklo... V tebe spása, raj —
len nájsť sa daj, i sotrvaj...
Tak nech tá milosť nám sa stane:
môcť zvolať v posled: »Prepusť, Pane —«!

Prepusť, Pane...!

Pred zrakom mojím striebrovlasý
sa javí starček — Simeon,
a v sluch môj znejú tklivé hlasy,

labutej jeho piesne tón:
»O, prepusť sluhu svojho, Pane,
v pokoji, bo môj videl zrak
spasenia tvojho vzplápolanie« —

No, žiaľ, nie každý volá tak...

Hľa, príklad: Smrtnej na posteli
zaľahol slávny neverec,[1])
u loža jeho stojí bdelý
lekárskej vedy umný žrec:
»Spomôžte, pane — v trapiech volá
chorý, čo spísal mnoho kníh,
z nichž sálal duch, vtip, džavot hravý,
no blasfemia páchla z nich —
»spomôžte, prajte živobytia
— (v reč trápny z pŕs sa mieša ston) —
pol mania za pol roka žitia...!«

Jak cele ináč Simeon...

A druhý príklad: Evy dcera,
duch krásny, srdce bohaté,
vládkyňa osvetného pera,[2])
nímž mnohé srdcia zajaté —
Smrť vystiera, hľa, po nej dlane,
u loža umný liečby žrec —:
»Ratujte život môj mi, pane,
a — manie moje... vaša vec...
mne hrozná smrť!« — V to stesk a ston...

Jak cele ináč Simeon...

I tretí príklad: Jasná hlava,
filosof slávny, veľký um,[3])
tiež dospel k cieľu — dokonáva,
stán tela jeho padá v rum —

---

1) Voltair. 2) Spisovateľka pani zo Staël-Holstein. 3) Filosof Platner.

Ním zmieta úzkosť prenesmierna,
strach hrozný premôcť nemá síl, —
o diablu šeptá zbľadlá perna:
»Ja z katedry ho zavraždil —
už ide s pomstou — ajhľa, on«...

Jak cele ináč Simeon...

Ó, Pane, smiluj sa nad nami,
vznieť v srdciach našich viery jas,
buď svetlom naším, svieť nám tmami,
buď pri nás, v nás a vôkol nás!
A v pokon v šerej smrti bráne
nás mocnou rukou zachyť sám,
a jásajúcim: »Prepusť, Pane, —«
raj slávy večnej otvor nám!

Pôst.

Aj, vstupujeme...

Aj, vstupujeme do Jeruzalema —
— tak vraví svojim učenníkom Pán —
už blízka žiaha muky, kríža bremä,
hľa, hnevom Otca tmie sa nebies stán.
Reč prorocká sa plní: anathema,
čo tiažou hrozných, časných, večných rán
a smrti skrušiť malo hriešne svety,
nadomnou odznie, na mňa tiaž tá sletí.

Na mne sa strašné anathema splní —
tak večná Otca vôľa, vyrčenie.
Hľa, srdce vrahov už sa plesom vlní,
že blízke zlých ich túžob splnenie:
Syn človeka v pohanských vírov vlny
už padne; — slina hnusná, zľahčenie,
bič, posmech, smrť ho čaká — rana k rane —
No tretieho dňa slávne z mrtvých vstane. —

Ach, Jeruzalem, mesto mieru, broji —
a svätému — ó, dielo boľastné —
smrť hroznú stroji; krvou svojho svoji
sa túža spiť — ó, plemä nešťastné! —
Však nech že, — sám veď Otec tak to stroji,
Syn vďačne podberá jho prestrastné:
Nech sprísti zdroj sa krve k zatrateniu
nevere spupnej, veriacim — k spaseniu!

Ó, hĺbko lásky, poníženia seba,
mocného kráľa večnej oslavy! —
Ó, bezbožnosť! Kde strela výšin neba?
a dvanásť húfov čo sa nejaví?...
Už čaká pohan, hotový, keď treba,
na povel spustiť dážď rán žeravý — —
Však nechže! Bohsyn k ranám už sa hlási:
Pohanmi jatý — pohanov On spasí...

Už chystá zloba hnusný peniaz zrady
a Judáš čaká tridsať striebrakov —
Ach, žiaľno, hnusno: zradcovi nevadí
nič, lásku Majstra splatiť nevďakou:
Však nechže! — I to plynie z Božej rady —
Zraď, Judášu, len: mukou storakou
bárs raníš dušu, nutný predaj, zrada,
by vykúpil On ovce svojho stáda.

Zlosť zľahčovať Ho, smiať sa z Neho bude,
v tvár pľuvať tiež — Nech! — Pravekovečnou,
jejž zriekol sa, zas slávou zjagá v ľude,
ňouž naplní svet, božskou, báječnou.
Smrť skruší Ho — On spočinie v pokľude
hrobovom málo tíšou výrečnou —
No tretieho dňa slávne z mrtvých vstane
a Cherub, Seraf splesá: »Hodens', Pane,«

Česť, slávu vziať i velebnosť na veky!...

Ó, lásko večná, Pane, jehož had
pekelný uštknul v pätu, ty však v prieky
si potrel jemu hlavu, jemu pád
spôsobiv; Trpiteľu, ktorý vzteky

a nepriehľadný múk si trpel rad
od kolísky až po kríž na Golgata,
kde skončils smrťou lotra, vraha, kata —:

Ó, k tebe, Pane, našej vrúcnej vďaky
sa vznáša hymn, i v obeť srdca plam,
že rozohnal si hriecha, smrti mraky;
že rany tvoje lekárstvom sú nám;
tvoj boj — to triumf náš i pokoj mäkký;
smrť tvoja — život náš: ňou hlbinám
si smrti večnej urval duše verných
i sprostil bázne, tlaku pochýb čiernych...

Aj, vstupujeme do Jeruzalema...
Buď požehnaný prestrastný krok tvoj! —
Prosíme vrúcne: daj, ať tvoje plemä
za tebou verne kráča v muku, v boj —
v Jeruzalem; — a jednúc, horko, bremä
dňa shodiac, s tebou v slávu, na pokoj
v ten svrchný, slávny, Jeruzalem zlatý,
ó, knieža žitia, Spasiteľu svätý!

»Zdali já jsem, Pane?«

Jak deti vôkol otca: učenníci
hľa, vôkol Pána svojho zasadli
k večeri svätej. Na Kristovom líci
sa, ajhľa, smútok tichý zrkadlí,
On v duchu veľmi skormútil sa, — vraví:
»Viem, tvrdím isto, isto: jedon z vás
ma zradí«... Tesknosť, žiaľ sa v tvárach javí,
a z rôznych úst sa vinie k Nemu hlas:
»Zdali já jsem, Pane, zdali já?«

Nik nemlčí. Ni učedlník milý,
čo na Kristovom srdci spočíval,
ni ten, čo v onej zaplanutia chvíli
S Ním, Pánom svojím zomreť vôľu mal,

ni onen zo troch stĺpov tretí v rade,
ni onen priamy, v ktoromžto lsti niet...
Nik nemlčí. Veď cíťa: čihá všade,
ach, satan, mdloba... Každý zúpel ret:
»Zdali já jsem, Pane, zdali já?«

Druh hľadí druhu v tvár, či nevyčíta
z nej: kto ten? A zas k Pánu s dotazom.
Nik nemlčí... I Judáš v pokon pýta
sa s lstivým smevom: »Majstre, snáď ja som?« —
»Tys riekol -- áno«... Ustrnuli veľmi. — —

*

Snáď zvoláš, brate: »Zradca! bedár! smeť!«
Máš pravdu, -- ale ver mi, brate, ver mi:
i tebe, mne tiež treba zaupeť:
»Zdali já jsem, Pane, zdali já?«

Chcem hodný hosť byť Tvojho, Pane stolu.
Že milujem Ťa, vierou držím — vieš;
no biedny, slabý kloním hlavu dolu
a »zdali já jsem« — spytujem sa tiež...
»Kyrie« pejem: smiluj sa, ó Pane,
stvor srdce čisté, Duchom svojím veď
ma cestou spásy vždy až k raja bráne!
Tam navždy zmĺkne dotaz naposled:
»Zdali já jsem, Pane, zdali já?«

V zahrade Getsemanskej.

Na božskom srdci Jezukristovom,
ach, ťarcha, ťarcha! balván nesmierny:
hriech všeho sveta, ťažký Boží hnev
i kliatba hrozná! Tlačí, tlačí, ach!
až k zemi tlačí, tlačí boľavo! —
A výhľad! Strašná za hriech pokuta:
žeravá muka, trýzeň, v pokon smrť,
ach, prepotupná! jako zločinca...

I tmí sa v duši Jeho jasavej,
ňouž letia prvé tiene smrti už, —
On teskní, teskní; smutná k smrti až
je duša Jeho...

S toľkým balvánom
na božskom srdci do zahrady všiel,
do Getsemanskej, by sa modlil tam,
síl načerpal a kalich blenný vzal
z rúk Otca i ho vypil do dna až.
Tu verným vetiv učedlníkom:
»Poseďte tuto, bdite so mnou tiež
až pomodlím sa tamto« — pozašiel
v tieň olív vonných (nebom mesiac plá)
i padol na tvár tiažou balvánu, —
a zápasí a stoná, štká a lká:
»Môj Otče! jestli možné, prenes, ach,
ten kalich blenný, prenes odomňa!
Však nemôže-li kalich minúť ma,
piť musím-li ho: staň sa, staň sa tak,
nie moja, ale Tvoja vôľa buď!« —

Tou istou vrúcou trikrát modlitbou
preráža silno nebies výšavu,
a tvárou jeho steká krvo-pot...
I tíchne duša — Anjel skytá Mu
útechy balsam, kalich dávajúc:
»Ó, vyprázdni ho! Horký ovšem je
nad všetok sveta blen: no horič tá
sa zmení skoro v nevýslovnú slasť,
v slasť slávy večnej Tvojej, Tvojich tiež«.
Vstal posilnený, v duši nebies mier,
a — ide, kríž kde kynie z Golgaty...

Ó, Spasiteľu! Láska odveká!
Ty naše hriechy vzal si na Seba
a za ne v obeť Bohu dávaš sa;
Ty za nás teskníš, smútiš, stonáš, lkáš.

by ztíchol náš ston, lkanie znemelo,
a duše naše, dojdúc pokoja,
splesaly, — náš Ty splácaš dlh!
O, vďaka vrúca! Hoden s', Baránku,
vziať slávu, česť, moc, velebnosť
i požehnania plnosť na veky!

I lkáme: Smiluj že sa nad nami!

Koho hľadáte?

Prišiel Kristus, Syn človeka, Bohsyn prišiel, aby hľadal
hynúcich a zahynulých, ichžto spasiť vrúcne žiadal;
hľadal ich — nás všetkých hľadal vtedy už, keď s výšin slávy
prenesmiernej, nekonečnej sostúpil na svet ten tmavý,
hľadal vtedy, v chudobe keď, v ponížení, v láske vzňatej
chodil sem-tam posvätnými končinami zeme svätej,
hľadal slovom sladkým, ľúbym, rozpínajúc náruč hľadal,
hľadal skutky zázračnými, nimiž každú biedu zvládal,
hľadal ako pastier dobrý ovce v púšti poblúdilé,
až by najdúc v náruč zabral, priniesol ich k stádu mile;
hľadal, keď sa s dvanástimi sobral do Jeruzalema,
oznamujúc im na ceste, že tu viacej stania nemá,
že sa konec Jeho blíži: posmech drzý, opľuvanie,
zbičovanie, muka, kríž — smrť, — no v deň tretí z mrtvých vstane.

A jako On hľadal verne, hľadali i Jeho mnohí:
publikáni, celní, bití, smutní, biedni, preúbohí,
slepí, nemí, malomocní, šľakovití, iní chorí,
a On v láske prijímal ich, tešil, hojil — celé sbory.
A v pokon, hľa, iní ešte, ktorí od tamtých sa delia,
hľadajú Ho — zášť v ich srdciach — zlostní Jeho nepriatelia:
Tichá noc je, luna v splne na blankyte neba visí,
ulicou Jeruzalema, ajhľa, tiahne zástup kýsi,
v zástupe je Žid i pohan, Kaifáš s Pilátom sa sdružil,
rozstrojení smierili sa, každý za týmž cieľom ztúžil;

v čele Judáš zachmúrený, čelom jeho mračno tanie, —
ubiera sa zástup smerom ku zahrade Getsemane,
kde Pán Ježiš, hriechom ľudí obťažený, roztesknený
na modlitbách prijíma z rúk Otca kalich kríža blenný;
tiahne zástup na Ježiša, hľadá Ho, ój áno, hľadá:
zabiť Ho — tak usúdila múdra pohlavárov rada...
Tiahne zástup, hľadá Pána s pochodňami, lucernami
(bárs je mesiac v splne; mneli: ak by sa — vraj —
skryl pred nami) —
tiahne zástup, ozbrojený mečmi, kyjmi (akby celky
sprotivil sa, užil moci — ó, jaký to omyl veľký!)
Už, hľa, cez olivy vonné svetiel roty kmit sa striasa,
tichou nocou počuť kroky, občas v svetle meč sa zjasá
obnažený. Od zástupu oddelil sa Judáš. zbočil,
zrychliv kroky, smerom k Pánu, ktorý medzitým už kročil
rote v strety s úmyslom, že: »Koho hľadáte?« sa spýta;
no prv než by dotaz odznel, Judáš lstivo Pána víta:
»Zdravstvuj, Mistre;« — poľúbil Ho... No zná Pán už
jeho zradu:
»Priateľu, nač prišiels? Bozkom zrádzaš Mistra, sáceš
k pádu?« —
»Koho hľadáte?« sa pýta Ježiš pokojne a statne —
»Ježiša Nazaretského« — »Ja som« vetil majestátne —
Postúpili, padli na zem pred Ním vzplavším v slávo-jase.
Mlčia... »Koho hľadáte?« sa vážne pýta Ježiš zase —
»Ježiša Nazaretského«. »Už som riekol vám, že: Ja som«...
Sviazali Ho — vedú k mestu, sprevádzaní luny jasom,
a On pokorný a tichý kráča v ústret smrti — sláve —
Hľadali Ho, našli, lež, ach — slepci — k svojej zkaze
práve...
Trpí Bohsyn kruté muky, posmech, biče... Žoldnier vkladá
v hlavu korunu Mu z tŕňa... Trpí, tak nás hriešnych hľadá...
Ide s krížom utrýznený, klesá pod ním... — Hľa, na kríži
povesený výstrel náruč — k nám sa hriešnym níži, blíži,
tak nás hľadá, hľadá, hľadá...

Hallelujah! Vstal Pán z hrobu
a nás zase hľadá, hľadá upadnuvších v hriech a zlobu...
Vstúpil v nebo... Soslal Ducha — ajhľa, s výšin jako slieta —
a tým zas nás hľadá, bude hľadať až do konca sveta...

Hľadajú i Jeho vždycky; hľadajú Ho nepriatelia,
hľadajú Ho v cirkvi Jeho, úkladov Mu stroja veľa,
zlosťou horia, vyprázdniť chcú Jeho kríž, ho zlomiť, zvaliť,
slovo Jeho poprevracať, abo — aspoň Písmo spáliť,
oltár Jeho znectiť, sboriť, povyprázdniť Jeho chrámy,
pozavierať, — verných Jeho zasýpajú urážkami,
zľahčujú ich, potupujú, porozmetať by ich chceli,
aby mohli ztriumfovať: »Niet Ho, zhynul rod ten celý!«...
Koho hľadáte? ó, slepci, blázni! Jeho? Toho azda,
Jemuž daná moc —, ktorý je neba zeme mocný Gazda?
Marná vaša zlosť i útok, daromný váš úklad čierny:
podnožou Mu poslúžite...

Hľadajú Ho Jeho verní:
Ó, by hľadali jak treba, celou dušou, vierou silnou,
bárs aj cestou kríža, veď tá cestou je tou neomylnou —
Koho hľadáš, dušo? Jeho! — Ó, bys' nikdy neustala!
Koho hľadáš, bratu, sestro — Jeho a či Beliála?
Hľadaj Jeho, Pána svojho, Spasiteľa jediného;
najdeš-li Ho, nespusť sa Ho, pevne pridŕžaj sa Jeho;
blaho tebe, najdeš-li Ho, držíš-li Ho, blaho tebe:
v Ňom máš plnosť požehnania, pokoj, radosť, spásu, nebe!

Hľadáme Ťa, Jezu Kriste! Nauč nás, Ťa hľadať prave,
podiď —! áno, daj sa nám nájsť v Svojej láske, moci sláve,
daj sa nám nájsť, svetlo naše, lekár Ty náš, spravedlnosť,
poklad Ty náš, cesta, pravda, život Ty náš, spásy plnosť,
chlieb Ty s neba, pastier dobrý, darca mieru, techa milá,
spomocník náš, udatný rék, prepevný hrad, zbroj i sila!
A tých, ktorí dvíhajú sa proti Tebe v zlosti, vzteku,
aby prenasledovali, krížovali Teba, réku,
poraz láskou, majestátom, aby, miesto proti Tebe,
obrátili snahu svoju proti hriechu, proti sebe,
aby odpierali svetu, diablu, ktorý svádza, mámi,
aby seba križovali s vášňami a žiadosťami,
pred Tebou sa pokorili, poklonili — a tak vstali,
obliekli sa vierou v Teba, slúžili Ti, peli chvály!
noc, v nejž chodia, v deň im zameň a otvor im spásy dvere —
Zachovaj nás až do konca v slove Svojom, v pravej viere!

Skrucha Judášova.

Hľa, Judáš... Jaký zjav, hach, šerý, desný
sťa satan čajsi sám, sťa hriechu brud;
zjav zúfalca, čo tonie v mori tiesní —
Ach, nad ním zhrmel prísny Boží súd...
Ja hľadím naňho, hľadím s bôľnym vzňatím
a chvejem sa a žehnám krížom svätým.

»Je hoden smrti« — Odsúdila Krista
vo svojom súde slepota a blud
a čierna zášť... Nuž skrucha poryvistá
sa vrýva hromom v Judášovu hruď;
mzda krve, za ňuž zradil svojho Pána,
ho páli desno — ó, boľasť, ó, rana!

»Je hoden smrti« — Sluchom Judášovým
zvesť desná hrmí dravou krutosťou,
v svedomie tlčie mlatom stocentovým
a napĺňa ho žravou úzkosťou,
a peniaz zrady páli ho a kruší —
Judášu! Beda tvojej hriešnej duši!

V tom zradca biedny vychytil sa razom
a beží sťaby démon hnal ho — Kam?
Ta k starším ľudu, biskupom a kňazom, —
a srdcolomne volá prijdúc tam:
»Ja nevinnú krv zradil, zhrešil kruto...
tu vaše striebro... je mi ľúto, ľúto!!«

A posmešne sa škľabia pohlavári:
»Čo do toho nás? ty vidz! jaká reč?!« —
No Judáš — mračná zúfalosti v tvári —
pohodiv mešec k nohám beží preč...
Zazunel zvučno ozon striebra svieži
— (sťa v pohrăb zradcu) — Judáš ušiel, — beží...

Von z mesta v pole zpätil v spechu, v znoji
sťa hnalo by ho tisíc pekla síl,
a beží, beží... V pokon zastal, stojí —

Hach! Beda, beda! On sa obesil...
Tmy vôkol clivé, tuším kliatbou dýšu,
a diabol spiecha s dušou v temnú skrýšu...

Hľaď, ľud môj, jaký zjav, ach, desný, tmavý!
O, препáž a sa krížom prežehnaj,
bdi, modli sa! bo diabol bez únavy
na korisť čihá, snorí — Bdi a lkaj:
O, neuvoď nás v pokušenie, Pane,
zbav zlého nás a veď nás k nebies bráne!

Na boľastnej ceste.

Utrýznený, potupený,
zbičovaný, zkrvavený,
nesúc v pleci kríža tiaž,
nesúc ťarchu hriecha kliatu:
už sa bere na Golgatu
Spasiteľ a Smierca náš.

Kráča... Vôkol zástup vzňatý,
zväčša Jeho vrazi, kati,
tu-tam priateľ ten i ten,
strnulí sú, rozochvení,
smutní, ale — raty není, —
medzi nimi hlúček žien.

Pod tou ťarchou neslýchanou,
nebývalou, nevídanou
klesá Bohsyn zomdlený...
Sňali Mu kríž, vzložili ho
na — s poľa sa vracavšieho —
na Šimona z Cyreny.

Aj, ty via dolorosa! *)
všakver boľasť, trýzeň, hrôza?
Препáž, pociť, pozalkaj!

*) »Cesta boľastná«, ulica v Jeruzaleme, vedúca od radnice Pilátovej na Golgatu.

Zalkala aj... Ale čože:
musí tak byť, Bože, Bože!
Ďalej pošli, náhľa aj.

Jaký obraz! Či to možné?! —
A tie v húfe ženy zbožné
v srdci Jemu oddanom
cíťa hnutie, skubot žiaľny,
smútku, hrôzy príboj valný, —
kvília, plačú nad Pánom.

Zvravia sladké Jeho pery:
Jeruzalemské, ó, dcéry!
Neplačte vy nado mnou,
ale — jaté nepokojmi —
nad sebou a deťmi svojmi
plačte kvílbou boľastnou!

Bo keďže sa také veci
na zelenom dejú predci,
čože bude na suchom?
(Keď ja nevinný tak strádam,
horšie bude — vidím, badám —
s vaším hriešnym národom.)

(Na vás a na vaše deti
tisíc strastí trestom sletí,
bieda, hrôza, krve tok,
mesto vaše v rumoch, v blate...)
Pod zemou byť zažiadate:
»Zvaľ sa na nás, pohrbok!« —

Ďalej idú na Golgatu...
A ja šeptám prosbu svätú
Uč ma, Pane, kríž niesť Tvoj
za Tebou cez útrap, boje...
Plačem — odpusť viny moje!
Smiluj sa, ó, Pane môj!

Šimon Cyrenenský.

Ačkoľvek v dušu moju strasť a hrôza
sa vkráda, ona predsa ta tam spiecha,
kde prepamätná via dolorosa
o mukách vraví a o kliatbe hriecha.
Už splnu došly túžby zloby čierne,
už došly cieľa falošné úklady,
už zášť sa mení v triumfy mizerné:
Už trpí Kristus, obeť hnusnej zrady —
Ba rečiem: reč sa Písem plní svätá:
Na ranu rana, — potom — — na Golgata.

Ó, jaký húf to vyrojil sa z domu,
kde práve ztíchnul šibot hriešnych bičov,
dážď pohlavkov tiež zlostných v muky tomu,
čo hriechu neznal, ba ni hriešnych chtíčov —
ó, jaký húf to: triumf hlučný tuto,
tam nárek zas, — a On sám — sama muka:
tŕň v čele, krv — (ó, duši v hĺbke ľúto! —)
mat trapný v zraku — srdce matky puká.
Kríž vsadila Mu v pleco rota besa; —
no niet síl niesť ho — klesá, klesá, klesá. —

I klesnul cele. Zobzerá sa háveď,
kto mohol by tu prispeť ku pomoci.
Lež ktoby chcel väz pod tiaž dreva stavāť
na posmech? — mnohý zdumal: nie ja — choď si! —
Nie z útrpnosti proti zomdlenému
tú pomoc hľadá tyran nevinnosti,
no nechce vliecť sa, iste spešno je mu,
a prv, než niekto z verných z útrpnosti
by podbral, — muž, hľa, kýsi ide z poľa: —
Kríž vložili naň — či mu, či nie, vôľa.

Ó vôle iste niet, veď medzi ľudom
ten kríž len predsa drevo potupné je,
i tlačí v pleco: — nevoľou a studom
sa Šimonova krv a telo chveje.

No, keď na Pána hľadí strápeného
a vidí, jako zmorila Ho muka
a pokoru len čiru v zjave Jeho
a trpelivosť, nehu, — to ho núka: —
Vzdor k sústrasti sa, obe k láske bliža —
O, buď pozdraven, prvý nosič kríža!...

*

Ty, ľude môj, či v cirkvi a či v rode,
si i tu i tam v rodine Šimona,
— nie Boh len, svet tak v svojej chce neshode —
hej, Šimon ty, i ja, i on, i ona:
Kríž tlačí v pleco, telo, krv sa zpiera
— jak rád by človek bez tej ťarchy kráčal! —
No, sursum corda: srdce, zrak i viera
hor k Tomu, jehož kríž až k zemi stláčal!
Za Kristom každý Šimon stúpaj verne, —
po strasťach — bremä slávy prenesmierne.

Golgata.

Majestátne pnú sa k nebies výši
v svite rána vrchy svätej zeme,
nejeden z nich vznešenou sa pýši
udalosťou, o nejž z Písem vieme.
Čuj, tu zrazu zora pozlátistá
na východe pozavzneje nemá
hlasom — akým? Božím dozaista:
»Hory, vrchy všetky, počujte ma!

»Smilujem sa, — spasím hriešne svety,
milostný hod smierenia chcem sláviť:
milosť moja korunou sa svieti:
kto z vás hoden v hlavu si ju vstaviť?«
S podivením čujú vrchy vravu —
razom každý ctižiadosťou vzplanie,
každý hrdo vozvýš vztýči hlavu,
každý myslí: ktoby, akže — ja nie?

Jeden z nich však pokorou až k zemi
sklonil čelo, nehodným sa zjavil:
Hospodin ho zvelebil nad všemi:
korunu mu v skrovné čelo vstavil — —
Prišla plnosť časov: na Golgata
oltár kríža — na ňom obeť jasá,
obeť Bohu večne vzácna, svätá, —
ajhľa, milosť, Kristus, hriešnych spása!...

K Veľkému Piatku.

Dokonáno!
Už slnko temnie, zem sa v žúžol halí,
čo vdova v svojom svätom, veľkom žiali,
ba tisíc-tisíckrát to väčší žiaľ:
Na kríži Bohsyn hroznou mukou zmiera —
Už strastí žitia doplnená miera,
už Bohsyn dielo spásy dokonal —
Ret siný zchvel sa — vo tmách ráno —:
Dokonáno!

Dokonáno!
Ó, slovo slávne, slovo triumfálne,
jak mocne zuníš s kríža v svety diaľne!
Lev z Júdy vyšiel z boja víťazom,
pod pätou jeho satan stoná, hynie,
hymn zvučný v počesť víťazovi plynie,
z hárf nebešťanov, plesajúcich v ňom —
V ples zbožný vpadni dušo... áno —:
Dokonáno!

Dokonáno!
Ó, slovo sladké, slovo prenádherné,
jak ľúbo znieješ v temno noci čierne,
v tmu hriecha špatnú, clivú, neznosnú,
v tmu, ktorá často halí žitia pole,
v tmu, ktorá strie sa smrti pres údolie,
a dovádza ľud hriešny k hrobosnu!
Už jasno tam a blahé ráno —
Dokonáno!...

»Vstalť jest!«

Hallelujah!
Noc prchla clivá, ráno svitlo blahé —
Hľa, zbožné ženy nesú masti drahé
i pospiechajú k hrobu v preteky —
No — prázdna hrobu Krista sluja:
Česť, sláva budiž Bohu na veky,
Hallelujah!

Hallelujah!
Vstals, Kriste! Verí, celým srdcom verí
tvoj krížový sbor, jatý v útrap sterý,
veď svet mu kuje putá reťazy, —
no prázdna hrobu Tvojho sluja,
mu dôvod: pravda s Tebou zvíťazí —
Hallelujah!

Hallelujah!
Vstals, Kriste! Ľud Tvoj verí, vidí, cíti.
To útechou mu sladkou v marnom žití,
že žiješ, králiš, brániš verných sbor —
A prázdna hrobu Tvojho sluja
mu vešti jagot večnožitia zôr —
Hallelujah!

Triumf veľkonočný.

Kristus Pán vstal...

Kristus Pán vstal slávne z hrobu,
premohol smrť, hriech i zlobu;
kresťanský svet zbožne plesá —
Radujme sa, veseľme sa!

Hrob, kde ležal položený
Baránok ten umučený,
už je prázdny. . »Vstal — tu není. . .!«
teší anjel zbožné ženy.

Prchla už noc — diabol žasne —
slnko spásy svieti jasne,
pravda večná, život večný
slávia triumf nekonečný.

Vstal Pán — I my povstaneme
z hrobov svojich, z prachu zeme,
a veriacim v Krista Pána
zotvára sa nebes brána.

Radujme sa, veselme sa!
Od zeme až po nebesá
slávopieseň vznes sa mnohá —
Halleluja! Chválme Boha!

K Veľkonoci.

Hallelujah! Kristus z mrtvých vstal...
Obleč sa, ó cirkev, v rúcho plesu;
vonné žertvy hlučných, zbožných chvál
z oltárov sŕdc k nebu nech sa nesú...
Žije Kristus, cesta, pravda, život,
žije Kristus, neumiera viac —
Triumfuj, — a každý srdca kyvot
Jemu v láske vrúcej posvätiac,
pridržiavaj sa Ho verne, stále,
sebe k spáse, Jemu k cti a chvále.

Hrob je prázdny — »Niet Ho tuto — vstal!« —
posol Boží k ženám zbožným vraví...
Cestou kríža všade putoval,
cestou kríža do svojej všiel slávy.
Cestou kríža musíš v svoju slávu

i ty, ľude Boží, putovať.
Neboj sa jej, hore srdce, hlavu,
smelo sleduj kríža drsnú trať: —
Prijdeš k sláve, prijdeš, Boží ľude,
vždy keď Kristus tvojou cestou bude.

Hrob je prázdny — »Niet Ho tuto — vstal!« —
posol Boží k ženám zbožným vraví...
Pravda večná, vrah už križoval,
povstala zas v rúchu večnej slávy.
Pravda býva tŕňom v oku sveta,
križuje ju, ukladá ju v hrob.
Krivda slávi hod, — no zrazu vzlieta
Fõnix, pravda vstáva v plni zdôb: —
Dôjdeš pravdy, dôjdeš, Boží ľude,
vždy keď Kristus pravdou tvojou bude.

Hrob je prázdny — »Niet Ho tuto — vstal!« —
posol Boží k ženám zbožným vraví...
Kristus sboril temný hrobu val,
odňal osten smrti preboľavý.
Milí tajdú — oko slzy roní,
clivo myslieť na vlastný nám sklon,
v hroby sprevodia nás smutné zvony:
z hrobov k žitiu pozve Svojich On: —
Život večný vezmeš, Boží ľude,
životom keď tvojím Kristus bude.

Hallelujah! Kristus z mrtvých vstal...
Obleč sa, ó cirkev, v rúcho plesu;
vonné žertvy hlučných, zbožných chvál
z oltárov sŕdc k nebu nech sa nesú...
Žije Kristus, cesta, pravda, život,
žije Kristus, neumiera viac —
Triumfuj, — a každý srdca kyvot
Jemu v láske vrúcej posvätiac,
pridržiavaj sa Ho verne, stále,
sebe k spáse, Jemu k cti a chvále!

K slávnosti veľkonočnej.

Už svitá ráno, ráno čarokrásne,
deň tretí vstáva v zorách ružových;
tu zbožné ženy náhlia z rána včasne
ku hrobu Krista, láska zovie ich...
Hrob prázdny zíva, kameň odvalený,
u vchodu anjel, ľakajú sa ženy, —
Reč sladká zneje: Ajhľa, niet Ho tu —
vstal Kristus, slávne povstal k životu!

Hallelujah! Ó, preudatný Reku,
lve z Judy pošlý prenesmiernych síl!
Ty proti zlostných vrahov lsti a vzteku
boj slávny viedol, slávne zvíťazil:
Ty zmohol hriech, Ty osteň smrti zhladil,
Ty sboril peklo, diabla v žalár vsadil,
Ty stroskotal i spupnú sveta moc
tak zahnal rôznej biedy desnú noc!

A v Tebe, Tebou slávne zvíťazila
nad hriechom špatným svätá nevina,
nad smrťou: vesna večnožitia milá,
nad peklom: jasná nebies výšina,
nad diablom, hadom: lev toť z Judy silný,
nad Beliálom: Bohsyn neomylný,
nad nocou hriecha, bludu súženia:
deň spravedlnosti, pravdy, spasenia.

I medzitým — či dobre pozorujem? —
pri prázdnom, ajhľa, hrobe Kristovom
Maria plače, — tklivý ponos čujem —
a prívet milostný sa ztráca v ňom:
»Čo plačeš, ženo?« — »Pána môjho vzali,
a neviem, kde ho deli, uschovali;
ak ty snáď vzal Ho, rec: kam dels' Ho mi? —
V tom: »Maria!« — — Tá splesá: »Rabbóni!«...

Ty vstal si, Kriste!... Odpusť, jestli časom
Maria bôľna, krížový Tvoj sbor,
snáď zalká pochýb malodušných hlasom:
»ach, vzali, berú —, trýzeň, hana, mor —!«
Ty vstal si, Kriste! — Prerec, utvrď vieru,
že moci zlobné darmo nám Ťa, berú —
Ty vstal si, Kriste! Žiješ, kraľuješ,
a verným triumf slávny hotuješ! —

Hymn veľkonočný.

Ó, povstaň, Sion Boží, z prachu poníženia,
vstaň s loža bôľneho, kde stonáš, boľastíš!
vstaň! pozabudni na svoj útrap, na súženia,
vstaň! odžeň chmáry s čela, smútok duše ztíš,
tvár zjasni, plesaním nech oko tvoje žiari!
vstaň! umi pohanený, zbitý obličaj,
v šat sviatočný sa obleč, srdca na oltári
vznieť obeť jasavú, ba nalaď k hudbe aj,
a pieseň nová z úst nech vozvýš k nebu vzlieta —
Vstal z mrtvých Kristus, Pán a Vykupiteľ sveta!

Hallelujah! Hľa, kameň-balvan odvalený!
hrob prázdy...! zborený je šerej skrieše val...
a anjel rečou sladkou kojí zbožné ženy:
Vy hľadáte Ho? Niet Ho tuto. — Vstal Pán, vstal!...
Plač Marie sa mení v jasot, má veď zase,
čo cení nado všetky skvosty, koruny:
má Jeho... srdce jej sa sladkým chvením trasie,
a padnúc k nohám Jeho plesá: Rabbuni!...
Česť, sláva tebe, Reku silný, Jezu Kriste,
tys zvíťazil, ty vstal si z mrtvých iste!

Vstal Kristus! Triumfuje nad mohyly prahom!
— veľkonočného zvona takhľa jasá spiež —
Vstal Víťaz, vytiahnuvši na boj proti vrahom
spasenia nášho: hriechu, smrti, diablu, tiež
i jeho rote, húfu, ktorý duše lúpil —

aj, zkazil ich Lev z Judstva, — buď mu plnosť chvál!
Hriech zhladil, premohol i smrť, jej osten ztupil,
okoval diabla, brány pekla stroskotal...
Hľa, verných húf už spiecha z manstva Faraona
v svobodu synov Božích do Kanaán-lona!

Kde triumf zloby?! zvírivši v tej dobe,
keď Pravda na potupnom kríži úpela,
a pod balvanom ťažkým ustrnula v hrobe,
zbrocená spravedlivou krvou Abela —
kde triumf ten?! Aj, zmĺkol, zmĺkol zahlušený
triumfom Pravdy vzlietlej z hrobu Fönixom —
Ó, splesaj, Sion Boží! Pravde skonu neni,
je večná! Krivda, zloba zmizne, prchne snom...
Preč pochybnosť! Hľa, prázdna hrobu Krista sluja
ťa uisťuje hlasno: tak je! Hallelujah!

Vstal z mrtvých Kristus! žije, už viac neumiera —
Hallelujah! On vzkriesi i nás k životu!
Non omnis moriar! Ó, sladká, drahá viera!
Nie, neľahneme navždy v hrobu mrákotu,
len pozasneme málo po strasťach dňov časných,
odpočineme sladko v tichých komôrkach. .
až Knieža života sa ozve v slovách hlasných:
»Precíťte, prespevujte —!« vydá korisť prach...
Kde osten tvoj, ó, smrti?! Víťazstvo kde tvoje,
ó, peklo!? — Pohltené...! — Znite, hymny moje! —

Nuž, povstaň, Sion Boží, z prachu poníženia,
vstaň s loža bôľneho, kde stonáš, boľastíš!
vstaň! pozabudni na svoj útrap, na súženia,
vstaň! odžeň chmáry s čela, smútok duše ztíš,
tvár zjasni, plesaním nech oko tvoje žiari!
vstaň, umi pohanený, zbitý obličaj,
v šat sviatočný sa obleč, srdca na oltári
vznieť obeť jasavú, ba nalaď k hudbe aj,
a pieseň nová z úst nech vozvýš k nebu vzlieta —
Vstal z mrtvých Kristus, Pán a Vykupiteľ sveta!

Christos voskres!

Zvon zhlaholil sťa pieseň plesom zchvelá —
Vstaň, ľud môj, vstaň a rozpni duše kriela
a vzplanúc zbožným citom, zamier tam
k tým posvätným a slávnym končinám,
kde Kristus, Víťaz, slávne z hrobu vstáva —
tam zastaň, vidz — a splesáš: Bohu sláva!
tam okraješ, sa ztužíš vo viere,
tam s teba On sám tieseň sobere,
tam dozaista zmĺknu stony tvoje,
zcelejú rany, prchnú pochýb roje.

Ach, stonáš: Súžob tmy nás obkľúčily,
ach, v bojoch tvrdých mdlejú naše sily,
ach, krivda bujnie v hoji, v páperí,
nás zrania na smrť zloby údery...

Hľaď, Kristus vstal — to svetlo zo tmy vzlieta;
hľaď, Kristus vstal — to vzchádza spása sveta;
hľaď, Kristus vstal — to pravda víťazí
a trhá putá, vstáva z reťazí;
hľaď, Kristus vstal — zbroj naša, sila tu je;
hľaď, Kristus vstal — to život triumfuje...
Utíš sa, splesaj, dúfaj, zapej: Sláva
Víťazu, ktorý slávne z hrobu vstáva!
A s chválospevom, ktorý pieješ dnes,
i prosbu vrúcu k Vzkriesenému vznes:

Ó, Kriste, ktorý slávne vstal si z hrobu,
zruš panstvo tmy, zhlaď spupnosť, pokor zlobu,
nás v práci, v boji posilňuj a chráň
a kraje mrtvé zobuď mocným: »Vstaň!«
Života popraj slávneho nám, Pane,
pre Tvoje slávno-slávne z mrtvých vstanie!

Na vzkriesenie.

Že slnko plá, že škovrán peje,
že zefír vonný milo veje,
že v blízku vôkol vonia kvet —
nevidí, — toho pre ňu niet:
jej zašlo slnko za Golgatou,
svet zastrel sa jej čiernou šatou,
jej dušu smútok ovíja,
i plače, plače — Maria.

A neprestáva štkať a klesať,
a nevie, že má plesať, plesať,
veď sborený je hrobu val,
veď miláček jej, Kristus, vstal...
Nevidí, nezná svojho Pána — —
»Maria!« — Zdúpla uplakaná:
jak známy hlas... On...! už ho zná —
»Rabbóni!« plesá prešťastná.

*

Čo smútiš, plačeš, dušo moja,
v tom svete zášti, nepokoja,
že krivda — v hoji, v páperí,
že pravda žobre u dverí,
že záškodník ti robí škodu,
vrah kope hrob ti, tvojmu rodu,
že svetlo často hasne v tmách,
že milí ľahli v mohylách —?

Ó, splesaj! Spása istá tu-je,
hľa, Kristus vstal a triumfuje...
Len hor sa! otvor viery zrak!
a zkúsiš: prchne smútkov mrak.
Triumfuj, Kriste! Pokor zlobu,
vznieť svetlo, svieť nám v každú dobu;
čo hynie, zmiera: obživ, vzkries —
Spásou sa na náš národ vznes!

Ktorý si slávne z mrtvých vstal...

Ktorý si slávne z mrtvých vstal,
ó, Kriste, príjmi obeť chvál
z sŕdc zbožným plesom rozochvelých,
chvál jasných, vzletných, hlučných, vrelých;
zvíťazils' v boji udatnom
nad hriechom, peklom, satanom!

Ktorý si slávne z mrtvých vstal:
Ty v radosť zmenils' Piatku žiaľ —
A bárs aj veľká zloba sveta
vždy ešte trvá, úklad splieta,
nás nazpät sáče v smutný pôst:
Ty, Kriste, rečieš zlobe: Dosť!

Ktorý si slávne z mrtvých vstal,
Ty hojíš strastí našich pal,
Ty tešíš naše smutné mysle,
Ty stieraš slzy viečkom zvislé,
Ty strážiš domu nášho prah,
Ty istíš: darmo zúri vrah.

Ktorý si slávne z mrtvých vstal,
Tys' pevný hrad náš, silný val,
zbroj výborná i sila v boji —
Kto dúfa v Teba, pevne stojí,
a zvíťazí — My dúfame,
na spásu Tvoju čakáme!

Ktorý si slávne z mrtvých vstal,
Tys' sboril, Kriste, hrobu val...
Čo smrť je tedy? Sladké snenie,
i prijde slávne prebudenie —
Preč tedy, smútok, tesknota!
Česť tebe, Knieža života!

Ktorý si slávne z mrtvých vstal,
Ty nesieš život v šír i v diaľ!
Viď: živým spať sa pozachcelo,
spí ľud môj ešte... Prosím vrelo:
Vzkries ospalý kraj, Kriste, vzkries!
vznes život v mrtvé duše, vznes!

Kto odvalí nám kameň...?!

»Kto odvalí nám kameň
ten ťažký u dvier hrobu zavalený?!
Veď treba k tomu silných, silných ramien —
A my? Ach, slabé, slabé ženy«...
Tak pečovaly asi
Za svitu rána nebývalej krásy
tri zbožné ženy,
pomazať chtiace sväté telo Pána
vonnými vecmi za krásneho rána.

A, ajhľa — kameň odvalený,
a prázdna hrobu sluja:
Pán vyšiel z hrobu práve
vo večnej božskej moci, sláve —
Hallelujah!...
Vstal Pán!
S Ním slávne vyšlo, vzplálo, vzlietlo
zhasené tmami jasné svetlo;
s Ním vstala, vyšla, vzošla hravo
ubitá krivdou pravda, právo;
s Ním vo večný sa pustil kyvot
i smrťou na smrť zbitý život...

*

»Kto odvalí nám kameň?!
Veď treba k tomu silných, silných ramien —
A my? Ach, slabí, slabí, slabí,
a vrah náš krutý, ľúty, prepochabý« —
— I v naše krušné časy
počúvam také tklivo-lkavé hlasy —

Tmár zháša svetlá naše sotvá vzplanú,
a pravdu, právo naše kruto bije,
hrob kope žitiu, socia v smrti bránu,
i kameň-balvan chystá — zvaliť v šije...
Kto odvalí nám kameň?!
Ó, vlej sa do žíl, silo Samsonových ramien!

Vstal Pán!
Jak verím v Jeho prázdny hrob a zmrtvýchvstanie,
tak silno, silno verím:
zvíťazí svetlo, pravda, život — Pomož, Pane!

Vzdych ku Vzkriesenému.

Ó, Kriste, ktorý slávne vstal si z hrobu
a do Emmaus s dvoma konal púť:
i ja ťa vrúcne prosím: V každú dobu
sprievodcom mojím cestou žitia buď!

Som pútnik — i že nie som doma, cítim
tým viac, čím väčší zvŕšim cesty kus,
a srdce túži a krok spiecha žitím
do nebeského spásy Emmaus.

I cítim, viem, že bez teba, môj Kriste,
sa nedostanem nikdy, nikdy tam;
tou púšťou sveta ty len vedieš iste: —
Poď so mnou, veď ma, priveď tam ma sám!

Poď, Pane môj, — i káraj ma, keď treba,
a vykladaj mi písma prorokov,
ať milujem ťa vrelo, verím v teba,
a srdce plá mi svätou rozkošou.

Ku komu pôjde a kam moja noha?
Ty, Pane, slovo večno-žitia máš!
Viem, ty si Kristus, živého Syn Boha,
tys dárca spásy, Vykupiteľ náš!

Poď! Osladzuj mi trpkosť časnej cesty,
žiaľ zaplaš, radosť svätú v srdci vznieť,
i zdvíhaj ma, keď klesám, padám miesty,
a v cesty tmách, ó, Svetlo, svieť mi, svieť!

Tak pôjde smelo s tebou, podľa teba
i pres údolie smrti — na pokoj
v kraj slávy večnej, do Emmaus neba...
Len zostaň so mnou, Pane, Bože môj!

Aj, z tmavých nížin...

(Ku Vstúpeniu Pána.)

Aj, z tmavých nížin zeme v slávne nebe
vstupuje Kristus v moci, v prevelebe.
Nebesá i zem pejú Jeho slávu —
Aj, sadol na trôn, vedie sveta správu.

Ó, kraľuj, Kriste, slávy večnej Kráľu!
Tvoj ľud Ti peje slávu, česť i chválu;
Tvoj ľud Ťa vzýva, prosí v lkaní vrelom:
Bráň sbor Svoj kríža proti nepriateľom!

Pozdvihni rámä, vztiahni žezlo Svoje
a k víťazstvu veď Svoje verné voje,
zruš panstvo tmy a vzbuď, čo hynie, drieme —
Šír slávu Svoju — až do kočín zeme!

Nás tiahni, Pane náš a Bože, k Sebe,
nech myseľ, srdce k Tebe spiecha v nebe,
nech túžbou takou každá duša vzplanie,
už tu buď v nebi naše obcovanie!

Nám podaj ruku! zápasíme, lkáme,
daj údel slávy v slávnom nebies chráme.
Vyslyš nás, vzhliadni naše na upenie
pre Tvoje slávne na nebe vstúpenie!

K slávnosti svätodušnej.

Turíce.

Jak predpovedal skrze prorokov,
že učiní vec novú, cesty schodné
že spôsobí, i prúdy potokov,
kde predtým púšte spráhle, neúrodné,
by nehynul ľud jeho zvolený
zlou žížňou v púšti, no by — miesto piesky —
rozkošnou nivou šiel, a — kojený
z vôd živých — prišiel v Kánaan nebeský:

tak učinil On, sľubov plniteľ
vždy verný, Boh náš večne milostivý...
Deň pädesiaty prišiel — Spasiteľ
vozvýšený, hľa, nové koná divy:
Od neho prúdom splýva Svätý Duch,
čo vody jarné púšťam k zúrodneniu,
by sadom Božím stal sa svet, kde ruch
vrie jara ducha veriacim k spaseniu.

Učedlníci verní pospolu
sú shromaždení v túžbach, v jednej mysli —:
Duch svätý v prúdoch splýva na dolu,
nad hlavami, hľa, pozablysly. —
Prijali Ducha, — blysli v obnove.
Kde rybár, celný?... Niet ich: Apoštolia
evanjelium kážu Kristove —
Už mnohí veria, — skvitly nivy, polia.

Aj, krásna, vzácna v púšti oaza,
sad slávne skvitlý k spáse šírych svetov
a k sláve večnej Krista-víťaza,
sad vzácny, plný ľalijových kvetov
— (to neviny znak, spravedlnosti) —,
Sáronských ruží, rozvitých v kvet plný,
— (znak úprimnej to lásky, svornosti) —
tisíce sŕdc sa plesom zbožným vlní...

Nuž obnov tedy blahý, nová vec.
Vďak tebe, Bože Duchu požehnaný,
za nové slávne veci, veď z nich preds'
i v naše strany prišiel údel ždaný!
Vďak vrelý! — — Čuj však prosebný tiež hlas:
Ach, mnoho ešte u nás starých vecí
v rodinách, v srdciach, v cirkvi; — čas už, čas:
ó, preveď obnov, — bárs aj v kríža peci...

Bez teba veď, ó Bože Duchu, my
sme trupy mrtvé, navzdor dychu žitia;
nie chrámom Božím sme, no rumami,
v nichž príšery sa kvasom hriecha sýťa;
bez teba niet v nás svätej pokory,
a cudzie sú nám zbožnej lásky plamy;
niet viery v nás, čo peklá rozborí;
niet nádeje; — nuž, prijď a ostaň s nami!

Skruš zvlášte srdce, strýzni, potri ho,
na kusy rozdrv zákona ho mlatom;
daj cítiť hrôzu trestu Božieho,
nímž hrozí v hneve spravedlivom svätom:
by naučil sa človek horko lkať
a kál sa, smýval slzou staré kvasy...
Stvor srdce čisté, obleč v Kristov šat,
a zostaň v nás, a veď nás k cieľu spásy!

Prijď, Duchu svätý!

Prijď, Duchu svätý!
Jak v pädesiaty deň v Jeruzaleme,
tak vnikni v srdce, usaď sa na temä
a rozdaj darov svojich skvost a kvet.
Prijď vetrom valným, cestu spásy kliesni
a rozžeň mraky všiakych pochýb, tiesní
a znovu zroď a obnov celý svet;
prijď, Tešiteľu, v tichom vetra vaní,
šepotom večných Božích smilovaní —
Prijď, Duchu svätý!

Prijď, Duchu svätý,
Ty Duchu mieru! Porozlož sa v duši,
už povedomie hriechu tlačí, kruší:
zjav milosť Božiu v Kristu kajúcim
a sladkým slovom srdce jejich spokoj,
že vierou v Krista s Bohom majú pokoj; —
by však ten pokoj k spáse slúžil im:
nech pokoj s Bohom v pokoj s bližným volá,
nech ztíchne svár a rozbroj, sebevôľa!
Prijď, Duchu svätý!

Prijď, Duchu svätý,
Ty Duchu svätej, božestvennej lásky!
I vnikni v srdcia, roztop ľadov sväzky
a roznieť plápol lásky prevrelý:
Odvekej Božej lásky na úslní
nech vrúca láska k Bohu srdcia plní;
a aby povďak nebol necelý:
ó, zoškliv nám sebectva špatné ciele —
daj v Bohu ľúbiť bližných, ľudstvo celé.
Prijď, Duchu svätý!

Prijď, Duchu svätý,
Ty Duchu svetla pravdy večnej, svätej!
I svieť do duše v temnosť bludov jatej.
Ach, v hrozných často vo tmách blúdi svet, —
po svetle túžiac — beží k svetlonosu:
— ó, neblahého sŕdc a umov losu! —
tam hľadá pravdu, spásu, kde jej niet;
ó, posvieť v duše, zbraňuj klamom-mamom,
i daj znať pravdu, spásu v Kristu samom.
Prijď, Duchu svätý!

Prijď, Duchu svätý!
Jak v pädesiaty deň v Jeruzaleme,
tak vnikni v srdce, usaď sa na temä
a utvrď v láske, viere, nádeji.
Kde cnosť, kde chvála ktorá, o tej veci
uč mysleť, žiť v tom, — ažby všetci, všetci

sme octli sa u nebies verejí —
Nuž prijď, ó zjav sa jak v Jeruzaleme:
nech tebou Bohu žijeme i mreme.
Prijď, Duchu svätý!

K Duchu svätému.

O, Duchu svätý, jednej podstaty
a tejže hoden slávy s Otcom, Synom,
od níchžto pochádzaš, čo bohatý
zdroj požehnania v prúde večne plynnom,
zdroj svetla, lásky, mieru, radosti,
zdroj života a spasenia vždy plný!
Česť, sláva Ti v deň Tvojej slávnosti
od nás, jichž srdcom zbožná radosť vlní!

Hľa, v modlitbách a jednomyslný
Ťa čaká ľud Tvoj, túžbou vrúcou vzňatý,
jak kedys' v sľubov sladkých úslní
Tvoj húfok verný tam v deň pädesiaty.
Ó, nemeškaj, ó, naplň sľubov reč:
Čo života vôd potok krýštálový
od trônu Otca, Syna prúdom steč
na sprahlé púšte, vzrušiť život nový...

Ó, prijď, — nech pokoj svätý prebýva,
kde v srdciach nepokoj a vôkol boje;
nech láska zvládne ľudstvom horlivá —
Ó, prijď — a vo tmách rozlej svetlo svoje,
ať známe Krista, a prijsť k Nemu jak —
Ó, prijď, nás mocným slovom potešovať,
keď halí duše smútkov žitia mrak —
Prijď, život nový kriesiť, udržovať!

Veď hynieme, veď hnetie, trýzni nás
vrah žitia, našej časnej, večnej spásy:
svet, satan, telo brojí zas a zas...
Hej, hynieme, sťa pokonné by časy —,

schnú kosti naše, hynú nádeje —
Ach, beda, či už zhynúť nám na čisto?...
Prijď, Duchu! Tvoj nech van nás oveje,
Tvoj zvlaží prúd, — i oživneme isto! —

Ach, mnoho v svete spury — iný duch —
Hriech synov jeho zarmucuje Teba...
No, prijď len, prijď, nech výbojný zvre ruch,
hej, bojuj mocne, strýzni, skruš, kde treba! —
Ó, nemeškaj, ó, naplň sľubov reč:
Čo života vôd potok kryštálový
od trônu Otca, Syna prúdom steč —:
púšť preroď v nebo, v Jeruzalem nový!...

Svätodušný hymn.

Túžbou vrelou roznietený Teba hľadám dušou celou,
k Tebe, Bože svetovládny, s modlitbou sa vznášam vrelou:
Krásne, krásne sformoval si širo-šíre Svoje svety,
vzduchom rozlials' more svetla, poľom, nivou rozsials' kvety,
celá zem je plná, plná slávy Tvojej nehynúcej,
všetko tvorstvo velebí Ťa v pejme vrúcej, prehorúcej,
slávu Tvoju pejú kvety, týčiac hlávky k Tebe hore,
slávu Tvoju hlása vtáctvo v preradostnom hlučnom sbore,
slávu Tvoju šumia stromy obsypané sniažkom-kvetom —
»Chváľte Pána!« zneje vozvýš zo sŕdc zbožných celým svetom,
»Chváľte Pána!« ktorý s trônu smilovania odvekého
sosiela nám najvyšší dar, Ducha Svojho presvätého...

Prijdi, Duchu! Tichým dažďom spŕchni Svoju na rodinu,
sčerstvi duše, ktoré v strasťach, v biedach rôznych práhnu, hynú;
zajagaj sa v svetle; svetlom rozžeň smútkov našich mraky,
zjasni pravdu, k pravej ceste spásy obráť naše zraky;
zaburácaj silou, ktorá výborný boj umožňuje;
spadni ohňom, ktorý vlieva nový život v krve struje;
ohňom, ktorý zhrieva srdcia teplom pravej, čistej lásky,

lásky, ktorá spája srdcia v silné, nerozborné svázky;
ohňom, ktorý nadchýňajúc ruší každú lieň a chabosť,
vo zmužilosť apoštolskú mení bázlivosť a slabosť...
Čakajú Ťa verní Tvoji: ku mne, ku mne! tu ja, tu ja! —
Prijdi, prijdi, Duchu svätý! Prijdeš iste — Hallelujah!

Vzlietni, Duchu...!

Vzlietni, Duchu, s neba dolu!
čakáme ťa v túžbach, spolu,
sostúp s trónu Otca, Syna,
láskavého Hospodina!
rosou sladkou spŕchni náhle,
sčerstvi duše naše spráhle!
Utešiteľ! sostúp valne,
uteš srdcia naše žiaľne;
Svetlo jasné! zprúď sa hbite,
rozžeň temnosť, svieť nám v žitie;
Lásko! sostúp vatrou vzňatou,
zapáľ srdcia láskou svätou!

Duchu moci, Duchu sily!
— viď: sme slabí, nezmužilí —
v sile svojej v nás sa octni,
upevni nás, utvrď, zmocni,
ať pred svetom — nie len v chráme —
smele Krista vyznávame;
ztužuj v boji viery smelom,
v boji s diablom, svetom, telom;
kosti suché k žitiu privoď,
v cirkvi spôsob jaro, život;
cestou rovnou v každom čase
voď nás — priveď k večnej spáse!

K Trojjedinému.

Bože, lásko prenesmierna, neobsiahla, neskonalá,
ktorá jednorodzeného Syna Svojho svetu dala,
aby, kto by v Neho veril, nezhynul — mal život večný:
Tebe, Bože Otče, zneje slávospev môj presrdečný!

Bože, ktorý po smrť kríža milovals nás láskou vzňatou,
vykúpil si nás a spasil smrťou horkou, krvou svätou;
v Ňomž nás Otec prijal mile za synov a dcéry svoje:
Tebe, Bože Synu, znejú vrúce slávospevy moje!

Bože, ktorý prepodivne konáš naše posvätenie,
bez jehožto pôsobenia viery spasiteľnej nenie,
ktorý činíš, by sme boli bez úhony ku dňu spásy:
Teba, Bože Duchu svätý, slávim nábožnými hlasy!

Áno, zo sŕdc millionov slávospev Ti hlučný plynie,
Otče, Synu, Duchu svätý, trojjediný Hospodine!
ktorý v stejnej moci, sláve — spásy sveta istý prameň —
zvelebený, požehnaný kraľuješ na veky. Amen.

K sviatku Petra a Pavla.

Na vodcov viery vzpomínam —
Jak jasným vzorom svieťa nám!
Ó, hľaďte na nich, synia, dcéry
a nasledujte jejich viery.

Z nich jeden Pánov na povel
opustil všetko, za Ním šiel,
sieť Slova verne rozostieral
a Pánu duše sbieral, sbieral.

Aj, pred zrakom mi stojí, toť,
jak balvan-skala, cirkve spod
a čneje vozvýš slávne rúče,
a v ruke jeho mocné »kľúče«!

Z nich druhý, veľký Tarsu syn,
ach, predtým ruvač-podivín...
No, na ceste toť do Damašku
Pán sňal mu s očí pláchu ťažkú.

I spoznal, sobjal vrúcne Ho —
Aj, do oka mi mojeho
jak svieti: statný rytier Kristov
i mácha mečom rukou istou...

Ó, tej ich viery, lásky vznet!
Ó, tej ich práce! rovnej niet...
Ó, toho boja! z celej sily...
Za Pána život položili...

Na vodcov viery vzpomínam —
Jak slávnym vzorom svieťa nám!
Ó, hľaďte na nich, synia, dcéry
a nasledujte jejich viery.

31. október.

Zásvit slnka spásy milo svieti
bránou chrámu zámockého tam —
Chvíľka len: už zásvit svetom letí,
nový ruch a nový život nieti, —
Boh sa kloní k zeme nižinám...

Na odpustky anathema bije —
Kázeň pokánia a viery znie:
Hriešnikovi, jehož srdce nyje
pokáním a vierou v Kristu žije,
sám Boh dáva milosť, spasenie.

Kráľovstvo sa sveta priblížilo,
svetlo Slova — von zpod nádoby —
všetkým v dome svieti zase milo
a s dňom novým zneje ušľachtilo
pieseň svätá, zovúc z poroby.

Otvorený zdroj... A požehnanie
mnohé z neho všade vyviera,
z diela, ktoré ty sám, Bože Pane,
pre svoje si konal smilovanie
skrz svoj nástroj, otca Luthera:

Za to vrelé vďaky vysielame
z plesajúcich k trônu tvojmu sŕdc
s prosbou vrúcou: v novom cirkve chráme
chráň nás stále sám, ať odoláme
prúdu bojov, nerestí a tvŕdz.

Zmocňuj ľud svoj, by sa po vše časy
držal toho, čo má z milosti,
aby žiadny z útočníkov chasi
nevzal jeho korunu mu spásy.
Vyslyš, vyslyš s nebies vysosti!

II.

OBRÁZKY Z BIBLIE.

Mojžiš a Aron.

Izrael upí v manstve Faraona,
v porobe ťažkej stoná Boží ľud...
No vzhliadol Boh, i prípravy už koná,
že vymaní ho, sprostí ťažkých pút.
Už vravel k Mojžišovi na Orebe
z kra horiaceho mocný Boh a Pán:
»Ja Hospodin — i dávam úkol tebe:
ľud vyviesť z manstva, voviesť v Kanaán«.

Sic ztesknil Mojžiš: »Ó, to ťažké dielo,
ja slabý však a neumelých rtov —
Iného pošli, Pane!« zprosil vrelo.
No slúchol, spokojený istotou:
»Ja Boh tvoj s tebou som, som tvojou silou,
a Aron, brat tvoj, tvojím bude rtom:
on povie ľúdu rečou mocnou, milou,
čo napovieš mu. mojím návodom«. —

Od Madianskych spiecha Mojžiš smele
s poslaním veľkým do Egypta zpät.
A v tenže čas Boh Aronovi velie:
»Choď Mojžišovi v strety na púšť hneď« —
A Aron šiel. A na Orebe svätom
sa stretli a brat brata poľúbil,
a Mojžiš zbožne pojednáva s bratom,
čo vravel Pán, čo v rade usúdil.

Dej tento slávny tu máš, čitateľu:
V popredí veľkých bratov dvojica:
čajs' počuť vravu Mojžišovu zchvelú,
péč dumná sadla obom na líca,
v Arona tvári záujem plá živý,
a v úzadí sa stuhou vinie Níl,
pobrežím snivých pyramíd, hľa, divy,
a ľud, sťa vyjsť už by sa hotovil...

I vyšiel... Faraon síc zatvrdilý
sa dlho zdráhal národ prepustiť
vzdor ranám ťažkým, čo sa dovalily
na Egypt s výšin — Muselo však byť:
obmäklo tvrdé srdce Faraona,
Izrael uspel pochodom sa hnúť —
I pošiel. Mojžiš v čele velie, koná, —
cieľ: Kanaán — A Boh im značí púť...

*

Ó, bratre, sestro, ďakuj vrúcne, stále!
I ty si v manstve, v horšom, upel, nyl,
nuž: v manstve hriechu, diabla... Prišiel ale
— nie Mojžiš —: Kristus, i ťa vykúpil.
Si svobodný, len Jemu podrobený,
On vodca tvoj, tvoj strážca, Boh i Pán —
Ó, za Ním, s Ním! Tak vojdeš po skončení
ciest časných — v slávny nebies Kanaán.

Choď, syn môj drahý!

(I. Mojž. 27, 42—45.)

Bárs srdce matky Rebeky, ach, mukou
sa bôľno chvie a žiaľom zmiera duch,
no predsa ona kynie v diaľku rukou
a Jákobovi svojmu šeptá v sluch:

»Choď, syn môj drahý, uteč bez meškania,
bo Ezau zlý je, číhá na teba, —
pre krádež otcovského požehnania
chce zabiť ťa — Choď, velie potreba...

Do Háran uteč: tam u môjho brata
Lábana budeš iste vzácny hosť;
veď zas sa vrátiš matky do objatia,
keď minie Ezaua sa prchlivosť...

Tak riekla, tlumiac vzlyk, čo hruď jej tlačí;
hôl pútnickú mu vtiskla do ruky.
Syn vzhliada na ňu; v jeho tvári zračí
sa oddanosť i smútok rozluky.

I pošiel Jákob... Truchlí rodná chatka
i, ktoré pásal on rád, oviec sbor;
pres slzy hľadí za ním verná matka
až zašiel, kynúc »s Bohom«, za obzor...

Predaj Jozefa.

Čo vidíš blahosklonný čitateľ,
na novom zase obrázku, hľa, tuto?
V prostriedku junoš, v tvári jara pel
a ruky spiate v zad a na nich puto,
bárs s čela jeho svieti nevina —
I kto to? Kto tá vôkol družina
tak temnolíca všade s prava, s ľava, —
čo za dej na obrázku, jaká zpráva?

Sme preďaleko, v stranách Egypta.
Ten jun — to Jozef, Jákobov syn milý;
Izmaelitskí doviedli ho ta —
Nač? Predať, jak ho sami zakúpili
od bratov-havranov — Ó, hrozná vec! —
No Boží prst, — mlč, dušo, nepovedz
ni slova rúhavého... Predať tedy, —
a kupec kdeže? O toho niet biedy:

Tam stojí pred ním. Vidz, tá šerá tvár:
to dvoranín je Faraona kráľa,
muž popredný, to kupec: Putifár, —
i zjednali sa, kúpa sa už stala...
Jákobe! Kdeže chlúba tvoja ti,
kde mešká syn tvoj skrytý, zaviaty? —
Jozefe! Kde tvoj rodný stánok milý?
Tu sotvy jar — už hromy zrachotily...

No Boží prst v tom. Muselo sa stať.
Boh k veľkým veciam zvolil juna toho,
pres neresť k sláve vymeral mu trať
i chystá mu tam požehnania mnoho,

nie jemu len, no širej rodine. —
Nuž, dúfaj, ľud môj, v planej hodine:
Boh neopúšťa svojich v žiadnu dobu,
On v požehnanie mení ľudskú zlobu —

Ja vidím ešte iný obraz tiež,
ten tuto je len slabým tieňom z neho:
Pán Ježiš — či ma, ľud môj, rozumieš? —
tiež zapredali, zakúpili Jeho...
No Boží prst v tom, milosť odveká,
čo hriešneho chce spasiť človeka:
z predaju, z väzieb totých spása pravá
nám zkvitla hriešnym — Sláva Bohu, sláva!

Vozvýš.

Jaký obraz zo svätej to knihy kníh sa oku javí!
Obraz šerý, plný hrôzy, však aj milý, dojímavý:
trasie srdcom, zchvieva dušou, plní ducha mocným žasom
a zas útechou sa skláňa, svieti blahým slávy jasom...

Izrael, hľa, tiahne púšťou v sľúbenú zem slávy, blaha,
svetlom priazne, lásky Božej zjasnená je jeho dráha,
v čele Mojžiš, sluha Boží, vodca trpelivý, verný —
A ten národ? Nevďak číry: čelom nevole mrak čierny,
v líci zpura, na rtoch repty, dušou zášť a odpor striasa,
v srdci túžba: nazpät tatam do Egypta k hrncom mäsa...

Tmie sa hnevom Jehovy tvár nad nevďačným zpurným ľudom —
Beda! On už chystá tresty, už sa blíži s prísnym súdom,
Ohnivý had zsipel v blízku .. hľa, tam druhý, tretí, štvrtý —
celé hajno — beda! — jak to sipí, hmýri sa a vrtí...
štípu strašno... až do špikov vniká boľasť prenesmierna,
boľastný rev plní vozduch... Rata! volá zbľadlá perna...
národ zpurný boľasťou sa svíja jak tí hadi sami,
zúfalstvom sa mračia tváre — umierajú stotinami ..

No už zase jasá láskou Jehovy tvár v blesku slávy,
obracia sa milostive k Mojžišovi i mu vraví:
»Zhotov hada medeného, vztýč ho na žrď na vysoko:
uzdravený, živý bude každý, kto naň upre oko«...
Stalo sa. — A vzpriamený, hľa, stojí Mojžiš, prísnosť
v čele,
zdvihol ruky, s hoľou v pravej, vozvýš k hadu vzhliadať
velie.

Vzhliadli vozvýš... I sú zdraví, — konec muke, stonu,
vzlyku —
zratovaní zbožne hľadia vozvýš k hadu-ratovníku.
U nôh stĺpa starec, ajhľa, skľučiac ruky, zrakom celým
hľadí vozvýš, — druhý sobjal drevo stĺpa s citom vrelým...

*

Prešly časy... Prišiel Kristus k spáse sveta v Božskej
moci —
Počuj, dušo! čo on vraví k Nikodému v tichej noci:
»Jak' povýšil Mojžiš hada na púšti (dľa Písem vravy),
tak musí byť povýšený Človeka Syn (na kríž slávy),
aby každý, každý, ktorý v Neho verí, nezahynul,
ale život večný mal (a v sláve večnej s Bohom splynul).«

Pozri, pozri, dušo zbožná! na Golgate kríž sa vzpína:
na ňom zmiera Spasiteľ tvoj v muke, jako žiadna iná...
I na teba had sa vrhá: satan s celou rotou pekla,
preveliká je lesť jeho, hrozná je zášť jeho vzteklá,
raní smrťou večnou — pozor! Vozvýš na kríž zbožné
zraky!
objím kríž ten! kľakni pod ním! — Prchne satan v pekla
mraky:
ostojíš, a Pán tvoj v láske prenesmierny, nekonečný
povýši ťa v slávu svoju, z milosti dá život večný.

Na hore Nébo.

Prez celý dlhý vek len jeden cieľ
mu tanul mysľou, vábne v diali kynul;
cieľ, ktorý on čo mladík pozazrel,
čo muž i starec v túžbach k srdcu vinul;

cieľ, čo mu skytal v bôľoch srdca liek
a silu v mdlobe, v bojoch dvíhal, tešil
zvlášť v púšti s ľudom, čo len nevďak, priek
mu prekazoval, reptal, zúril, hrešil.

Zem sľubov vzácnych, vzácny Kanaán.
na zemi nebo — to, hľa, cieľ ten slávny,
mzda vzácna za hojný pal srdca rán,
za trýzeň, súžbu i boj neunavný.
Ó, slávny cieľ! už dovidí ho zrak,
ó, slávna mzda! len ruku vystreť treba,
ó, sladký spln snov, túžob dlhých tak!
Tu brána, prah... V tom: »Nazpät!« — povel s neba. .

»Ty shliadneš zem tú slávnu, dopúšťam,
no nevkročí už do nej tvoja noha:
Na Nébo vyjdi, — vidz a — umri tam«. . .
Tak k Mojžišovi zavznel orteľ Boha.
Ó, dedičná zem krásna, Kanaán!
Ty neuvítaš vo svojej ho bráne:
on musí ta do temných smrti brán —
Jak žiaľny mrak na túžob-splnu ráne!

Na hore Nébo Mojžiš pozastal:
zrak jeho zmdlelý podivno sa jasný,
tvár rumenie, keď hľadí v šíru diaľ,
keď vidí éden Kanaánu krásny...
No nesmie ta — ó, prečo nemohol?
Taj Boží: nikto nezvie, nevymeria.
Boh odberá už vodcovskú mu hôl,
na ústach Božích sluha verný zmiera...

Ó, mužu Boží! tento osud tvoj
od Boha pošlý vše mi tanul mysľou:
mne striasol dušou žiaľny nepokoj
a zrak môj blysol slzou, viečkom svislou...
A ty si predsa videl, — šťastný bol —
No čo riecť o tých, ktorí — hriešni-priečni —
tam v púšti padli; ktorým zapadol
cieľ slávny v nivoč, v zúfalstvo, v mrak večný?!

Kráľovna Sáby.

Sotva sadnul Šalamún kráľ na trôn slávny Izraela,
už zvesť o ňom ďaleko sa širym svetom rozletela;
jak je múdry, jak je mocný, jak je slávny, požehnaný,
o tom hlučno hlaholia už všetky štyri sveta strany;
ďaleko až na juh diaľny roztiekly sa chýrov žľaby —
dostala sa povesť k ušiam mocnej, slávnej kráľky Sáby.
A — čo viacej — k zvesti o ňom družno pojí sa aj iná,
vyznievajúc v hymnu hlučnú: meno Boha Hospodina,
ktorý svojho zvoleného takhľa štedro požehnáva,
od nehož mu prišly darom múdrosť, bohatstvo, moc, sláva.

Mocná, slávna kráľka Sáby — (podanie ju Balkis volá) —
plány robí, shromažďuje služobníctvo kol prestola,
a s prestola v plnej zdobe k shromaždeným takto vraví:
»Schystajte sa v cestu dlhú, osedlajte všetky ťavy:
pôjdeme ta v slávnu zem tú, ktorou z lásky svojho Boha
vládne slávny Šalamún kráľ, o ňomž povesť ide mnohá;
posiela ma hlas ta kýsi, túžba núti mocným tlakom,
chcem to počuť vlastným uchom, chcem to videť vlastným zrakom;
ponesieme drahokamy sebou, aromata, zlato —
púť to iste dlhá, ťažká, ale — verím — stojí za to.«

Riekla; i sa stalo, Ajhľa, už sa hýbe so sprievodom,
kynúc v rozluk Sáby mestám, vieskam, poliam, nivám, brodom...
Idú, idú. Boh vie, koľký deň už konajú tú cestu,
a vždy ešte ďaleko cieľ, ďaleko im ešte k miestu.
Idú, idú — dlhá cesta. ale cieľ tak vábny, milý, —
idú, idú — ťažká cesta, ale túžba dáva sily, —
idú, idú — i sa míňa kus po kuse cesta dlhá, —
idú... V tom, hľa, na obzore belaskavá stle sa mlha,
a v tej mlhe obrysy sa — sťaby mesta — javia oku —
Zplesá kráľka i jej sprievod; pospiešili v jarom skoku.
Niekoľko len ešte krátkych okamihov prejde hrave —:
pred nimi, hľa — Jeruzalem v celej nádhere a sláve,

Uvítal kráľ Izraela hosťa svojho vzneseného —
Kráľka Sáby slúcha kráľa, obdivuje múdrosť jeho,
obdivuje slávu dvora, cení skvosty, pokladnice —
Zázrak číry! Podiv, úžas sadá na jej tmavé líce.
Potom ide v nádherný chrám v Jehovy česť postavený:
nové zázraky a divy, skvostom konca-kraja neni.
Vidí plápol na oltári, obeť v počesť Hospodinu,
slúcha modlitieb vzmach vrelý, hymnu vzletnú, a zas inú,
čuje kadidla kúr vonný — smysly čajs' ju opúšťajú,
a jej srdcom rozvlneným rôzne city búrno hrajú.

Mocná, slávna kráľka Sáby k hostiteľu svojmu vraví:
»Číru pravdu hovorily všetky tie o tebe zprávy,
ba — čo viacej — nevyriekly veru polovicu ani —
Šťastný si ty, šťastný dom tvoj — budiž Boh tvoj
požehnaný!«
A za dary, nimiž Balkis Šalamúna zasypala
prebohato vďačí sa jej vzájom štedrá ruka kráľa...

*

Prúdom tečú, šumia, hučia časov širošíre žľaby —
Veky prešly od návštevy mocnej, slávnej kráľky Sáby;
i ona, i hostiteľ jej dávno spočívajú v hroboch,
pominula, v nivoč vyšla drievna moc a sláva oboch,
ba, čo viacej, pominula sláva všeho Izraela,
zmizla v búrnych prúdoch časov, v službe Ríma zkrpatela;
ale stojí Jeruzalem, stojí Siona tvŕdz hrdá,
a vôkol nich strážou stoja posvätných hôr dumné brdá;
v inšej, v novej sláve maly vzplanúť kraje zeme svätej,
ale... nechce rod ten zpurný, ztvrdlý v moci hriecha
kliatej:
Prišiel Kristus, Immánuel, Messiáš ten, sveta spása —
A ten národ? Zavŕha Ho, úklad kuje, pomstu hlása...
A On, Kristus, Immánuel, Messiáš ten, sveta spása
s bôľom v srdci, trpkým slovom, osud zatvrdilých hlása:
»Kráľovna tá od Poludnia povstane raz iste k súdu
s pokolením týmto zpurným: zpurní zahanbení budú,
výčitka im ztrýzni srdce, vo svedomí zcíťa strely,
potupí ich, zatratí ich, zničí ich jej príklad skvelý,

bo tá prišla z diaľnych končín cestou ťažkou, s túžbou
žhavou,
počuť múdrosť Šalamúna, oslniť sa jeho slávou, —
a rod tento? Ač mu tuto nekonečne viac sa skytá,
sytý, tvrdý bočí, tobôž zášťou horí, lstivo chytá.« —

*

Slúchaš, dušo, slúchaš dávno o tom Kráľovi všech kráľov,
ktorý zemou, nebom vládne s mocou, slávou neskonalou,
o Múdrosti prenesmiernej, Pravde večnej, Ceste v nebe,
o Živote neskonalom, o tom s neba prišlom Chlebe,
o Spravedlnosti, Svetle — to On, Šalamún ten pravý,
Knieža pokoja i dárca, dárca večnej spásy, slávy;
slúchaš, dušo, slúchaš o Ňom dlhé časy; už za mala
mať ti rozprávala o Ňom — Nuž čis' Ho už vyhľadala?

Pospeš k Nemu, neotáľaj, opusť Sábu, opusť modly,
neboj sa, že dlhá cesta a že pôjdeš v nepohodlí!
Dlhá cesta? Možno; ale .pováž: cieľ tak vábny, milý;
ťažká cesta? Možno; avšak túžba vrelá skytá sily.
Sober sebou dary: zlato, vonné veci, drahokamy —
Že ich nemáš? Never, never, to ťa iste blud zlý mámi:
máš ich — v jednom: srdce tvoje kajúce a skruchou
vzňaté,
to dar Jemu nad drahokam, nad vec vonnú, skvosty zlaté.
Napred, napred! k Nemu, k Nemu! celou silou, celou
snahou!
Napred v stopách apoštolov, napred mučenníkov dráhou!
Volaj: Vystúp s cesty, diable! nezdržíš ma, svete, telo!
Napred, dušo, k Nemu napred, cez prekážky s chuťou,
smelo!

A keď nájdeš Ho už — šťastná! — keď sa zblížiš cele
k Nemu,
tam sa usaď u nôh Jeho, dar svoj: srdce oddaj Jemu:
tam spoznáš tú múdrosť, ktorú žiaden um tu nevyváži,
v úslní sa octneš slávy, ktorá nevýslovne blaží,
za dar srdca vezmeš podar neskonalej slávokrásy:
obdarí ťa milosť Jeho neuvädlým vencom spásy.

*

Lekárstvo v Galád.

Dcéra Sionská, ach, ťažko chorie, stoná
v manstve Faraona, v púšti Babylona:
diabol, svet a telo kruto nad ňou vládne,
ubil ju, zranil ju — ona hynie, vädne.
Ajhľa, nedužívá je jej hlava celá,
zomdlený až k prachu celý stánok tela,
nikde miesto celé na celom jej byte,
zsinalosť len, rana, zahnojené zbitie...
Pominula žeň a skončilo sa leto,
pre ňu však pomoci nieto len a nieto...
Prorok teskní, smúti, žasne, lká a stoná
pre potrenie ťažké dcéry zo Siona.
Či večná jej boľasť, smrteľné jej rany?!
Čože, niet-li lieku v Galád?! niet-li ani
lekára tam?! Prečo ľudu môjho dcéra
nenie zhojená?! ach! ale hynie, zmiera...

Neboj sa, posilň sa, Sionská ty dcéro!
pozri, vzplály zore, prchla tma i šero,
vzišlo slnko... splesaj na boľavom loži!...
Prišiel lekár dobrý, Kristus Pán, Syn Boží...
On to, ktorý prišiel na zem z výšin neba
splniť sľub ti daný: Uzdravím ja teba,
ja Hospodin, ktorý zdravie, život dáva,
moje je cisárstvo, sila, česť i sláva!...
On to, ktorý volá v premilostnom vznete:
Poďte ko mne všetci, ktorí pracujete
a ste obťažení: pokoj dušiam svojim
u mňa naleznete — rany vaše zhojím.
On to... Len ho zbadaj, celým srdcom hľadaj,
kajúcim lkaj srdcom, vrúcne pros a žiadaj:
Smiluj sa, ó Pane, lekáru mi daný,
ranami svojimi zahoj moje rany!

Stánok Dávidov.

(Amos 9. 11.)

Ty vidíš, Bože: stánok Dávidov
sa ruší, — Sion v bôľnom kvíli hnutí...
Hľa, preborenou stánku ohradou
sa doňho víchor, živel zlobný rúti
i borí, lomí — pustne, klesá chrám...
Či dovolíš? až pokiaľ, silný Bože?!
Tvoj predsa chrám — Ty postavil ho sám
i riekol: ni ho peklo nepremôže.

Ach, pustne, klesá stánok Siona!
Hľa, koľko medzier; strecha ošarpaná;
pukliny múrom; zdrap — to opona;
v trám ryje červoč — všade rozruch, rana...
O, padne v rum snáď? Čo za prešlých dňov
sa pnelo k nebu v sláve, padne, zhyne?
Ty vidíš, Bože: stánok Dávidov
sa ruší — Mlčíš, nedbáš, Hospodine?!

Ach, pustne... Mnohý z neho ušiel ta:
z náručia Krista k modlám nemým spiecha,
od hodov nebies k hrncom Egypta,
v shon rozkoší a ďalej — v bahno hriecha.
I mnohý žrec, čo predtým verne stál
pri Božom oltári, ach, ušiel takže,
a jemuž nieti obeť — kto ten? Baal! —
Ach, pustne — Mlčíš, nedbáš, Bože! jakže?

Ba nemlčíš, ba dbáš — Tvoj čujem hlas:
»Ja zdvihnem stánok Dávidov, čo klesá;
medzery jeho zahradím v svoj čas;
opravím zboreniny; po nebesá
ho zvelebiac, ho vzdelám, zbudujem
tak jako za dňov starodávnej slávy.«
Tak voláš, Bože silný! Počujem
i verím v múdrosť, v milosť tvojej správy.

Nie, nezúfame. Žalostíme síc
nad spustou ohavnou na mieste svätom,
i svätý hnev vše blysne z našich líc, —
ach, osteň v srdci, blenom pozaliatom;
no nezúfame, už ni preto nie,
bo prepevný je základ tohto stánu
i nerozborný — ni sa nepohne
na žiaden pekiel otras-potras, ranu.

My dúfame a lkáme, vyslyš nás:
Ó, buduj, Bože, stánok; naprav, oprav!
Nech v spásonosnej sláve zjagá zas, —
i ubehlíkov nazpäť v stánok doprav!
Tu chceme žiť, tu umreť tebe len —
Ó, zveleb cárstvo svoje na vše strany,
a keď nám zhasne žitia pochodeň,
nás prijmi v jasné, večné nebies stány!

Tri hody.

I.

Daniel 5. 1. a nasl.

Sieň skvostnú vidím, plnú jasu, pýchy, slávy:
kment, šarlát, drahokamy, zlato mocných sveta,
jas koruny tiež v lúčoch sieňou sem-tam lieta —
I hodujú, — tiaž lahôd stoly tlačí, dlávi.

Znie hlučná sieňou hudba, prúdy živej vravy
sa tratia v rujných spevoch, výskot sieňou zmieta,
a zraky rozkošou i smyselnosťou svieťa
i obličaj, od vína rozpálený, žhavý.

Ja hrozím sa tých skvostných hodov, jako pekiel:
Hľa, z čaše svätej pijú spupné, hriešne ústa —
V tom strela hrôzy v dušu kráľa spupnú vpára,

bo vešti zbožný prorok: »mene mene tekel«, —
ľak zbielil razom tváre, sieň už prázdna pustá —
ja vidím strašnou smrťou zmierať Balsazára...

II.

Mark. 6. 21. a nasl.

Sieň skvostnú zrem zas, plnú jasu, pýchy, slávy:
kment, šarlát, drahokamy, zlato mocných sveta,
jas koruny tiež v lúčoch sieňou sem-tam lieta —
I hodujú, — tiaž lahôd stoly tlačí, dlávi.

Znie hlučná sieňou hudba, prúdy živej vravy
sa tratia v rujných spevoch, výskot sieňou zmieta,
a zraky rozkošou i smyselnosťou svieťa
i obličaj, od vína rozpálený, žhavý.

Ja hrozím sa i týchto hodov, jako diabla:
Pred kráľom, ajhľa, tančí tanečnica šumná, —
kráľ, omámený krásou, veľký sľub jej dáva.

Tá požiada, — ten strnie, hruď mu žasom zziabla —
Hach! v mise predsa hlava Jána zbožná, dumná —
A v červoch špatne hynie Herodesa sláva...

III.

Luk. 14. 16. a nasl.

Či dalej vraveť? Vravím; sveta beh je dvojí:
pri špate pekiel nutno spomneť krásu neba.
Nuž ešte jeden hod: skvost, sláva, preveleba —
Nie Balsazár, nie Herod — Bohsyn sám ho strojí.

Niet toho tu, čo tam pred zrakom v sláve stojí,
niet toho tam, čo sláviť prehlučno tu treba:
Tam zemská polahoda, tu skvost nebies chleba,
zdroj večnožitia, liek, čo rany srdca hojí.

Tam Belial, tu Kristus rozbil stány. Volá —
Lež, premnohý, ach, k hodu prísť sa vyhovára;
chce hody síc, no tamtie volí, týmto zhŕda. —

Či stresceš pohrdačov svojho, Pane, stola
tak jako Heroda si strestal, Balsazára? —
Nie! odpusť, shovej, láskou zmäkne snáď hruď tvrdá!...

Výjav v Galilei.

(Mat. 4, 23—25, srov. Luk. 8, 1—3.)

Na Galilejských nivách rozkladá
sa kúzlo jara; poľom osenie
sa vlní milo vánkom vetierka;
klas kloní ťažkú hlávku; málo len:
a zcvendží vôkol poľom žencov srp.
Strán cesty pestrá kvetna rozstlala
sa skvostne, bujná, kyprá, nádherná.
A na obzore pne sa velebne
k výšinám neba sňažný Libanon,
tam Tábor dôstojný, a tamhľa zas
posvätný Hermon, Karmel dumný tiež.
Tok Jordána, hľa, stuhou striebornou
plá v lúčoch slnka, lejúc množstvo vôd
v koryto mora galilejského
a ďalej spiecha k juhu; jeho cieľ:
toť More Mrtvé...
A kde meškáme,
na ceste zástup ľudu vzrušený;
on nevšíma si krásot prírody,
bo jedna len ho myseľ zajala:
On blíži sa sem, tade pôjde On,
Učiteľ sladký, Prorok preslavný
a neomylný v biedach Spomocník.
Ach, jaký zástup! Veľký jeho dieľ,
— tak zdá sa: väčší — sťaby opustil
bol nemocnicu dáku preveľkú
a prišiel s lkaním: spomož, Lekáru!
Tu slepí, tamhľa hluchí, inde zas
ranení šľakom a zas kulhaví,
i zomdlení a veľmi zbiedení
i ubolení... Nemoc, bieda — ach!
v úzadí zjavy strašné na pohľad
v chatrnom rúchu, v zdrapoch rúcha čajs',
tam stoja zvolajúc vše: »nečistý!«
k výstrahe blízkym — malomocní sú...
Čakajúc túžia po spomožení.

A všetci, všetci túžia, čakajú,
i zdraví, Jeho videť, slyšať chcú,
ten z náklonnosti k Nemu, iný zas
zo zvedavosti, iný zchytený
kýms' všeobecne zvládlym nadšením
za Neho, o Ňomž mnoho slýchali,
o Jeho moci, milosrdenstve,
i rečiach sladkých, skutkoch zázračných;
i zákonník. hľa, prišiel, farizej,
a stoja stranou, v srdci chovajúc
stesk, nevoľu a jakés' obavy.

V tom objaví sa v diaľke neveľkej,
hľa, iný zástup, sem sa zbližujúc.
Tu vzrastá vzrušenie i počuť šept:
»Pán blízko, ide!« — Srdcia zatĺkly...
I pokročili v ústret. Stretli sa
hľa, oba zástupy, a každý zrak
na Neho primrel zbožne, na Pána,
i lpeje na Ňom, vedľa Nehož, hľa,
krok drží s prava Peter z Betsaidy,
a s ľava zjav, hľa, Jána mladistvý,
a vôkol týchto iní zvolení,
i plachozraký, zasmušilý ktos',
to iste Judáš Iškariotský.
Za učenníkmi trochu opodiaľ
sa javí oku hlúček zbožných žien:
hľa, predtým bohatá a výstupná,
však teraz z hĺbky srdca kajúca
a svätou láskou k Pánu prilnuvšia
Maria z Magdaly: tiež Salome,
manželka Zebedea rybára;
i žena vznešená a bohatá
Johanna, manželka to Chúzova,
ktorý bol dvoranínom Heróda.
Krom totých ľudia stavu rôzneho:
muž od pluha, i ľudia poprední,
tu zasmušilý farizej, tam zas

Herodián v šat skvostný odetý,
rtom úsmev posmešný; tam žoldnier zas
z posádky rímskej; i muž obchodu.

Nebové rúcho čisté, prostučké
postavu Pána halí, splývajúc
až k zemi temer, v pási stiahnuté.
Na tvári božskej kúzlo mladosti,
však s vážnou dumou mužstva; lásky svit,
pokora slavná v zraku nebeskom,
i smútku lahký nádych, pokoj tiež
i trpezlivosť svätá. Jeho vlas
nad čelom jasným v dvoje zčesaný
sa stelie zlatou vlnou vázami —
To On je, o Ňomž znela prorocká
reč slávne, Ježiš z Nazaréta, On,
syn Marie, syn Dávidov i Pán,
syn človeka i pravý Boží syn,
Kráľ slávy večnej. Pán náš a náš Boh —
Aj, krása, sláva! Jednorodzený
od Otca, plnosť pravdy, milosti...!

I učí sladko, lieči zázračne...

»Poďtež ke mně...«

»Poďtež ke mně« — Tak znel sladký hlas
z milostných úst Spasiteľa Krista...
A hlas sladký zneje zas a zas:
Práve tak dnes, ako v dávny čas
volá láska večná, vrúca, čistá.

»Poďtež ke mně...« Koho, Pane, zveš,
kto na srdci spočinúť má tvojom? —
V svätosti sa ty pred nami skvieš —
A my? špatni, hriešni — dobre vieš —:
Spoločnosť chceš s Beliála vojom?...

»Poďtež ke mně všickni, kteří jste
obtížení, kteříž pracujete.« — —
Všetkých zveš ty, všetkých zniste? —
Húfy hriešnych tiež zveš nečisté
v božestvennom lásky svojej vznete?...

»Poďtež ke mně« — zneje k všetkým nám,
strýzneným, no túžiacim po spáse —
»Poďtež ke mně všickni, a já vám
odpočinutí všem sladké dám.« — —
Ó, plň lásky večnej v sladkom hlase!...

Prichádzame — na nás hriechu tiaž,
trýzeň sveta zlého, príval biedy —:
Občerstvi nás, špinu hriechu zmaž,
pokoj daj, so sebou večne sviaž, —
k večnej sláve priveď naposledy! —

Loď Kristova.

Ach, búrka, víchor, — rozzúrené vlny
loď Tvoju, Kriste, vzácnu shltiť chcú —
Ó, povstaň, povstaň moci, sily plný
a k utíšeniu zdvihni pravicu —
Už čas: ó, ukroť živly vzteklé, besné,
už čas: ó, sprosti plavca clivej tiesne!
Či meškať chceš, až loď sa povalí,
na prvom zradnom zhynie úskalí?! —

Mlč, dušo nezbedná! Nie, nezahynie...
Ty nedopustíš, Pane, zhynúť jej,
veď Tvoja je: na Siona výšine
ju stvorils z kmena lásky odvekej,
jak rodia ho len výšin nebies háje;
na prôčelí jej, ajhľa, prápor vlaje
vo víchre vše, vše hravom vo vánku
s obrazom Tvojím, Boží Beránku!

Jej vetrilo — to viera živá, pevná
zvlnená Duchom svätým milostno —
(ach, vetrilom vše víchrica rve hnevná,
nevera, spupnosť kruto, neznosno) —
jej sťažeň — kríž; jej kotva — nádej blahá,
jej kormidlo — reč Božia vzácna, drahá, —
cieľ cesty: slavný nebies Kanaan,
ten mieru, spásy, slávy večný stán...

Tak zbudoval i vystrojils' ju, Pane,
i veríme, že nezahynie, nie!
Bez ublíženia v prístav milý stane —
Tys' vládca, strážca — marné zúrenie. —
Nuž, milostná loď, s Bohom vopred ďalej
pres víchor, vztekot: po neresti malej,
po trapiech spasiteľných zkušení
ty iste vojdeš v prístav kýžený.

Ó, plavče, neboj! Nechže zúri, búri
do vôle voľnej zlobných živlov ďas,
i nech sa obzor akokoľvek chmúri —,
Pán pohrozí — a zloba stíchne v raz.
Ó, plavče, neboj! Ale vzývaj Pána:
buď s nami vždycky, z večera i z rána
i prispor viery, tíš a skrocuj, chráň —
loď-cirkev priveď v prístav-Kanaán!

V Naim.

Jak stromec hromom vyvrátený
jak kvietok kosou zachytený,
jak hviezda plná veleby
keď odtrhla sa na nebi:
tak zvädol, zbľadol, padol dole
mládenec v Naim z Božej vôle.

Jak smutnej vŕby vetev zchvelá,
tak matka-vdova osirelá
pod ťarchou bôľu skláňa sa

(ach, tam jej chlúba, okrasa,
podpora!) — v duši púšť a tieseň,
a z oka prúd jak z mračna v jaseň.

Nad všetky anjel-spevy sladko
znie prívet Pána: »Neplač, matko!«
nad každej plamoreči vzplan:
»Mládenče, tebe vravím: vstaň!«...
Smrť žasne — Knieža triumf slávi:
Vstal mládenec, a živý vraví...

I zžasnul zástup. Chváli Boha —
»Aj, prorok veľký! Milosť mnohá!
Boh navštívil svoj, ajhľa, ľud!«
— tak ľudu hymn, tak jeho súd —
A jako blesku rozbeh šíry,
tak letia o tom hlučné chýry.

*

Vzkries, Pane, naše mrtvé kraje,
vzbuď každú dušu, nech vie, čia je,
ach, preruš desnú mŕtvotu,
vzkries k pravdivému životu!
A posledné keď svitnú doby,
vzkries k večno-žitiu, otvor hroby.

Na vodách Genezaretských.

Sadá slnko na západe, zlatom jasá, zlato leje
posvätnými končinami čarokrásnej Galilee,
zlatom zláti zástup veľký — na päť tisíc až sa cení —
zo dvoch rýb a z piatich chlebov prepodivne nasýtený;
zástup vzrušený a vďačný rozchádza sa pohotove, —
a aj slnko zašlo, ľahlo v lože svoje purpurové.
A On, Božský chlebodárca, prorok veľký z Nazaretu,
Ježiš, túži po samote, uniknúť chce na čas svetu —
Osamotnel. Učenníci dľa príkazu svojho Pána
už sa plavia na jazere ta, kde kynie druhá strana.

Zašlo slnko, nastal večer, nebom hviezdy jasno horia,
mesiac skvie sa na zrkadle Genezaretského mora,
vôkol všade tichosť králi preveļebná, dumná, snivá,
i tá vlna morská tušim sníva v hĺbke, odpočíva.
A na hore, majestátne spiechajúcej ku jazeru,
mešká Bohsyn na modlitbách v tajomstvennom, hviezdnom šeru;
pred Otcom tam kľaknul zbožne v trávu rosnú na kolená,
vozvýš vzhliada hlava svätá gloriolou ožiarená,
zvláštnym svetlom jasá Jeho čisté oko, líce, čelo,
i sa modlí celou dušou, prehorúco, vrúco, vrelo...

Medzitým však učenníci plavia sa, ach, sami, sami...
Ťažký boj im nastal mora zúrivými so živlami
Ľahko ovšem plavila sa do pol mora loďka malá,
no dosť skoro zduly vetry, víchrica sa veľká stala,
do vetridiel víchor duje, protivný však, i ich stiahli,
spojac sily, napružiac ich, svorne ku kormidlám siahli;
no síl málo, i tie slabnú a... niet Jeho — beda, beda!
na vlnách sa zmieta loďka — napred nemôž, nedá, nedá...
Nebom mračná; na vôkol však príšerná tma vody halí —
Zrazu stŕpnu...: na vodiskách kýsi zjav, hľa, v blízkej diali...
Belastý zjav — pozrite že — po vzbúrených vodách chodí...
Ustrnuli, zmeraveli ľakom na zmietanej lodi.
A zjav, ajhľa, k lodi kráča, — až smer zmení, v stranu zbočí...
»Príšera!» v tom skríkli plavci .. Úžas hľadí z všetkých očí,
dych im zaseká i srdce neodolateľným žasom —
Zjav zas k lodi kročí — Zavznie sladko: »Nebojte sa, ja som!«...

A v tom Šimon Peter zvolá: »Jestli ozaj Ty si, Pane,
rozkáž mi, ať prijdem k Tebe, rozkáž, prosím, i sa stane.«—
Velie Ježiš: »Poď!« — I kročí z lodi Peter túžby plný;
víchor vlas mu cuchá; vôkol neho šumia búrne vlny;
zrak upiaty na Ježiša, v srdci silná v Neho viera,
kráča Peter smerom k Pánu... No v tom vlny väčšmi zviera,

na ne upre zdesený zrak Peter, spustiac Pána s oka...
viera v pochybnosť sa mení — Peter klesá do hlboka,
tonie... »Pane, pomož, ratuj!« zvolá Peter tklivo, lkavo.
Pristúpi Pán, zachytí ho, i ho kára prenikavo:
»Ó, ty malej, malej viery, prečo že si pochyboval?«
Studom zbarvenú tvár Peter v rúchu Pána nežno schoval.
Vstúpia oba na loď — a, hľa, ztíchol víchor, ľahla vlna,
loďka na zrkadle vodísk pláva ticho, rezko, zplna.
Zraky plavcov roztešených zbožne vzhliadajú na Krista,
a rty šepcú s tichým plesom: »Boží Syn On dozaista!«

Žena Kananejská.

Na srdci balván preťažký,
žiaľ, úzkosť desná, žravý bôľ,
bezsenných nocí závoj v zraku šerý
a ruky strastno skľúčené:
tak stála matka nešťastná
nad ložom chorej, veľmi chorej dcéry.

Nič nespomohol toľký liek,
nič obeť bohom prehojná,
ni tklivé lkanie, štkanie, zaklínanie:
len trpí dcéra náramne;
ju hrozne trápi diabolstvo,
a matke mizne v mračnách slnko ranie.

»Nie, nelzä ďalej vydržať«
— tak šeptá siný matky ret —
»ta idem k Nemu, o ňomž idú zvesti:
že lekárom je najvyšším,
že ruší skutky diablove
a blahom jasní tmavé ľudstva cesty —

On, ktorý toľkým spomohol,
i na mňa shliadne láskave,
ja úfam, dúfam: pomôže On z biedy;
hlas vnútra môjho — zárukou,
že tuším, túžim nedarmo,
ja verím čajs' hej, verím.« Išla tedy.

I našla Pána, — zalkala:
»Smiluj sa, Pane, nado mnou,
Dávida synu, lekár preláskavý!
Veď moju dcéru nešťastnú,
ach, hrozne trápi diabolstvo!...«
A On? Ach, mlčí, slova neprevraví...

Či láska tak? — Jak zbolelo
to v srdci matky úbohej!
Snáď nečul? Nečuť, nemožnosť to holá,
veď lkala hlasno, pretklivo...
V tom učenníci zprosili:
»Odbuď ju, Pane, bo za nami volá.«

Ret božský sladký prevravel:
»Ja nie som k iným poslaný
len k zahynulým ovciam Izraela:
(však táto žena nepatrí
ku stádu tomu: pohanka.«)
Ó, koľkým bôľom matky hruď sa zchvela!

I zlkala ešte vrucnejšie:
»Ó, Pane, pomož, pomož mi!« —
A otvoriac ret milostný a sladký:
»Neslušno deťom odňať chlieb
a hodiť štencom« — vetil Pán —
Jak bôľny osten v srdci biednej matky!

(Tak zkúša Pán ju úbohú,
v plam nieti iskru viery jej,
strom videť žiada z zrna horčičného;
no srdce Jeho odprvu
plá hnutím božskej milosti.)
A matka ďalej vrúcne prosí Jeho:

»Je pravda, Pane, ale veď
i šteniatkam sa dostáva
diel aspoň z drobtov, so stola čo spadnú,
(ó, aspoň, drobet milosti
ráč matke biednej pohodiť,
tak ztišiť dušu túžiacu a hladnú!«)

Je po zkúške... A preskvelo
ostála na nej —: Riekol Pán:
»Ó, ženo, veliká je tvoja viera!
Nuž, jako žiadaš, tak sa staň.
A, ajhľa, v túže hodinu
je uzdravená ztrápená jej dcéra...

*

Ó, Kriste Pane, ráčiž nám
prisporiť viery milostne,
bárs v škole kríža, pokušení, boja!
My v biedach mnohých hynieme
a lkáme... Nepustíme Ťa,
leč požehná nám božská milosť Tvoja!

»Ty si Kristus«. .

(Mat. 16, 13 nasl.)

Kde Hermon pnie sa strojno vozvysok
a Cezarea strie sa Filipova,
tam Ježišov sa octnul svätý krok,
s ním učeníci žiadostiví Slova.
Je čarokrásne ráno. Slnka jas
v šat tisícerých halí svety krás,
klas zlatý poľom, obdiaľ na doline,
strieborná stuha Jordána sa vinie.

A učeníkov spytuje sa On:
»Kým vraví mňa byť národ Izraela?«
I zavznel v odvet rôznych mienok tón:
»Zre mnohý v Tebe Jána Krstiteľa,
a iný, Eliáš žes nebodaj,
a zase iný: Jeremiáš vraj; —
a mnohý, bárs Ťa ponazvať sa štíti:
že z prorokov si, verí, vidí, cíti«

Svoj milostný zrak uprel Kristus v diaľ
a nežno zkývav v úpor sklonil temä
a potom vážno zas sa otázal:

»A vy? za koho predsa držíte ma?« —
Od Tábora v tom zjagal slnka blesk,
vzplál hlavou Krista glorioly lesk,
zjav Jeho v svetle nadzemskom sa javí,
tvár Jeho žiari bleskom nebies slávy.

Tu v duši Petra tucha temnistá
vzplá svetlom viery — srdcom rozkoš, nebe —
i zjasá: »Ty si Kristus doista
Syn Boha živého — On prišiel v Tebe!« —
A Kristus rečie: »Blahoslavený
si, Šimone, v tom viery vznietení —
Tys Peter, skala: v úraz spurným čelám
na tebe cirkev nerozbornú vzdelám.«

A zvládla krúžkom tichosť posvätná,
zrak učeníkov tichým plesom svieti...
Ó, chvíľko svätá, vzácna, pamätná,
prijď zase vznietiť spurné sveta deti!
Ó, Kriste, Synu Boha pravý, nieť
plam viery tej, by veril celý svet,
žes Boží Syn, že cirkvi skonu nenie,
že v Tebe samom spása, vykúpenie...!

Fík neplodný.*)

(Luk. 13, 6 - 9.)

V své vinici měl kdosi známý Bohu
fík štípený i naději k žni mnohou.
Svým časem přišel sbírat ovoce, —
však darmo, darmo hlavu k fíku zvedá:
fík neobrodil, darmo fíků hledá —
i kormoutí se v duši hluboce.

On s roka na rok tužby choval živé,
a třetí rok již čekal trpělivě,
že požehnaním fík se oděje!

*) napísaná bola v »bibličtine«.

Čas prchal letkem, přišla lhůta třetí,
 však tužby jeho opět padly v smeti
 a v rumy jeho marné naděje...

Fík neobrodil, nepodal mu fíků
 a s nevolí on srdce převelikou
 k vináři svému tuto mluví řeč:
 »Aj, po tři roky darmo čekám, hledám,
 fík neplodný jest, zemi kazit nedám —
 nuž vytni jej, na oheň povyseč!«

Žel cítí vinář v srdci z řeči této:
 »Ó shovej, pane, ještě toto léto,
 ažť okopám jej — zvolal — ohnojím,
 chci míti o něj věrnou péči, službu:
 snad obrodí, — pak jestli zklame tužbu,
 dle přísné řeči svojí učiň s ním.«

*

Fík neplodný... To v obrazu tys malém,
 ó, zatvrdilý, zpupný Jeruzalem!
 Fík vzácný v Boží vinici si stál —
 i přicházel On v milosti bez míry
 i hledal: slzu pokání, vznět víry, —
 však nenašel — a ty ním pohrdal...

Ó, neplodný! Již sekera se zdvíhá,
 již na tě ruka trestu s výšin číhá...

V tom zalkal vinář řečí laskavou:
 »ó, shovej, Pane, — péči porozmnožím
 a všecko, všecko možné vynaložím:
 fík zúrodním bárs vlastní krví svou —
 Chci obměkčiti duše skálotvrdé,
 chci mocně zkrušiť každé srdce hrdé; —
 pak ovoce přec' dočekáme snad.«

A časy jdou a dnové letkem letí: —
 bezplodno — běda! — prchá lhůta třetí —
 Fík padá — města hříšného to pád...

*

Fík neplodný... Ach, přiznejme se k tomu:
my podobní též takovému stromu
na vinici zde církve Kristovy, —
ach, podobní, bárs padá rosa živá
a slnko Boží milosti nás shřívá, —
ó, podobní, — jsme plané stromoví.

Ó, přimlouvej se, Kriste, za hříšníky,
pros za nás plané, neúrodné fíky
a odvrať od nás přísný Boží trest,
i pěstuj nás, ať vinice tvá zhmýří
ovocem hodným pokání a víry
nám k spasení a tobě na počest!

Veľká večera.

Raz v podobenstve vravel Pán
pred farizejmi, zákonníky:
Ktos' veľkú schystal večeru
a pozval zástup preveliký.

Šli zváči — snažne volali:
ó, poďte, všetko hotovo je —
No pozvaní ísť nechceli
i výhovorky húdli svoje:

»Ja kúpil ves: tú prezreť mám« —
»Ja práve tak zas statok rožný« —
»Ja ženu vzal, — i nemožno« —:
Tak jeden, druhý, tretí — množný...

Ó, nerozum, ó, hnilosť srdc! —
Odznely púšťou zváčov hlasy —
V hnev žiaľny padá hostiteľ,
že pozvaní sa zriekli — spásy. —

Ó, ľude Boží, pozoruj:
Boh strojí tebe slavné hody,
On milosť svoju ponúka,
chlieb nebies, večnožitia vody.

On v svojom večnom kráľovstve
— na pokrm duši prebohatom —
ti spravedlnosť podáva
a pokoj, radosť v Duchu svätom.

To k večnej spáse, životu
prišedším s hladom, smädom, túžbou.
No zhrdcov hodu nemúdrych
smrť čaká večná s večnou súžbou.

Ach, marnosť sveta nezhojí
na duši utrpenú škodu —:
O, ľude Boží, pozoruj,
a drž sa, drž sa nebies hodu! —

Salome.

(Mat. 20, 20—23.)

I ona vrelou túžbou zahorela
po čomsi novom, veľkom, preslávnom:
po vykúpení, spáse Izraela —
i nasleduje Pána, dúfa v Ňom,
od Neho čaká, po čom srdce túži:
kráľovstvo Messiáša, spásy svit,
mier, slávu, svobodu i blahobyt —
no vrúca túžba jej sa s bludom druží:
Či nechce sa jej prebrať z márnych snov,
či Pánových si nepovšimla slov:
»Kráľovstvo moje z tohto sveta nenie« —.
dosť na tom: v také padla poblúdenie,
(a nielen ona: mnohý, premnohý)
že ono z tohto sveta, On, čo mocný
kráľ postaví ho silné na nohy
a neodvislé upevní a zmocní,
tu v tomto svete preň len — hejvera —,
hranice jeho: slnka od východu
pres všetky pásma až do slnka schodu,
od mora juhu po hmly severa;
On udre silno v zpupné vrahov šije,

sťa hrnčiarsku by nádobu ich zbije
a porozmetá plevou semotam,
no svojmu ľudu, Izraelu, nám
dá hojnosť zemských statkov, časy blahé
viac jako za čias Šalamúnových...

A mala Salome dva skvosty drahé,
dvoch synov, mala chlúbu, radosť v nich,
veď boli učenníci Pána milí:
Ján s bratom Jakubom. I žičila
im z hĺbky srdca, videť túžila
ich mocných, slávnych, šťastných v každej chvíli,
Nuž k nohám Kristovým sa vrhla raz
i zdvihla k Nemu vrúcej prosby hlas:
»Ó, Pane, dovoľ, vyslyš! Tuhľa moji
sú synia dvaja: nechže s Tebou spojí
ich láska Tvoja úzko, navždy, hej,
nech sedia v cárstve Tvojom vedľa Teba,
po pravici ten, druhý po ľavej;
sú Tvoji: väčši im, než iným, treba
mať údeľ v moci, v sláve, v hojnosti«. —
Pán nehorši sa. Skôr snáď ztruchlil v hrudi
pre telesnosť a zemskosť temných ľudí,
i vetí láskyplne, v tichosti:
»Neviete, za čo prosíte«... A za tým
ich odkazuje k výšam nebies svätým,
kde milosť Otcova...

*

Ó, Pane náš!
Ty vidíš vek náš, mdloby ľudstva znáš,
i vidíš veľké tmy a mnohé bludy,
sŕdc prevrátenosť, umov ztemnelosť
a mnohú márnu žiadosť temných ľudí
i povedomú v márnosť zarytosť
tých ľudí, ktorí vravia: V tomto svete
chcem blaho, rozkoš, slávu, v tomto len —
svet iný, lepší? povesť to a sen...
duch? nevidím ho, niet ho, to ktos' pletie;

tu chcem byť veľký, slávny, blažený,
tu telu pohoveť, tu zpenený
až na dno vypiť sladký pohár blaha —
A o to žiada, za tým beží, čiaha...
Hej, mnoho, mnoho človek vo svete
snáh, túžob, prosieb marných naprednáša. —
Nuž stojí slovo Pána: »Neviete,
zač prosíte«, čo žiadosť, snaha vaša,
ba súžba tobôž často — škoda vás,
na zemi márnej lpiete dušou celou —
O, nerozumní! —
K Tebe, Pane, s vrelou
sa vznášam prosbou: Ty sám nauč nás,
zač prosiť, za čím spiechať máme snažne,
sám presvedč srdcia naše mocne, vážne,
že snahou, cieľom naším najvyšším
byť nesmie márnosť, blato, para, dym,
no skvostov ducha prelesť nehynúca:
nie sveta statky, rozkoš, moc a česť,
no svetlo s výšin, láska svätá, vrúca,
pokánie, živej viery ratolesť
a spravedlnosť, radosť, pokoj pravý —
Hľa, záloh večnej spásy, žitia, slávy...

Pánove slzy.

K Jeruzalemu tichej na oslici
sa blíži Bohsyn v slávnej pokore.
Kol hlavy gloriola a na líci
jas neviny, blesk lásky v pozore.
Žalm, palmu v počesť nesú Mu tisíci
tisícov — jasnosť sŕdc na obzore; —
no v duši Pána trôni strasť hlboká: —
— jas vôkol — z Jeho slza kanie oka.

Pán plače. Nie nad losom svojím vlastným,
že nemá, kdeby hlavu položil:
On chce tak, aby svet ten videl šťastným:
sám strádať chce, by jiných rozmnožil.

Nie preto plače, dňom že súžob strastným
vstret spiecha, v náruč muky plných chvíľ:
zná vôľu Otca — dni sa spasy blíža: —
chce poslušným byť až do smrti kríža.

Lež pred ním, ajhľa, v slávnostnej nádhere
sa mesto Božej priazne prestiera.
Už slnko v kraje iné preč sa bere,
lúč posledný sa hravo uziera
v zrkadle zlatom, štít kde chrámu, dvere
a múrov skvost — no tak sa odberá
i slnko priazne božej čarokrásne, —
i hasne, vždy viac hasne, až i zhasne...

Ó, zhasne, musí zhasnúť, veta, veta!
A prijde noc, ach, clivá, strašná noc,
v nejž príval súdov Božích porozmetá
všiu slávu tú i s ľudom, odpomoc
čo ponúkanú nechce, mniac: klebeta, —
a spáse zpurno vrknul: inam chodz!
Tá noc sa blíži, Pán už ju znamená —
i plače horko, ponosa znie blenná.

Znám, Pane môj, že sĺz tých tvojich zdrojom
je lásky pln; — Ti padám ku nohám
s prevrúcou vďakou, v príklade že tvojom
mám pokyn, jak si svojeť ľúbiť mám,
a nad biedami ľudstva nepokojom
vše zkvíliť tklivým k nebies výšinám,
a v hroznej tuche časných, večných pekiel
vždy volať k hriešnym: mene, mene tekel!...

*

Zjagal v temnu zásvit spásy milý,
prchá dlhej noci clivý mrak:
Tu i tam sa svety prebudily —
Ale Jeruzalem zatvrdilý
nechce videť, — zavrel hriešny zrak.

Prišiel Kristus, dárca spásy milý,
vzácny hosť — ó, prijm' ho, neohrdz! —
Tu i tam sa brány otvorily —
Ale Jeruzalem zatvrdilý
nechce hosťa, — zavrel brány sŕdc...

Beda, beda! Milosť pošliapanú
pomstí, stresce prísny Boží súd,
padne rana preťažká na ranu:
sotva rumy z mesta pozostanú,
synov spupných porozmetá prúd! —

Na oslici Pán sa s mestom shliada,
vidí ho, i smutný jeho los:
duša jeho smútkom v prach až padá,
slza žhavá v jeho zrak sa vkráda,
rty sa zchvely strastný na ponos...

*

Spurnosť trvá tá a taká istá,
zatvŕdza sa spupný sveta syn,
nechce hosťa, dárcu spásy, Krista...
A Pán plače... No aj tresty chystá
spravedlivé hriešnym Hospodin.

Vdova u pokladnice.

Úbohá vdova... Jak to smutno zneje!
Sťa: opustenosť, strádanie a bôľ
a ťažký mrak, z nehož sa stále leje
a víchrom nalomená trsti hôľ
a osteň vrytý v tele
a smutnej vŕby vetve zvislé, zchvelé...

I táto žena, hľa, je taká vdova:
jak úbohá a biedna! sám Boh vie!
No ona v biede veľké skvosty chová:
tri detičky a v Boha dúfanie,
to hrad: tam ona doma —
Ó, šťastná vdova, ktorá aspoň to má!

Do chrámu prišla, ktorý prenádherne
sa na Siona výši rozložil;
na líci zbožnosť, modlitba na perne,
lká k Bohu o dar techy, svetla, síl;
plam srdca sála stále,
a vzoply rúčky i tie dietky malé...

(Veď doviedla ich sebou, aby včasne
si obľúbily slávy Božej stán,
okrasu jeho svätosti) — Už hasne
plam obetný i zánet srdca rán,
a, pokoj v srdci, v líci,
hľa, pošla vdova smerom k pokladnici.

Už mnohí prešli tade, obeť dali,
i veľkú mnohý boháč-farizej,
nie bez pocitu pýchy, samochvály,
bárs necíti ni najmieň ztraty tej,
a, šťastný v losov behu,
sa vracia domov v hojnosť, v rozkoš, v nehu.

Hľa, už i vdova u pokladne stojí —
(dve dietky pred ňou, tretie zdriemlo však,
na ňádrach matky sní si na pokoji) —
Pokorou jasá sklopený jej zrak,
mier vzlietol v tvár jej, na rty —
A do pokladne vhodila dva šarty...

Pán svolav učenníkov čin jej chváli:
»Ó, verte, vdova táto dala viac,
než tamtí všetci, zo zbytku veď dali,
z pohodlia svojho praničneztratiac;
no biednej vdove chvála:
veď celú svoju živnosť vďačne dala.« —

Šla domov v biedu, v nedostatok vdova —
Čo bude s nimi, s ňou i s dietkami?. .
Ó, žije ešte Ten, čo vtáčky chová
a šatí kvieťa poľné skvostami:
tak dúfa, nádej nieti —
Ó, jakým skvelým príkladom nám svieti!

Z pôstnych obrázkov.

»Aj, vstupujeme do Jeruzalema« —
Tak vraví k verným svojim Kristus Pán...
I kráča, bárs znie v prívet anathema,
bárs kynie kríž a smrť stred žhavých rán.
On kráča.... A ja zrakom zroseným
a srdcom pohnutým v púť Jeho zieram,
i čuť mniem: za Ním, za Ním len a s Ním
v púť kríža, lásky, slávy — k nebies dverám...
Aj, vstupujeme... Vstupuj, ľude môj,
po boku Krista verne v púti stoj!

To cesta kríža... Kríž On vidí v diali,
a seba na ňom, tam na Golgate, —
no v srdci Jeho pokoj nebies králi,
i kráča smelo v obeť, k výplate...
Ach, cestou kríža vodí Boh i nás,
nám vnútro časov plno súžob chystá,
i zraní vše a ztrýzni zas a zas —
Tak musí byť: to známka verných Krista.
Nuž, poďme za Ním cestou kríža v kríž,
k Jeruzalemu s Ním vždy blíž a bliž!

To cesta lásky... Čože inšie velie
tak strastnú konať za nás hriešnych púť? —
A v ceste — Bartimej: jak zalkal vrele:
»Ó, spomož, Pane, popraj prehliadnuť!«
A v láske pomoc slepcu skytá On...
Nuž, za Ním! Zjatri srdcom, lásky plame,
veď koľko biedy vôkol, koľký ston!
Ó, k dielu lásky ruku, čas kým máme!
Na hrudi Krista svoju shrejme hruď —
púť Jeho v láske — našou púťou buď!

To cesta slávy... Ponad krížom Krista,
za hrobom prázdnym jagot zlatých brán.
To Jeruzalem svrchný — slávu chystá:
pres utrpenie v slávu ide Pán...

Nuž, ľude Boží, keď ťa súženie
tu krátke kruší v márnom toku sveta,
v pred smelo — Počuj: prívet s výšin znie:
tu Jeruzalem — sláva večná zkvetá. .
Ó, za Ním, ľude, v žhavý kríža blen:
s Ním svitne nám raz večnej slávy deň!

»Aj, vstupujeme do Jeruzalema.« —
Tak vraví k verným svojim Kristus Pán...
I kráča, bárs znie v prívet anathema,
bárs kynie kríž a smrť stred žhavých rán.
On kráča... A ja zrakom zrosenym
a srdcom pohnutým v púť Jeho zieram, —
i čuť mniem: za Ním, za Ním len a s Ním
v púť kríža, lásky, slávy — k nebies dverám...
Aj, vstupujeme .. Vstupuj, ľude môj,
po boku Krista verne v púti stoj!...

*

Úpätím svätej hory Olivetskej
za chrbtom ruchu, šumu, búry svetskej
mestečko milé strojne ťahá sa:
to Betánia, vzácna oása,
kde neraz, konajúc beh zemský prácny,
oddýchnul božský putnik Spasiteľ,
hosť Marty milý, Lazára druh vzácny,
Marie zbožnej božský učiteľ.
Zas mešká tam hosť nado všetkých hosťov,
na Neho všetky zraky vzhliadajú,
na Ňom sa všetky srdcia stretajú
i lpejú na Ňom vrúcou nábožnosťou.
Ňou horí zvlášte srdce Marie:
Ó, koľký cit, veď zmorí, ubije, —
on musí von, on musí v skutok, v telo!
Tichúčko vstala — srdce jej sa zchvelo —
nádobku vzala alabastrovú,
z nej drahocennú, vonnú nardu leje
na svätú, božskú hlavu Kristovu,
(to lásky, úcty isté znamenie je)

na nohy svāté tiež, i utiera
ich dlhým, mäkkým, rozpusteným vlasom;
dom plný vône...

*

Špatným splálo jasom
Judáša oko... Koľká dôvera:
i na ňom utkvel božský pohľad Kristov,
i jeho zvolil, hnutý láskou čistou!
Ó, spytateľu, Kriste, ktorý znáš
zhyb srdca každý! jeho v kruhu máš?
Tak? Prečo? Snáď tak láska velie taká,
čo všetko snáša, všemu verí, nadeje
sa všeho, všeho trpelive čaká?
Či uloženie Otca také je,
čin Jeho večnej spasiteľnej vôle?...
No nezpytujem drzo, svojhlave —
Dosť na tom: Ty i jeho láskave
si zvolil, v blízkom uvelebil kole
po onom nočnom bdení na hore,
kde v modlitebnom s Otcom hovore
si trval vrúcom, zvolil, trpel v blízku —
ach, nevďačníka, dušu nízku, nízku!...
I Judáš mešká v Krista blízkosti.
Už počul mnoho sladkých Jeho rečí,
bol svedkom divov moci, milosti, —
no Judášovi sladká reč sa prieči
a hľadí chladno v divy Bohsyna,
to, tuším, všetko nemá preňho ceny,
je kýsi nespokojný, zamračený —
On na svoje si túžby vzpomína,
na nádejí kvet, pestrosť, kyprosť plnú, —
a vidí: túžby nedochodia splnu,
kvet nádejí, hľa, vädnúť započal —
On cíti v duši horký blenu pal:
»Veď národ v jarme Ríma upí ďalej,
ni chýru o mocnárstve Siona,
o moci, skvoste, sláve neskonalej —
Že Messiáš? Veď pranič nekoná,

by splnu došly nádeje a túžby;
na miesto toho — rečí záplava:
vraj: viera, srdca rýdzosť, náprava,
pokánie, láska, požehnanie súžby
a nedostatku, v nebi poklady
a iné ešte sny a záhady —
A koľkú moc má: chôdzu chromým dáva,
zrak slepým, hluchým sluch; chce — mrtvý vstáva!
Len zachceť, ihneď jarmo odvrhne
a dopomôže k sláve, k dobrobytu
nám všetkým — (dodal v duši: mne tiež, mne) —
No nikde nič« — Tak reptá v duše skrytu...
Na blennú ale srdca horkosť, bôľ
mu čosi vše kus osladenia schystá:
to mešec, z nehož žije krúžok Krista —
Hľa, zvestoň svätý tvrdí: zlodej bol...

*

Nuž v Betánii tiež sa horší, — ráta —
i vetí zlostno: Načo toľká ztrata?
Či nenie lepšie predať drahú masť
a chudobným dať? (Možno, zachcel krasť).
Ó, mužu z Kariot! Ó, beda, beda!
Reč tvoja záštou razí — chráň sa, chráň!
Nuž ktože hodnejší tej nardy teda:
Jeruzalema boháč a či Pán? —
Na dušu tvoju satan strežie, čihá:
bdi, modli sa a zapej Kyrie! —

Rozpakom zrudlo srdce Marie
pre toľkú drzosť — Pán ju kojí, zdvíha,
k poriadku takoj volá Judáša:
Mier! Ona dobre činí, donáša
mi žertvu, k môjmu pohrabu to robí —
Jej pamäť žehnať budú všetky doby.
A Judáš temer zamrel nevoľou,
tŕň cíti v duši, pokorený mlčí,
na prse sklonil hlavu s dumou zlou,
hruď jeho planým ohňom vzblkla, blčí...

Hľa, otvorená brána komnát tých,
kde zloba proti Kristu v radu vsedá —
len jeden krok — Či kročí? — Kročil! Beda! —
I ponúkli mu tridsať strieborných...

*

K Jeruzalemu tichej na oslici
sa blíži s mráčkom žiaľnej dumy v líci
a svitom božskej lásky v pozore
Pán Ježiš Kristus v slávnej pokore.
A vôkol Neho, pred Ním, za Ním, všade
sa vlní cestou ľudstva hojný prúd
i vzdáva česť Mu: rúcha v cestu kladie
a ratolestmi paliem zdobí púť
a hlučne volá: »Požehnaný, ktorý
sa berie v mene Pána! Hosannah!
Púť Dávidovho syna žehnaná!« —
No Kristus v blízke časy oko norí
a vidiac sväté mesto s návršia,
hľa, plače horko — »Veru opršia
— tak zalkal — tvoje kvety, zdoby hrdé,
ó, mesto nešťastné, ach, hriešne, tvrdé!
Vrah teba valom skľúči, sborí v prach,
ni kameň na kameni... porozmetá«...
Tak vjazdil, dobre vediac o mukách
a smrti kríža na spasenie sveta.
No Judášovi vjazd sa neľúbi —
On inšie čakal a sa sklamal zasi,
veď stopy niet tu moci, slávy, krásy,
len nízkosť, bieda, — všetko na ruby
(Ó, pre takú on slávu nemá smyslu!)
No vzpriamil hlavu, planou dumou svislú:
byť musí, bude, nieto návratu —
Tma halí dušu, diablom objatú...

*

Vztek nepriateľov Kristových sa vzmáha...
Sám Boh zná, koľký raz sa radia už,
jak začať, kade vedie k cieľu dráha, —

a veru svorní sú sťa jedon muž.
Cieľ majú spoločný, i zabúdajú
rozopry spolné, zmohli žiarlivosť:
farizej vidí svoju krv i kosť
v saduceovi, oba v priazni majú
herodiána, tento tamtých tiež —
sú svorní, vplyvní, — iste mocná spräž.
Zas sedia v rade v Kaifášovej sieni...
Skončili práve, hľadia v rozochvení
na dvere, nimiž vyšiel kýsi muž —
Sú vzrušení, sa tešia neomylno,
sťa keby cestu k cieľu znali už.
A Judáš rozkošou sa chveje silno,
veď dostal práve tridsať strieborných;
zrak pasie na nich, hlce okom, číta —
Ó, koľkú rozkoš každý kus mu skytá!
Cveng slúcha milý, skúma nápis ich:
na jednej strane vetev olivová,
na druhej kadidelnica a slová
hľa: »Svätý Jeruzalem«... Teší ho,
je šťastný Judáš, lež či na dlho?

A medzitým už Veľká noc sa blíži.
Vie Ježiš: čas sa vrátiť k Otcovi
múk veľkých cestou, — na potupnom kríži
rozdrobiť hriechu, diabla okovy,
korunu vstaviť vykúpenia dielu,
i túži veľmi sláviť napokon
hod Beránka. Sú, ajhľa, spolu: On
i učenníci Jeho k tomu cieľu.
Ó, lásky plnosť premilostivá:
On učenníkom nohy umýva!
rad-radom všetkým, hľaď: i jemu teda,
čo skoro dosť Ho raní, zradí — Beda!...
I sedia pri večeri. V tenže čas
sa Ježiš v duchu skormútil i vraví:
»Viem, tvrdím iste, iste: jeden z vás
ma zradí«.. Úžas, stesk sa v tvárach javí —
»Či ja, či ja snáď, Pane, ja to snáď?«

sa smutno tážu. V pokon Ján sa tázal:
»Kto, Pane, kto ten?« (Ježiš poukázal
na zradcu skyvou) V pokon jako had
i Judáš zsipel: »Ja snáď, mistre? — »Áno —
čo robíš, skoro rob«... Hľa, dokonáno:
už Judáš cele padol v diabla moc.
I vyšiel von a vonku bola noc...

»Vzav chléb, tělem svým jej nazval,
učedlníkům svým jísti kázal,
řka jim: vezmete a jezte,
na památku smrti mé to čiňte.

Potom kalich v své ruce vzal,
krví z těla vylítou jej nazval,
kázal učedlníkům svým píti,
smrt nevinnou zvěstovati«...

Ó, vzácny hod, ó, záblesk sveta spásy! —

*

A Judáš zradca zmiznul medzitým
v tme nočnej. V ňom sa mocne k právu hlási
to knieža temnosti, čo zvládlo ním.
Tma vôkol — väčšia, horšia v jeho duši...
No ona siaha k duši každého —
lkaj, dušo: Bože! zbav nás od zlého,
pod nohy naše diabla pokor, zkruši! —

*

Na hore Olivetskej zahrada
sa Getsemanská krásne rozkladá
v šat majestátu zahalená celá —
tam vidím okom viery Spasiteľa.
Ach, ťarcha, ťarcha, ťarcha preveľká
Mu ľahla dušou: smutná je až k smrti...
Jak zápasí, hľa, Bohsyn stoná, lká!
Ach, ťarcha! jako tlačí, dušu drtí!
On ťarchu hriechov sveta celého
na seba vzal i s Božím hnevom spolu

a s kliatbou, so Sinai čo spŕchla dolu
s prikázaniami Boha svätého:
tú ťarchu vniesť má na kríž na smierenie,
i lká: »Ó, Otče, jestli ináč nenie
než abych tento horký kalich pil —
buď vôľa Tvoja!«... Trikrát zopätil —
A krvavý pot tvárou Jeho rinie...

Vstal v posled posilnený, s útechou. —

No medzitým i dielo zloby plynie
a dosahuje veľkých úspechov:

»Pohleď, a uhlídáš tam Jidáše zrádce,
  jaký zástup vede na Pána Ježíše!«. .

Hľa, bujnou trávou Getsemany plazí
sa zmija lstivá: Krista uštknúť chce...
I uštkla — poľúbila na líce:
To Judáš — znak dal... Pochopili vrazi
i vztiahli ruky po Nom — zvíril shon,
v to štrngot zbrane, puto... A čo On?
»Dal se jati a svázati
  jen abys byl vděčen smrti,
  Ó, člověče bídný!« —

*

»Pohleď, jak Ho vedou k Annášovi zlému
  tuze svázaného Pána nevinného«...

V súd proti Pánu sadla hriešna zloba.
Niet viny na Ňom, hľadajú ju, robia:
čuť krivé svedectvá... I napokon
súd vynášajú: On sa rúha, búri:
trest naňho, pomsta! hoden smrti on!...

Hľa, zloba surová už desno zúri:
»Poličky, též uplvání
  rád snáší pro tvé spasení,
  hříšníče přebídný!« —

*

I Judáš zvedel. Žravou ľútosťou
mu zúplo srdce — pozde! beda! beda!
Mzda krve páli, pokoja mu nedá, —
už beží s mnohou duše úzkosťou
k biskupom, k starším: »Ach, ja zhrešil kruto«
— lká Judáš — »zhrešil, je mi ľúto, ľúto —
tu máte vaše striebro!« Hodil im,
i ušiel s červom v duši sžieravým.
I beží, beží — celé peklo v duši —
vždy ďalej ulicami — v pole von...
Jas slnka vôkol — jeho jas ten kruší,
sbor vtáčkov spieva — jemu hluchý tón,
hľa, kvety nivou — netešia ni tieto...
Vždy ďalej ešte zlá ho ženie moc —
Noc, všade noc... Hach! — obesil sa!.. Noc —
noc desná, po ktorej dňa nieto, nieto...

*

Zas nový obraz dušu preniká:
Pán pred Pilátom. Jako hriešnika
mu predstavili Pána zlými slovy:
je burič, búri proti cisárovi
a seba kráľom činí. — »Ty si kráľ
ten židovský?« sa Pilát pýta. »Ano,
však nie kráľ z tohto sveta« — v odvet dal —
»mne žezlo ríše ducha s nebies dano.«
»Ja na ňom žiadnej viny nenašiol,«
osvedčil Pilát židom. Títo ale:
»Ukrižuj!« skríkli divo — kričia stále...
A Pilát stŕpa — Váha... Podľahol,
(bárs cíti: nevinný On dozaista)
hľa, umýva si ruky — vydal Krista...
»Hle, jak Ho bičují, též i korunují,
že místa celého na Něm nikde není;
krev oči i tvář zalévá,
vzpomeň na to duše věrná,
neb jsi ty tím vinna.« —

*

*

»Pohleď, jak jde z města na místo popravní,
pod křížem padaje, jsa všecken strápený« —
Ó, ťažká, bôľna púť! Nie darmo ver
znie jeruzalemských kol kvíľba dcer
a Šimon Cyrenenský bez reptania
už nesie ťažký za Pánom, hľa, kríž —
(Hľaď naňho, ľud môj, v dobách, kríž keď skláňa
ťa k zemi a vše klesneš, zaupíš) —
Tak prišli na Golgatu. Beda, beda!
Jak líčiť hrozný obraz, udalosť?!
jak líčiť prenesmiernu vraha zlosť?!
(ach, ťažko, ni sa vypovedať nedá!)
jak líčiť zloby desný ruch a hluk?!
jak líčiť žiahu prenesmiernych múk
a prenesmiernu lásku Krista Pána?!
Ach, duša moja upí zbedovaná...
Ja čujem buchot kladív, bôľny ston,
i kvíľbu matky — pravá Dolorosa —
Hach! zdvihli kríž... hľa, visí na ňom — On,
Baránok Boží... muka číra — hrôza!
V tvár na smrť bľadú bije slnka pal,
ním zaschýnajú strujky krve žhavé
na svätých rukách, nohách, božskej hlave —
Ó, hlavo plná boľastí — ó, žiaľ...
Ja čujem reči surové a smiechy
z úst roty drzej — a On bez útechy
ach, hynie, zmiera... Ajhľa, siný ret
sa ozval: »Otče, odpusť im, ach, veď
čo činia, nevedia!« — O chvíľu zase
ku kajúcemu lotru: »Iste tak:
dnes budeš so mnou v raji!« — V bôľnom žase
tam stojí Ján a matka. Kristov zrak
dlie matný na nich, k nimže prehovoril:
»Aj, syn tvoj, matka!« — »Synu! matka tvá«...
Jas slnka hasne, — svety pokrýva
tma nočná... Čuj, sťa nôž by v srdce vnoril,
ston veľmi clivý: »Bože, Bože môj!
ó, prečo opustils ma! —« Hrozný boj —
no skončieva sa — »Žížnim« Bohsyn volá, —

no nechce piť, ač podávajú zdola.
Boj skončieva sa — K sveta končinám
znie: »Dokonáno!« — V pokon: »V tvoje ruky,
môj Otče, ducha svojho porúčam!«
Naklonil hlavu, ztíchol boj i muky —
»Již podstoupil smrt nevinný,
  Ty jsi vinen hříchy svými,
  hříšníče přebídný!«
Kto vinný, kto? — Nie tedy farizej?
nie zákonník? nie biskup, starší ľudu?
nie židia slepí, ztvrdlí v putách bludu?
nie Judáš, Pilát vinní smrti tej?
Kto hriešnik ten? — Ach, i ty, i ty, i ja...
Ó, obleč, svete, žíňu! každá šija
skloň pokánim sa! každé koleno
pod krížom kľakni! zakvíľ iskrenno!
bi v hruď sa; objím kríž ten vierou vrelo!
pej »Kyrie« a — bojuj dobrý boj!
Hľa, vo tmách vstáva slnko spásy bielo:
vstaň, svete, zo sna hriechov, vstaň a — stoj! —

*

I prišiel zbožný Jozef s Nikodemom
i zbožné ženy s masťmi vonnými,
s presteradlami sňahobielymi —
(bol nešpor, slnko pálo nebies lemom)
na pohreb prišli, slušnú počesť vzdať,
v hrob vytesaný v skale pochovať.
I sňali telo s kríža, pomazali,
i zavinuli, s plačom pochovali...

»Můj Jezu, i já tě chci též uctiti
. . . .
do srdce svého chci tě položiti.
Ten hrob mi svatý Duch tvůj zapečetí,
víra mi bude při něm stráž držeti«...
. . . .

Ecce, homo!

Aj, človek!
Sostúpil Bohsyn s jasných výšin neba
na tmavú, hriešnu, v márnosť jatú zem;
opustil slávu Božskú, zmaril Seba,
sniesol sa s výšin v nízky Betlehem,
tam na Seba vzal Bohsyn naše telo,
nám podobným sa, krome hriechu, stal —
Hľa, dieťa v jasliach... Mať Ho ľúba v čelo,
nesie sa vzduchom ozon plesu, chvál —
Aj, človek!

Aj, človek!
Ó, milosť! Tajnosť! Umom nedozrete
v jej hĺbku, viera len sa shodne s ňou...
To On, hľa, rastie v tichom Nazaréte
tak milokrásne vekom, múdrosťou...
On kráča krásnou nivou svätej zeme,
reč, skutok Jeho hlása: Ja som Boh...
A predsa — lačnie, žížni, zmdlieva, drieme,
i strádа, — tŕňa nešetrí mu nôh —
Aj, človek!

Aj, človek!
Hľa, v zahrade na olív vonných hore
jak zápasí... a tvárou krvo-pot:
na srdci balvan, celé súžby more:
to hriech náš — trpí za náš hriešny rod...
Pred súdom stojí, radou pred vysokou,
krvavou zášťou horia sudcovia,
hľadajú vinu, snoria s rôznych bokov:
»Je hoden smrti!« — Kríž Mu hotovia. .
Aj, človek!

Aj, človek!
Hľa, pred Pilátom stojí. Pilát váha:
»Niet viny« vyznal, ale váha len,
otáľa, krúti, i sem i tam čiaha,

mätie ho, možno, zvláštny ženin sen —
Podlieha —:... Zšvišťal bič — Ach, bolí, páli...
Koruna z tŕňa bodá do hlavy...
V plášť šarlátový žoldnier, hľa, Ho halí...
Tvár — muka... Všetok zbitý, boľavý...
Aj, človek!

Aj, človek!
Tak volá Pilát; iste sústrasť chová,
i budí sústrasť — Ale márna vec:
Opačne: skríkli: »Ukrižuj!... A znova...
— (tak žiada krve dravec-pažravec) —
Už vlečú obeť... Kríž niesť nemá sily,
pod ťarchou jeho klesá, klesá On...
— podobral Šimon —... Došli... Povesili...
Tma... Muka... muka... muka... Osŕk... Skon...
Aj, človek!

Aj, človek!
Nevinný, svatý — predsa odsúdený;
Kráľ slávy — predsa voskrz zhaňaný;
Syn Boží — predsa človek, jemuž není
rovného v strasti, v muke, v skonaní —
Tak muselo byť — Bolo... Spása tu je:
Česť, chvála Tebe, Pán náš a náš Boh!
Pred obrazom, čo Pilát ukazuje,
s pokáním vrúcim padáme do nôh —
Aj, človek!

Cez hrobu mrákotu — k sláve a životu.

Už ztíchly muky preúžasné,
Pán sklonil hlavu — dokonal...
I nastal nešpor. Slnko jasné
na spočin spiecha za hôr val.
Už rozišiel sa zástup zvoľna,
tam húfok verných zostal len,
tam mešká s Jánom Matka bôľna,
a s nimi sopár zbožných žien —

Ó, poďte, pokiaľ nebies lemom
plá slnko, duše nábožné,
s ctným Jozefom a Nikodemom
pochovať, uctiť všemožne!

I prišly láskou jaté svätou
a telo s kríža sosňaly,
a slzou lásky prebohatou
ho rosily a smývaly.
Ach, boľasť matky! kto ťa zmeria
a ktorá vysloví ťa reč?!
Hej, Simeon mal pravdu vera:
v to srdce ostrý bodá meč...
I iná Maria tam lkala:
ż Magdaly, už Pán uzdravil,
a nohy jeho sobjímala
zo všetkých lásky zbožnej síl,
sťa keby zdvihnúť chcela telo
to sväté: v srdce, v srdce sem!
i keď to nemôž — dumá vrelo —,
ja srdcom svojím tu byť chcem...

V kment zavinuly sňahobiely
ach, svetlo, nádej, život svoj,
a vonné veci rozostrely —
tak uložily na pokoj...

Tak po víťaznom, ťažkom boji
Pán spí si ťažký hrobu sen,
a nad tým hrobom nápis stojí:
»On vstane z mrtvých v tretí deň.«
No nevidia ho zbožné ženy,
len lkajú smutné, vzlykajú —
Tak idú domov v rozochvení
a vonné masti chystajú.

*

Deň tretí svitnul. Včasne z rána
— ach, krásneho, jak nikdy snáď —

tri ženy náhľa k hrobu Pána
s vonnými vecmi — pomazať.
Sú smutné, v srdciach čistý plameň,
a na ich srdci ťažká péč:
»Kto odvalí nám ťažký kameň?«
tú počuť z úst ich ťažkú reč.

I prišly k hrobu s veľkou túžbou,
— veď hrob ten, to ich celý svet —
no omeškaly s poctou, službou:
miláčka srdca ich tam niet...
Len smrtné vidia ležať rúcho
a rozborený hrobu val,
a anjelský hlas laská ucho:
»Hľa, niet Ho tuto — vstal Pán, vstal« —!

*

U Tvojho dlieme hrobu, Kriste!
ó, Reku silný! Víťazu!
Plesáme: iste vstal si, iste!...
I lkáme v zbožnom nárazu:
Ty, ktorý tiež si ležal v hrobe,
svieť v hrobov našich mrákotu,
a v pokon priveď v onej dobe
nás z mrákot — k sláve, k životu!

Pán môj a Boh môj!

»Vstal Pán!« zvesť sladká letí hlúčkom verných,
i prchá tma, tma clivá pochýb čiernych,
plá v srdciach svetla blahý jas,
a žravý žiaľ sa mení v sladké plesy.
Len Tomáš ešte o samote kdesi
sa trýzni, zlkajúc zas a zas.

Tomášu, kde si? Vyjdi zo samoty,
v nejž dvojmo pália súžob ostne, hroty,
a dvojmo bolia bôľne údery!
Už prestaň; ďalej nezožierajže sa —
Poď, počuj, ver! a duša tvoja splesá — —
I prišiel, — čuje, ale — neverí...

Hľa, ako môže biedne srdce padnúť,
sa zažrať v bôľ a v pochybnosťach vädnúť
a zomdleť smyslom veškerým:
»Čo?« — vraví Tomáš — »videli ste Pána?
až zcítim prstom, kde tá zíva rana
rúk, boku Jeho — uverím«...

Tak Tomáš ďalej pochybnosťou nyje. —
A hlúček verných zase spolčený je,
i Tomáš, ajhľa, mešká tam.
V tom zrazu — v srdciach vôkol sladké chvenia —:
Vzkriesený stojí v prostred shromaždenia,
i rečie milo: »Pokoj vám!«

»Tomášu!« — počuť milostný hlas Pána —
»sem pristúp... tu hľa: rúk i boku rana,
vlož prst... No, veríš? Ver, a stoj!«...
A Tomáš zplesá, k nohám Pána padne
a s celou duše vrúcnosťou, ňouž vládne,
zajasá: »Pán môj a Boh môj!«

Víťazí...

(Skutk. 19, 19.)

V tmách ležal Efez. Knieža temnosti
tam vládlo mocne, zatemnilo umy
i podrobilo srdcia marnosti:
v blud padly duše, v prevrátené dumy,
v poveru hroznú — Hynul Efez v tmách...
I boly veru svrchované časy,
by odvial Boh tmu lpiacu na dušiach,
by soslal s výšin blahé svetlo spásy.

A soslal. Poslal sluhu svojho tam
so svetlom, ktoré jasno svieti v Kristu,
so slovom kríža, spásy danej nám,
už skrze vieru v Kristu máme istú.

I káza! Pavel, sťaby blýskal meč,
tak mocne, sladko, rečou presvedčivou:
Pán ale potvrdzoval jeho reč
činením skrze neho rôznych divov.

Pán víťazí... Hľa, koľké premeny!
Veď, ajhľa: synovia tmy, kúzelníci
a žreci bludu, marných umení
už kajajú sa: pália na hranici
blud, poveru, či snáre, sybilly
a iné spisy diabla, špatné škváry —
A miesto kníh, čo práve spálili,
chcú knihu kníh, z nejž svetlo pravdy žiari...

Tak nad bludom, hľa, pravda víťazí,
a nad tmou svetlo, nad poverou viera,
Pán vymaňuje duše z reťazí,
z pút diabla — Sebe húfy verných sbiera.
No ešte mnoho tmy sa svetom stlie,
i je čo páliť v každej sveta strane,
jak v Efezu — Nuž lkáme prevrele:
O, žehnaj, žehnaj slovu Svojmu, Pane!

„V nebezpečenství na moři“.

Na šírom, sinom mori loď sa plaví,
a na lodi, hľa, zástup veľký, rôzny:
tam námorníci, žoldnieri, i stotník,
i väzňov húf a medzi nimi — Pavel,
apoštol svätý, verný svedok Kristov,
rek Jeho, rytier udatný a zbožný,
no na tento čas väzeň, väzeň v Pánu. —
Cieľ cesty: krásne kraje Itálie,
Rím staroslávny, centrum ríše sveta.

I v Ríme (bo veď v celom svete) musí
zneť slovo kríža, zjasať svetlo spásy —
tak rada Božia, vôľa Jeho svätá, —
a vôľa Jeho, ajhľa, už sa plní...

A mocní sveta mimovoľne slúža
tej vôli, by sa naplnila cele:
Keď riekol Festus: »Pavle, na cisára
sas' odvolal, nuž pôjdeš k cisárovi« —:
i Boh sa ozval: »Pôjdeš, svedku verný!«...
A svedok verný už sa plaví tatam
so slovom kríža, svetlom spásy v Kristu —
Ó, šťastná púť! Ó, skoro! Rím už dávno
v tmách upí: Čas je, aby svetlo splálo!

Loď pláva, pláva... Lež, hľa, stmel sa obzor —
zdul víchor strašno — na vzbúrených vlnách
loď potáca sa škrupinou — ó, beda!
Hľa, hádžu náklad z lode do vôd búrnych.
I plynú doby clivé. Za mnoho dní
niet slnca, hviezd im: búra vzrastá, vzrastá,
a sťažeň stoná, praštia boky lode...

V tom Pavel zastal uprostred a volá:
‚Ó, mužia, buďte dobrej mysle, lebo
z vás žiaden nezahynie, loď len táto,
bo tejto noci anjel Boží zjavil
sa mne a riekol: »Neboj sa, ó, Pavle!
máš pred cisárom stáť a Boh dal tebe,
hľa, týchto všetkých, čo sa s tebou plavia« —
Ja verím Bohu, tak sa stane, verím,
a na ostrov sa jakýs' dostaneme'.

A dostali sa: Po nehodách mnohých,
kde Pavel velel, iní poslúchali,
i stotník sám — (ó, v koľkom majestáte
zjav Pavlov jasá! v tvári zduchovnelej
veleba trôni, pokoj prevysoký,
ver, v pravde, pravý pomazanec Boží!) —
po prácnych búrnych dňoch a clivých nociach,
v nichž Pavel tešil, dvíhal, silil všetkých:
ni vlas — tak tvrdil — nespadne vám s hlavy —
(ó, poklad veľký: dúfať v Boha silno!
ó, vzácny skvost: ten pokoj duše zbožnej!) —

po prácnych, teskných dobách, dlhých, ťažkých
spatrili brehy, bol to ostrov Malta.

Loď režúc vody k brehu sbližuje sa.
V tom — náraz hrozný: v úskalie loď vrazí,
časť zadná láme násilím sa vodísk,
a žoldnieri v to skričia: väzňov pobiť!
by vyplávajúc žiadon neutiekol...
No stotník s mečom obnaženým statne
v popredie kročí — (o Pavla sa bojí) —
i zbráni vraždu. A na povel jeho
kto plávajúc, kto zachytiac sa dosák
a kusov lode vyšli na breh šťastne.

Tam pobudli. — No nastal čas ísť ďalej —
Ó, vytiahnite vetridlá, vy plavci!
Kormidelníku! k práci! ďalej! tatam,
kde staroslávny Rím má zjasať svetlom
spasenia v Kristu, Spasiteli sveta! —
Ó, Ríme, splesaj! — Tonieš... Chyť sa silne
tej ruky, čo ti núka pravú spásu!

Démas.

(II. Tim. 4, 10.)

I Démas zcítil v srdci viery vznet
a prijal úkol slavný: pomoc skytnúť,
by slovo kríža naplnilo svet,
by cirkev Božia mohla rásť a zkvitnúť,
on vzložil ruku na pluh, — ale, ach,
zpät obzerá sa, jatý svodom sveta,
podlieha svodu, padá v sveta prach —
až padol cele, veta po ňom, veta!

Jak bôľny ston, jak žiaľna, tklivá reč!
Čuj, sluha Kristov verný zalkal vravou:
»Mňa Démas opustil, ach, pošiel preč
svet zamilovav s jeho zbožím, slávou...«

Ach, Démas... Obraz starý, ale, žiaľ,
i nový vždycky — v tele Krista rana —
Dnes bôľnejšie by svätý Pavel lkal,
bo viacej Démasov je v sboroch Pána...
Veď spáli vierou, lež, ach, spáli len,
plam pohasnul, šlo pokušenia veľa:
opustil dielo, Pána ten i ten,
a k modlám sveta nemým kvacly čelá. .

Si stálejší jak tento Démas bol,
ó, bratre, sestro?! Zkús sa, vyzpovedaj!
Že stojíš? Ozaj? Hľaď, bys nepadol!
Ó, zápas s Bohom! Sviesť sa nedaj, nedaj!

Ba vzrástol, vzrastá planský sveta svod,
vrah čihá, popletá sa popod nohu —
jak snadno padnúť: pozor! — Abo poď,
kľaknime, lkajme k Bohu nad oblohu:
Pri Tebe, Pane, stáť, za Tebou ísť
a zvestovať a šíriť Tvoju slávu
a v Tebe, s Tebou v život večný vnísť,
tú máme túžbu úprimnú a žhavú;

no v pokušeniach k Tebe s pokornou
sa utiekame prosbou neunavne:
buď hradom naším, zbrojou výbornou,
ať zvíťazíme, ostojíme slávne!

III.

RÔZNE:

prívety, dumky, vzdychy a modlitby.

S Bohom!

Jedno slovo, slovo krátke,
ale ťažké, plné sily,
napíš si ho zlatom v srdce,
ním sa spravuj v každej chvíli:
tak máš pokoj v žití celom,
moc a silu proti hriechu,
techu pri miláčkov hroboch,
i pri smrti vlastnej techu.

S Bohom vstávaj, tak deň každý
požehnaným sa ti stane,
s Bohom k práci, s Bohom v práci,
i zdarí sa ustávanie;
s Bohom líhaj: sily tvoje
občerství ti spánok sladký;
s Bohom na cestu sa vyber:
šťastne pôjdeš ta i zpiatky.

S Bohom v radosť dovolenú:
zažiješ ju slušne, správne;
s Bohom v boj a utrpenie:
ostojíš a vyjdeš slávne,
s Bohom v smrť a pôjdeš smelo,
lebo v tmách ti svetlo vzplanie;
s Bohom v hrob: sniť budeš sladko
až po slávne z mrtvých vstanie.

„Můj jsi ty!"

Čuj, dieťa milé, Boh tvoj k tebe vraví —
Ó, otvor uško, sŕdcko do korán!
On vraví k tebe s výšin svojej slávy,
On, všemohúci nebies, zeme Pán,
On vraví k tebe, červiačkovi — čuj:
Můj jsi ty, můj jsi, můj!

Si počaté a narodené v hriechu,
a zárod hriechu v tielku tvojom dlie —
Ach, nebezpeč! Kde hľadať spásu, techu!?
Ó, prišla milosť v sveta údolie:
hľa, voda spásy... A hlas sladký — čuj:
Můj jsi ty, můj jsi, můj!

Ó, ohlas vzácny, premilostný, sladký!
Ó, svetla jasot v clivej temnosti! —
Čuj, dieťa milé, poklad otca, matky!
Boh vchádza s tebou v smluvu milosti,
za dieťa svoje posviaca ťa — čuj:
Můj jsi ty, můj jsi, můj!

Nech zúri víchor strastí akýkoľvek,
keď pôjdeš, pútnik, púšťou života,
nech vzteká že sa satan, peklo, človek:
Boh s tebou, Jeho milosť, dobrota,
On hrad tvoj pevný, štít, zbroj — Veríš? čuj:
Můj jsi ty, můj jsi, můj!

Je v rukách Božích žitie tvoje celé,
On môže ti ho zdĺžiť, zkrátiť, vziať,
On dáva sám vzrast na vnútornom byte,
On k spáse nebies chce ťa dochovať,
v Ňom zvíťazíš — ó, Jeho drž sa — čuj:
Můj jsi ty, můj jsi, můj!

Stoj pevne v smluve tejto, dieťa milé!
Sám Boh ťa stále, pevne zdržuj v nej! —
Nech idú tokom svojím žitia chvíle:
porastieš k sláve Božej večitej...
Slož rúčky, kľakni, — zvolaj: »Bože môj,
Tvoj som ja, tvoj som, tvoj!«

Otázka — odpoveď.

Počuj, ľude Siona!
Jako kedys' Šimona,
pýta sa Pán teba tiež:
»Či ma ozaj miluješ?

Čo mu na to odpovieš?

Ó, by celý život tvoj
hlásal v odvet: »Pane môj!
Ty vieš všetko — dôkaz vem:
milujem Ťa, milujem!

Počuj, dušo...!

Počuj, dušo, Kristus volá,
volá dávno, vždycky, snažne,
od jednoho sveta póla
do druhého zneje vážne:
»Poďte ku Mne, poďte za Mnou
cestou pravou a nie klamnou;
klamná cesta smrť vám chystá.
Ja som cesta k nebu istá!«

Jak si dobrý, jak si verný,
Kriste, Spasiteľu sveta!
Zveš nás, v láske prenesmierny.
A my? Jako slúchame Ťa?
Beda! Jak sme biedni, slabí!
Jak nás snadno diabol zvábi,
jak nás snadno svet ten skláti,
jak nás snadno telo zhatí...!

Volaj, Pane! Volaj v uši
sladko-mohutnými hlasy,
zobuď srdcia; v každej duši
roznieť vrúcu túžbu spásy,
ať Ťa vierou chytí každý,
drží sa Ťa pevne, navždy,
nasleduje verne Teba
úzkou cestou — v slávu neba!

*

Nezáviď že...

Nezáviď že tým, čo majú
zemských statkov veľkú hojnosť;
dobre múdri povedajú,
že niet skvostu nad spokojnosť;
spokojnôstka, dcérka neba,
tej nám treba, veru treba:
len kde ona neprebýva,
tam je bieda opravdivá.

Vysoko sa škovrán hýčka,
plesá, nôti, — a či azda
závidí mu prepelička,
že jej údel je len brázda?
Nie! i ona skacká vera —
A že pekné má páv piera,
či snáď preto pinka stoná?
závidí mu? Nie ver ona.

I boháč má svoje strasti,
od palácov prchá blaho;
za pohodlie, hojnosť, slasti
neraz platí veľmi draho,
nie len grošom: dušou asi:
Boha ztratí — niet mu spásy ..
Viac chceš? Na Písma sa pýtaj,
o boháčoch tam si čítaj.

Spokojnôstka — tej nám treba;
jedno jej je: málo — mnoho.
Máš-li vozdajšieho chleba,
zdravia — ďakuj Bohu z toho.
Máš-li jasne v ume, v hlave,
na svedomí ľahko, hrave,
teplo v srdci, a Boh tu je:
dosť máš — spievaj halleluje.

Pri tom veď i tebe svieťa
krásy Božie: jasot slnka,
hviezda blýska, vonia kvieťa,
vtáctvo peje, potok žblnká...
Spokojnôstka, sleť k nám s neba,
šťastný, blahý, kto má teba:
tebou získa výhru mnohú,
zbohatne i dušou — v Bohu.

Len vozvýš...

Ty vodcom naším na cestách si sveta,
vždy verným, Kriste Spasiteľu náš!
Nám cesta ďalšia rúškou pozastretá,
však dosť nám znať, že ty ju dobre znáš.
Nám tajno: cesty naše aké budú, —
ty znáš — buď vôľa tvoja zas a zas,
len stále veriť daj nám, svojmu ľudu,
že tvoja verná ruka vodí nás.

Či ako dosiaľ, povedieš i ďalej
nás cestou kríža, strastí temnistou?
Ísť chceme vďačne, však ty v neskonalej
nás predšiel láske cestou trnistou:
ísť chceme verne, — nedaj zmýliť cestu,
veď známo nám: to cesta spasenia,
i vedie isto k nebeskému mestu,
kde útrapy sa v slávu premenia.

Však jestli srdce tvojich ciest sa štíti
a cestou svojou vlastnou chodiť chce
— ach, jeho tluk vše spurný, vzdorovitý! —
Ó, skruš ho, pokor silou pravice!
Ísť chceme verne, veď nás tedy, Pane,
na úzke cesty bárs, do tesných brán,
vo všetkom tvoja nech sa vôľa stane, —
len vozvýš, vozvýš — v nebies Kanaán!

Modli sa a pracuj!

Modli sa a pracuj! takhľa múdrosť vraví,
zapíš si ju každý do srdca, do hlavy!

Modli sa! bo práca bez modlitby vera
otroctvo je podlé, abo práca zvera.

Pracuj! Bez práce-li prosí človek ktorý,
žobrákom sa stáva nehodným podpory.

Modli sa a pracuj! obojího treba
k zisku duchovného, telesného chleba

Modli sa a pracuj! takhľa múdrosť vraví,
zapíš si ju každý do srdca, do hlavy!

Poslanie.

Ó, strvaj, ľud môj, v onej zbožnej mysli,
ktorá ni v súžbach ťažkých neklesá.
Keď nebom žitia tvojho mračná zvisly,
ver, nad nimi sa skvejú nebesá,
a v nich Ten, ktorý riadi ľudstva losy,
ktorý i teba k žitiu povolal,
i tebe k spáse Syna Svojho dal
i teba rukou pevnou tríma, nosí
i tvoje nivy požehnaním rosí.

Na onej pravej strvaj ceste stály,
ktorá je ovšem úzka, trnistá,
no pres bodľačie, tŕňa, choboť, skaly
k večnému vedie blahu doista.
Tou predišiel ťa Spasiteľ tvoj dráhou
a volá sladko v láske: »Za mnou poď!«
Čo k svetu púta, mámi: strhaj, zhoď,
kríž podober a s celou duše žiahou
za Ním, za spásou večne slávnou, blahou!

Hej, pospeš za Ním krokom vrúcej viery!
»Aj, človek!« Viď Ho, Božia rodina,
jak ponížil sa v láske, jejž niet miery
až po smrť kríža...! Viď Ho, Bohsyna,
trón Jehož slávne nad hviezdami stojí,
a na tom tróne v sláve sedí On
a kraľuje a tíši verných ston
a chráni ich a sílí, rany hojí —
Kto dúfa v Neho — ostojí v tom boji.

Na 300-ročné jubileum narodenín Tranovského.

Ó, vzlietni, Duše, vzlietni na mňa, vzlietni:
daj v rozum blesk, daj v srdce plnosť vatry
a puto, prst čo v nezruk viaže, pretni,
nech lutna zvučnou, silnou piesňou zjatrí,
veď potrebný tam akkord hlučný, vzletný,
kde tomu v počesť pieseň zapeť patrí,
kto piesňou hlučnou sám svet plnil šíry,
čo dedič zlatej Dávidovej lyry.

Vzdor znakom časov zlým, zlovestným — stány
mier rozbil u nás všade, pokľud milý,
veď prisľúbil Boh: Moje ramä chráni,
na marno odznie vztekot zlobnej sily —
nuž z viery mier, — ba — čo viac — rozihraný
je vnútorný svet náš, rozševelily
sa duše, nimi veselia ruch zneje:
Ples v srdciach zbožný, na rtoch epopeje.

Ples vďačný v srdciach, na rtoch pieseň slávy:
húf kríža malý, verný takhľa platí
za pablesk priazne Božej ligotavý,
pred tristoročím nad ním povyliaty,
v ňomž, ajhľa, posol nebeský sa javí,
dar vzácny nesúc v tichosť skrovnej chaty,
dar vzácny, synka premnohosľubného:
Hľa, Múza zbožná ľúba čielko jeho...

Čas plynul, vôd čo prúd, čo vetra vanie;
tu poceloval, tam zas kmásal, boril, —
a chlapä rástlo zdarne, požehnane:
Boh dával chlieb mu nebies, pootvoril
vôd živých zdroje pred ním hneď na ráne,
a duša jedla, pila, hlad veď, smäd veď moril, —
vše zbehlo v nivy dobra, pravdy, krásy
a roľou ducha sbieravalo klasy.

Tak išly časy prospievania vekom,
i umom, v nichž, hľa, chlapä hľadá, sbiera,
by potom — súc už dospelým človekom —
muž z plnosti dal. Prv však — aby miera
sa doplnila, — z vôle Božej priekom
a strasťam žitia mnohým v zraky ziera:
Kde Dávid je, i zlý svet kuje rady —
Aj, kopia Saula — vyhnanstvo — úklady...

Svet zbožných dúm a citov blahorodných
vo veľkej duši: čaká dobu svätú
muž hotový už — Prišla: v časoch vhodných
Boh vkladá v jeho ruku lutnu zlatú:
Jak sladko, poryvisto, v prelahodných
znie struna tónoch v dobu v nemosť jatú —
Aj, nový žalm, aj, dedič Dávidových
strún zlatých, vládca tónov veľkých, nových!

Čo veľké, slavné v duši zbožnej žije,
to všetko, ajhľa, zlatou strunou zvoní;
Hneď zbožné »Kyrie«, hneď harmonie
skvostného »Creda«, — zas sa menia tóny
a »Glorie« ples v dvere nebies bije;
hneď zase počuť zalkať strunou stony,
jichž povedomie hriechu z duše ľúdi,
zas milosť v Kristu a s ňou pokoj v hrudi.

Keď ide Pán — tón pevca cestu kliesni;
Pán zrodil sa — hruď pevca plesom horí;
Pán zmiera v mukách — pevec trúchli v tiesni;

Pán z mrtvých vstáva — triumf hromom borí
sa zo strún, veštiac príchod večnej vesny;
Pán spiecha v nebe — pevec za ním ztúži
i splesá vierou: Králi On a — slúži.

A zase pozyv v tiché, vážne dielo
pri posvecení, pri znovuzrodení;
Pod tiažou kríža — čuť zas — rozletelo
sa lkanie strunou, vždy však vo spojení
s dôverou v Boha, jemužto sa chcelo
ľud pocvičiť svoj v strasti, v utrpení,
a ktorý zas po krátkom pocvičení
ston v ples a trýzeň súžob v pokoj mení.

Či vychádzalo slnko a či stálo
nad hlavou, zovúc k pokrytému stolu,
či v čarnej kráse večer zapadalo,
v ňom pevec vždy zrel lásku číru, holú,
ňouž miluje Boh svet svoj neskonalo
a požehnáva dom, i sad, i roľu:
I siela ráno, o poludní, v mraky
žalm chvály, prosby, lkania nad oblaky.

A bola pieseň vždycky čistá, jasná,
jak horskej vody zdroje kryštálové;
len prosto znela, predsa bola krásna,
od srdca k srdcu išla pohotove — —
Že bola, znela, išla? Ba, ach, šťastná:
i je a znie a chodí vždycky v nove:
Nie v »Knižke« len, i v srdci, na rtoch máva
ju vďačný ľud, to jeho chlúba, sláva.

Hej, »Knižku« podal pevec štedrý ľudu,
len »Knižku«, predsa poklad vzácny, veľký —
Ó, koľko práce, bezzištného trudu!
— nu, sladkosť včielky žiada pilnosť včielky —
Trud mnohých dňov, snáď nocí tiež bez kľudu,
no aspoň zdarný, požehnaný celky, —
a pokým svet svoj obdiv, vďaku množí,
jak keby čul som: »Ne ja — milosť Boží!«

Dal pevec »Knižku« len, no čím je ona,
čím ľudu tomu! Vzácnou duše mannou
útechou v kríži; — vzácne služby koná
čo vodič cestou, k spáse vymeranou;
je verným strážcom hradieb Iliona:
v zmar nosí šípy, úklady tyranov.
V blud, v neveru ľud neupadne verný;
vrah reči darmo sleduje cieľ čierny.

No ľud aj váži, ctí si podar taký:
choď v chyžku: stolom obrus snahobiely
a na ňom »Knižka«, jakby na odznaky
tých darov, čo Boh dušiam v pokrm delí.
A vždycky: svit keď delí nočné mraky,
keď práce spočin, no zvlášť pri nedeli,
nad »Knižkou« prerád prácne sklúči ruky
a vozvýš v obeť plynú zbožné zvuky.

Ples vďačný v srdciach, na rtoch pieseň slávy:
tak plať, môj ľude, dnes i v každej chvíli
za pablesk priazne Božej ligotavý!
Buď »Tranoscius« vždy ti vzácny, milý
jak dosiaľ — hore k nebu srdcia, hlavy:
znej »Hallelujah« Bohu z plnej sily;
znej pieseň slávy hromom tisíc zvonov:
Buď oslávený, vládca zbožných tónov!

Na cestu.

(Nášmu kalendáru.)

Choď, knižka drahá! Zavítaj i v domky,
kde z našej spisby sú len malé zlomky,
no Biblia a Tranoscius sladký
ťa uvítajú s láskou otca, matky.

Boh s tebou! S tebou Jeho požehnanie!
Nech veľká milosť z neba sa ti stane,
bys vzácnou knihou bola môjmu ľudu, —
môj pozdrav tým, čo v ruky brať ťa budú.

Svieť odbleskom tam svetla sveta, Krista,
v Ňomž samom pokoj, spása naša istá,
svieť osvetou, jejž nanajvýš nám treba,
tou osvetou, čo svitla z výšin neba.

A zvestuj — bárs to pravda mnohým trpká —
jak miznú dníčky, jako nitky s klbka,
až vyjdú... Hore, vykupujte časy!...
až svitne verným deň ten večnej spásy.

Biblia sacra.

(Z príležitosti nového vydania Písma Svatého.)

V tmách bludu, hriechu ona faklou vzňatou
nám svieti cestou v ztratený ráj zpät.
Je ona — čím len? baňou prebohatou,
v jejž hĺbke skvosty, jakých inde niet,
ložiská zlata, — a čím ďalej razí
si baník cestu do tých priehlbín,
tým viacej skvostov, jichžto nepokazí
mol ani hrdza, neukradne kmín; —
je ona zdrojom nevyčerpateľným
útechy v život biedou uvädlý;
je chlebom duše najvýš želateľným;
je morom, v ňomž sa večnosť zrkadlí; —
je ona — čím len? čarokrásnou nivou,
čo čudesnou sa flórou honosí:
len zahľadeť sa na ňu dušou živou,
i tíchnu vášne, žiale, ponosy; —
je ona — čím len? lekárňou je ona,
v nejž liekov v dostač srdca na rany,
len užiť lieku, už on divy koná,
by hriešnik vstal a chodil v pokaní;
je ona iste zbrojou prevýbornou,
keď diabol, telo, svet nás napáda;
je ona iste tvŕdzou nerozbornou
a silou, ktorú peklo nezvláda;
je amuletom, ktorý k srdcu tiská

hľa, heros z Wormsu pyšným pred snemom,
keď oko jeho iskrou z výše blýska,
a jeho reč sa nesie jako hrom:
»Tu stojím, ináč nemôž, pravda istá...!«
Je podúškou, ach, mäkkou pod hlavu
tým, ktorí, údatní čo reci Krista,
zomdleli v bojoch Jeho za slávu,
ba padli tobôž, mučenníci verní,
složili zbité hlavy na pokoj...
Je ona — (Čím, ach? dosah prenesmierny!
jak licho vraví o nej jazyk môj!) —
Je knihou kníh, v tom plnosť jej je slávy,
je knihou kníh, to titul najvyšší,
je knihou kníh, v nejž Boh sám píše, vraví,
v nejž zjavil sa nám v Kristu Ježiši...
Chvála Ti, Bože! Ľud Tvoj sa Ti klania,
že v Slove svojom zjavil si sa nám!
V tom Slove zdržuj nás až do skonania,
vzbuď k pokaniu, vo viere utvrď sám!
A po dňoch časných, v láske nekonečný,
na veky spas nás, život daj nám večný!

Osem biblických sonetov.

I.

V Babylone.

Za dávnych časov v zemi Babylona
stavali vežu, — svojou mala slávou
i Božiu pozatemniť, pyšnou hlavou
vo výši hviezdnej tknúc sa nebosklona.

Neľúbila sa Bohu spupnosť oná:
jej obťal rohy všemohúcou pravou,
jazyky zmiatol hnevu svojho lávou —
ľud rozpŕchol sa plevou dopokona...

Z materiálu krívd a utískania
i u nás spupnosť stavať započala,
a kopí, kopí —, darmo však sa sháňa:

Veď zhrmí *veto* Božie znenadála,
On zláme rohy pýchy strelou hnevu —
a spupný národ rozptýli jak plevu...

2.

Zhrievaj, rozšír!...

Boh lásky káže nám i nepriateľa
milovať svätým plamom veľkých duší
vzdor žiahe rán, čo strašne idú z kuší
krívd, zloby, — vždycky milovať a zcela.

Či nežiadaš, ó, Pane, veľa, veľa?
Či výnimka tu žiadna nerozruší
pravidlo prísne?... Ponakloňže uši —
len jedno spomneť duša pozachcela:

Hľa, vrah náš dávny tebou dané práva
nám hriešnou nohou šliape... Herod slúcha
bez citu nárkom Ráchel —: Neprestáva

pravidlo ni tu?... Odvet tknul sa ucha:
»Nie, neprestáva!«... Dobre, lásko večná,
no zhrievaj, rozšír hruď do nekonečna!...

3.

V zajatí.

Ďaleko od stien Siona v plen jatý
nyl Izrael; v šum rieky miešal hlasy
stých kvilieb, v túžbach rujných čakav časy,
kde v kraje rodné zas sa — dá Boh — vráti.

Hárf zmĺknul ozon velebný a svätý,
a domorodec darmo zas a zasi
vyzýva k spevu — on sa neohlási, —
na vŕbach visí nástroj zbožných vzňatí.

»Jak spievať nám tu v cudzej, chladnej zemi?«
zajatec izraelský vravel smutne
i sotrvával chladný, smutný, nemý...

Ó, v časoch krušných zmiera život v lutne;
rab v okovách a v temných putách tiesní
ni vzletu nemá, vysokých ni piesní...

4.

Izaiáš.

Ó, proroku ty veľký! Dušou smädnou
ja prerád v tvoje proroctvá sa norím —
Som uchvátený, nadšenosťou horím
a zbožnosť vlní dušou mojou biednou.

Jak dôstojne a smelo rukou jednou
tneš v tvrdé šije ľudu bičom storým!
a druhou — v diaľ čias zrakom vniknuv skorým —
ta pokazuješ, spása kde nad bezdnou:

na Krista, jeho muku, smrť i slávu!...
Ja obdivujem zbožne tvojho ducha,
zrak veštecký a rečí skvost i lávu.

A plesom divným srdce moje búcha,
keď voláš: Beda, plemä hriešne, zradné —
trest prijde: hriešny, spupný Babel padne!...

5.

Na mieste svätom.

V jeruzalemskom skvostnom, slávnom chráme,
namiesto ruchu zbožných bohoslužieb
ruch zvládol hriešnych mammonárskych túžieb:
ten predáva, ten berie, snáď i klame.

Ta prišiel Bohsyn. Načo? dobre známe,
i spatril peleš mammonárskych družieb:
hruď Božská zmrela ostňom žiaľo-sužieb;
v nej, ináč kde len hnutia lásky samé,

hnev svätý zvrel —: Hľa, korbáč jak sa zhadil,
jak beží z chrámu rota satanova,
jask lotrov, ajhľa, jako v chrám sa zmladil...

Ty vidíš, Pane, za našich čias znova
ohavnosť spusty na mieste vše svätom —
Kedyže prijdeš s bičom, v hneve vzňatom?...

6.

Skeptik.

Z Jeruzalema tiahnu ľudstva davy
na olivetskú horu Kristu v strety —
Pán ide: pozdrav hlučný — palmy — kvety —
Hosannah! žehnaný buď, kráľu slávy!...

No prítomný tam skeptik pyšný vraví
posmešne: Kráľ to? ten má riadiť svety —
druh rybárov a celných, všiakej smeti?
Kde sláva, žezlo, sprievod krásohravý? —

Dnes takže smýšľa privrženec verný.
No medzitým i nad ním Bohsyn králi,
svet živí, láskou vrenie živlov mierni

i vedie k spáse, ktorá kynie v diali.
A prijde čas, kde spadnú s očí šupy
a múdry skeptik spozná, jak bol hlúpy...

7.

Ston Eliáša.

V jalovca tieni zalkal prorok zbožný:
Dosť, Bože, dosť už, zmdlel som, zmizly sily —
vem dušu moju: ľud je zatvrdilý,
sŕdc pôda tvrdá, rozsev bezosožný!

Či asnáď dnes ston taký nenie možný? —
Ó, čuť ho poľom ducha v krušnej chvíli:
Pot stiera delník, — zomdlenosťou chýli
sa hlava k zemi a — ni chýru o žni...

No čujem s výšin: Vpred do práce, boja!
niet mieru vám, — no ovoc nevystane:
ja s vami, v mdlobách vašich milosť moja.

V prach padám čelom — Odpusť, odpusť, Pane!
Hor', delníci, a, miesto stonať, plakať —
vpred, ďalej: orať, siať a úfať, čakať! —

8.

Žalm 129.

Žalm, ajhľa, náš. Nás, ľud čo Izraela,
od mladosti už veľmi sužovali —
Sme mladí: cieľ náš v diaľnej ešte diali
a, ajhľa, strastí, múk už veľa, veľa.

Po chrbte našom ľudia od Bábela
prespupno pluhom krivdy orávali.
My k poteche im v svojom lkaní, žiali —
No ruka Božia nad nami vždy bdela,

nás chránila i chráni, chrániť bude.
No zahanbení, nazpäť obrátení
tí budú, zlosť čo pášu v dobrom ľude;

jak tráva budú, ktorá ešte neni
odrastlá a už schne na vrchovisku,
z nejž gazda nemá pražiadneho zisku.

Čomu učia hviezdy?

Prenesmiernym poľom neba
putujú hviezd milliony
svorne, družno vedľa seba
jako ladné v hudbe tóny;
v nedostižnej slávokráse
každá spiecha cestou svojou,
spiecha i sa vracia zase
bez pôtržiek, bez rozbrojov:
jedna v druhú nezavadí,
jedna s druhou v mieri žije,
jedna k druhej s chlúbou hľadí —

Aj, vzor krásny harmonie!

V tom myšlienka napadne mi,
v srdci cítim bôľne zchvenie:
Prečo, Bože, tu na zemi
harmonie takej nenie?
Prečo zvady, nepokoje,
potrhané svazky, pásky,
závisť, rozruch, rozklad, boje, —
a tak málo shody, lásky —?

Sviette, jasné hviezdy neba,
vzorom ztemnelému kraju;
učte ľudstvo, čo mu treba
cestou k ztratenému raju!

Čas letí...

Čas letí — »tik-tak« hodín kyvot —
Jak prchá, trieli, ten náš život!

Čas trhá všetko valnou riekou —
Len jeden trvá na vek-vekov.

Nuž k Tomu poďme s túžbou živou
a s prosbou vrúcou, upenlivou:

Obdar nás, Pane, tými dary,
čo nevychodia nikdy v zmary!

Keď ztíchne časných hodín kyvot,
nám daruj, Pane, večný život!

Moc víťaziaca.

I. Ján 5, 4.

Cveng zbroje stíchnul, — nesvojom na hrade
svoj prápor vztýčil víťaz-nepriateľ:
ples víťaziacej moci búrno svrel
v hrdinských srdciach v triumfálnom rade..
A boháč v čas ten istý zlaté teľa
čo víťaziacu zvelebuje moc, —
a mudrák sveta modzgom svojho čela
víťazne plaší neosvety noc ..

No v skromnom kútku svätá kniha kníh
moc víťaziacu skromne v sebe chová...
Snáď divno? ťažko chápať smysel slova?
O, nepochybuj ni na okamih —
Síc tichá, skromná tam jej povaha,
keď rozvlní však srdcia prúdom viery,
je víťazstvom, čo svety premáha
a víťazom je ten, kto prave verí.

Hľa, všetko padlo: národy vymrely
a zlámaly sa berly mocnárov,
i zlaté teľa včasný pokryl rov,
purpury mocných hnisom, plesňou stlely,

i domnelá a lichá múdrosť sveta
v plášť hlúposti sa halí zúfalo, —
len slovo kríža triumfálne zkvetá,
bárs víťaziť už dávno počalo.

Zrúcalo ono modiel ohavy,
smierenia oltár vystavilo slávne,
preniklo v život, koná neunavne
i zmládza, stavia — ktož ju pristaví? —
Hľa, víťaziaca moc, štít nezlomný,
hľa, slova meč, na obe ostrý strany:
Moc víťazí, vrah cúfa prespolný,
i povstávajú v ľudstve Božie stány.

Nad kolískou, hľa, moc tá pozastala
a dietky ľúba, žehná láskave, —
na hroby, ajhľa, zašla boľavé,
by slzy žhavé s líca postierala, —
ba s vážnou známkou pravdy večnej v čele
nachádza prístup k trónom vladárov,
a chaty biednych pusté, osamelé
zasýpa zbožím večným znov a znov.

Moc víťaziaca!... ona, rozhojniac
skvost viery, stavia veľkolepé dómy.
Moc víťaziaca!... ona sŕdc ľad lomí,
plam zbožnosti vždy nieti viac a viac,
Dávida strunou zchvieva, dáva vzlet,
ba štetcu, dlátu, tiež smer pravý merá, —
no nadovšetko, boriac hriechov svet,
stán Boží stavia, nebo rozoviera...

Hľa, všetko padlo: národy vymrely
a zlámaly sa berly mocnárov,
i zlaté teľa včasný pokryl rov,
purpury mocných hnisom, plesňou stlely,
i domnelá a lichá múdrosť sveta
v plášť hlúposti sa halí zúfalo, —
len slovo kríža triumfálne zkvetá...
Daj, Bože, aby večne zkvetalo!...

*

Kríž.

Zmiera Bohsyn na Golgate — v tmy sa halí slnka čelo —
zmiera v mukách prenesmiernych — dokonané spásy dielo.
Hlava tŕnim ovenčená tichúčko sa na bok kloní,
na nej vznešenosť a sláva božská majestátne trôni;
zpopod tŕňa krv sa prýšti; celá hĺbka muky v tvári,
a z tej hĺbky muky záblesk neobsiahlej lásky žiari.
Odznelo už »Dokonáno«... Domov tiahnu ľudstva rady —
Pošiel v pokon i on — ktože? Ben-Hadad, umelec mladý;
zná ho celý Jeruzalem, okolie, kus šíry sveta,
o umení jeho zvláštnom hlučný vehlas sem-tam lieta:
nik nevie tak vznietiť v sebe umenia ten zbožný plameň,
nik nevie tak život vlievať v meravý a chladný kameň.
Na Golgate stál v tom dave i on strnulý a zbľadlý,
zmierala v ňom duša žiaľom, struje krve hrôzou chladly,
v očiach jeho tmavých, dumných — pohasnú vše a zas
vzplanú —
zjasaly dve veľké slzy, — bľadým lícom v tógu skanú,
a len stojí a len hľadí, ni nespúšťa s kríža oka,
sťaby obraz Bohsyna si vtláčal duše do hlboka.
Pošiel i on domov v pokon — doma padá na kolená:
»Verím v Neho, milujem Ho!« šeptá perna rozochvená...

Dumy zaujaly dušu Ben-Hadada zápalistú,
podal sa im s kousi slasťou, nachádza v nich rozkoš istú,
a tvár jeho duchovneje, a zrak jeho zvláštne blčí,
chodí sem-tam rozochvený a len dumá a len mlčí,
zvláštnym svetlom jasá tvár mu zduchovnelá, krásna,
mladá, —
v dielni svojej osamote zbožne na kolená padá:
»Hospodine zástupov! ó, vyslyš prosby moje vzňaté
pre Toho, čo skonal práve za nás hriešnych na Golgate,
v Nehož verím, verím pevne, k Nemuž lásku zbožnú cítim,
Jehož slávu zvestovať chcem svojím umením i žitím —
pre Neho ťa prosím vrúcne: požehnaj že tomu dielu,
ktoré k sláve tvojej konám, žehnaj, priveď šťastne k cieľu!
Videl som Ho, Syna tvojho, lásku samú, čiru muku;
zdalo sa mi, hľadí na mňa, v láske vystrel po mne ruku,
žehná ma, i pokoj skytá, ujisťuje o spasení, —

cele som už Jeho, Jeho stále, verne, bez premeny,
verím v Neho, milujem Ho; obraz Jeho v mojej duši
žije, jasá; Jeho sladká reč mi stále zvoní v uši —
I som pevne pred seba vzal dielo veľké, prácu smelú —
pre Neho ťa prosím vrúcne: požehnaj že môjmu dielu!«

Čo mu dušu mocne jalo, v srdci zžalo zbožný plameň:
obraz Ukrižovaného verne vtesal v mrtvý kameň.

*

Stojí kláštor; ťažká duma šerú jeho hlavu halí;
v lone jeho kríž sa vzpína vytesaný z tvrdej skaly,
a na kríži umučenie Spasiteľa sveta Krista —
Jaké dielo! Kto ho videl, nezabudne dozaista:
Hlava tŕnim ovenčená tichúčko sa na bok kloní,
na nej vznešenosť a sláva božská majestátne trôni,
zpopod tŕňa krv sa prýšti; celá hĺbka muky v tvári,
a z tej hĺbky muky záblesk neobsiahlej lásky žiari.
Jaké dielo! Kto ho videl, nikdy nezabudne veru!
A čo zvláštne, kríž ten vždycky v tajuplnom stojí šeru.
Len dva razy, keď je slnko na zenite v lete vzňaté,
štrnásť dňami pred obratom, štrnásť dňami po obrate*),
padnú lúče slnka v šero, kde stojí to umučenie —
Jaký obraz! Kto ho videl, zabudnúť ho v stave nenie:
šero ináč, kde kríž stojí, ba hlbším to šero zdá sa,
a len hlava ovenčená tŕnim jasá, jasá, jasá,
zpod koruny tŕňovej však krv sa prýšti, bronie v tvári,
a tvár svätá oživená mukou zmiera, láskou žiari...

Kto to vidí, uchvátený neodolateľno kľaká,
zalká z duše, pokajá sa, smädnou dušou milosť čaká:
»Hlavo plná boľastí! ó, hlavo svätá, zkrvavená!
Celým srdcom, z hĺbky duše vrúcne buď mi pozdravená!
Vzhliadni, Pane! vidz, jak stonám pod svojimi pod hriechami —
vzhliadni, Pane, odpusť, odpusť, smiluj, smiluj sa nad nami!«

*) Rozumie sa »slncovrat«.

Ajhľa, kacír!

(K známemu obrazu.)

Vyznavač verný, heros v práci, v boji,
z tých najlepších, čo získal sebe Pán,
hľa, putom k stĺpu priviazaný stojí
už na hranici zbožný mistr Ján.

Už zapálili .. Plam sa rozostiela...
A mučedlník tíško stojí tam,
tvár jeho tichá, jasná, zduchovnelá
je obrátená k nebies výšinám.

No nielen tvár, i srdce jeho cele
tam ustrnulo — tam veď jeho svet —
»V Teba som, Bože, dúfal« spieva vrele...
Hľa, modlitbou sa chveje jeho ret.

A zloba plesá, kacíra že neni,
i popol z neho sotva ostane...
Ach, mistre, jak si biedny, opustený...!
Že opustený? Nikdy nie a nie!

Hľa, oslávený Pán sa k nemu kloní,
(jas vôkol, sťa keď slnko blysne z chmár)
pŕs Jána tkne sa nežno — tíši stony,
i ľúba Svojho mučenníka v tvár...

I sťaby čul som: »Za Mnou, svojím vodcom!
Kde Ja som, i Môj sluha bude tam;
Mňa vyznals' i Ja vyznám ťa pred Otcom —
Za Mnou pres útrap k slávy výšinám!«

Luther.

Zas javíš sa mi obzvlášť v svetle jasnom,
ó, mužu Boží, sluho Pána verný,
milosti Božej nástroju ty zvláštny!
Ja vidím ťa, jak rastieš z decka v juna

na chlebe tvrdom, ale krásne, zbožne;
ja vidím ťa, jak vchádzaš v tichú cellu,
jak zápasíš tam, úzkosť cítiac mnohú
na duši, ktorá po spasení túži,
a cítiac ťarchu hriechu lká a zmiera —
až kniha kníh ti balsám techy skytá,
bo ukazuje milosť v Kristu skrze vieru;
ja vidím ťa, jak na vysokých školách
pokrmom duší sýtiš srdcia mladé,
a zase jako seješ s kazateľne
Božieho slova semä do sŕdc pôdy;
ja vidím ťa, jak stojac u dvier chrámu
— na líci rozhodnosť a čelom mráček
a v oku duma hlboká a veľká —
pribíjaš na ne svoje prôpovede;
ja vidím ťa, jak v shromaždení skvelom:
»Tu stojím — voláš — ináč nie mi možno,
Boh pomáhaj mi!« — A zas na Wartburgu
pracuješ v tíši verne, bez únavy;
tiež vidím ťa, jak tíšiš vlny vášní
sŕdc zavedených horlivosťou rojkov, —
až ztíchly utíšené slovom tvojím;
ja vidím: v zápas duchovní sa vrháš
a víťazíš: hľa, Kajetán a Miltic,
Eck taktiež, protivníci, premožení
už uťahujú s kolbišťa sa ducha...
A zas ťa vidím v kruhu domácnosti,
vzor manžela i otca, lásky, nehy,
no zbožnej prísnosti tiež, akže treba;
po boku tvojom verná Katarína,
roj dietok vôkol; v tvojej ruke lutna;
spev zavznel — jaký? zjavno dáva tušiť
strom vianočný, hľa, na pokrytom stole,
zbožného takoj plesu zánet v tvárach —
hej, »S nebe přišedše« — tá zneje pieseň;
i Filip, mudrc veľký, priateľ verný,
pomocník vzácny v Pánu stojí v kráži,
a splesav zbožne v spev sa hlasno vmiešal...
A zas ťa vidím: zase spiechaš v prácu,

v boj dobrý viery: veľký reformátor
Švajciarska vchádza s tebou v zápas tuhý,
boj plynie mužno s oboch strán, meč ducha
sa blýska strojno — zápas trvá, trvá...
A zas a zase ohňom svätým horíš,
lož boríš, bludy moríš, pravdu tvoríš,
a v písmach svätých bádaš, Pravdu hľadáš,
a Semä seješ, piesne zbožné pieješ,
a Slovom, piesňou srdcia zkrahlé hreješ,
a chrániš, brániš, Siona zdi staviaš...

Tak vidím ťa (ni neviem vypovedať
dosť živo, pádne) vidím okom ducha.
A moje srdce tlčie vďakou k Bohu
a na rty moje vzchádza Halleluja! —
No cítim žiaľ tiež stlať sa srdcom — Prečo?
Tmy zase ležia cirkvou; rozorvanosť
ju slabí; múdrosť sveta zas a zase
sa pozdvihuje nad zjavenie Božie,
chce svetlo s výšin schovať pod nádobu
a zapaluje — kahan; v mnohých srdciach
pohasly túžby po spasení pravom,
blud zajal duše, modlárstvo sa zmohlo,
Antikrist, Kain, Judáš zvládol v cirkvi,
z rán tisícich, ach, krváca. hľa, ona...

A kde sú mužia Duchom s výšin vzňatí?
kde sila viery, srdca vrelý plápol,
boj prevýborný, jako vo Wormsu ten?!
Kde, kde sú? — beda! ach!

Ó, mužu Boží,

vo wittenberskej hrobke tíško spiaci!
Čo meškáš! treba ťa nám! prebor hrobku! prijdi!...
Nie, márna žiadosť; tam len prach tvoj stlieva;
Ty vošiel v radosť Pána — sluha verný —
po vernej práci, po výbornom boji...

Nuž lkáme k Bohu — a ty, mužu Boží,
ty iste hlas svoj s naším spojíš hlasom:
Ó, Bože! Zapáľ Duchom s výšin srdcia,
vzbuď svedkov verných, zmužilých a stálych!
Tmy rozžeň, rozbor satanovu ríšu,
spas ľud svoj, posväť; Siona zdi buduj,
kráľovstvo svoje rozšír, zveleb medzi nami!

Dolorosa.

Na viečkach slza, v zraku tichý žiaľ,
tvár občas hnevom svätým zmaľovaná
a v srdci zbožnej túžby tichý pal:
tak javí sa mi majestátna — panna.
Má ona prečo plakať, strasťou lkať,
má prečo tichučkým nyť žiaľom, súžbou,
má prečo hnevom svätým občas spláť,
má prečo zbožnou, tichou zmierať túžbou.

Po ženíchovi túži premilom,
jej zasnúbenom verne až na veky —
V jej oku slza svieti unylom,
že odšiel On za hory, doly, rieky
i mešká dlho už, ach, dlho tam —
A medzitým, hľa, sok sa drzý javí,
ba mnoho ich, ich počet Boh zná sám.
zvú k zrade: hnev plá srdcom panny slávy...

Až dokiaľ, dokiaľ? — Čože mešká On?
Čas, strestať svodcov silou silnej ruky
a zľúbať kviľný zo rtov vernej ston —
Ó, prijdi, kráľu, ukonč žravé muky! —
Hľa, Dolorosa tvoja — slyš jej kvil,
vidz spupnosť soka: drzou rukou siaha
na dedictvo, čo jej si pripravil,
ba po nej samej pytač drzý čiaha.

Hľa, jeden z nich jak ruku povystrel:
jej strha s hlavy venec božskej slávy,
on sám v jej slávu odeť by sa chcel —
Zas tamhľa iní drzo zdvihli hlavy:
falošných žrecov cháska opilá,
mudráci sveta, lživé na rtoch heslá —:
chcú, aby ona buďto slúžila
ich chtíčom hriešnym, buďto v nivoč sklesla...

Ó, Pane, kedy, kedy zavítaš,
vykúpiť, spasiť cirkev, pannu milú?
Veď útrapy jej, biedy dobre znáš,
veď zasnúbils' ju sebe, ušľachtilú!
Ó, kedy chasu spupnú strescеš už
a poočistíš sväté cirkve stány
a s pripravenou nevestou — jej muž —
ó, kedy vtiahneš v jasné nebies brány?!

Skupáň.

Sedí skupáň osamelý
medzi múrmi svojej celly,
opútaný silno, strašne
putom svojej hriešnej vášne;
pre nič inšie nemá smyslu,
ráta, stavia číslo k číslu,
skladá účty, arch ku archu,
skúma majetok i ťarchu,
počíta (jas zvláštny v líci)
hotovizeň v pokladnici:
»Zlato moje, moje zlato!
Kdeže rozkoš jako táto?
Moje zlato, moja žiadosť,
moja chlúba, moja radosť,
k žitiu pútajúca páska,
jediná a stála láska!«

Pri takej, hľa, pri robote
býva skupáň o samote,
žiadna nesmie v chýžku noha —
Sám je, sám len, i bez — Boha...

»Bez Boha!« Ó, jaké slovo!
Sto ráz ťažšie nad olovo!
Skupáň neciti tej ťarchy
pre to zlato, účty, archy;
no tá ťarcha predsa tlačí
a tú dušu, jak len stačí,
pohružuje v zatratenie —
Beda! pomoci mu nenie...

Hymn svätej lásky.

(I. Kor. 13.)

Na bráne pôstnej, vzácnej, svätej doby,
hľa, zlatoskvúce slovo »láska« zrem...
Boh zdáždil láskou: darom vzácnym zdobí
svoj padlý, hriešny sveta Betlehem:
dal Syna mu, — a Bohsyn vďačne, z lásky
k nám prišiev, z lásky na kríž spiecha svoj —
Tak posväcuje láskou ľudské sväzky,
zvúc k láske, boriac sobectvo a boj.

Nuž, zavzni chvála lásky zbožnej, svätej! —
Ó, vzácnejšia je, anjelská než reč...
Bárs bájna moc znie z anjel-reči vzňatej,
bárs krája — v obe strany ostrý meč —:
No nenie-li to záchvat lásky vrúci,
čo zchvieva rečou, rýchli srdca tluk:
je totá reč len ozon spieže mrúci,
bez lásky ona — márny zvonca zvuk.

Zni, chválo lásky, priamej, svätej, zbožnej! —
Je vzácnejšia než všetko umenie...
Beh spoznaj hviezd, beh každej hviezdky možnej
a smeraj morskú hĺbku, pramene,
v budúcnosť nazri, vyzvedz Božie súdy
i cesty tajné, konečnú ich diaľ —:
Vec slávna —, ale liché tvoje trudy,
kým plamom lásky si ich nesohrial.

Zni, chválo lásky, priamej, svätej lásky!
Je vzácnejšia, než viery zázraky...
Ó, slávna, slávna vec to z každej čiastky:
sa bralom viery vzniesť až v oblaky
a divy činiť, hory s miesta hýbať
a poprenášať, svety zprevracať —
No viere ešte mnoho bude chýbať,
kým nevrie ňou, z nej, lásky blahodať.

Zni, chválo lásky! I nad skutky dobré
je ona vzácnejšia, bo týchže zdroj...
Hľa, u dvier tvojich bedár zalkal, žobre:
dáš almužnu, bárs celý statok svoj —:
Ak nepodáš však hnutý láskou čistou
— len snáď pre chlúbu, sveta pochvalu —,
si sobec, nie však nasledovník Kristov, —
máš zásluhu, ach, malú — pramalú!

Zni, chválo lásky, priamej, svätej, čistej!
Je vzácnejšia, než mučennícky skon!...
Ó, slávno, slávno: v súžbe poryvistej,
čo mučenník, čuť tíchnuť srdca tón
a skonať v posled ohňom lebo mečom —:
No, stokrát sláva mučenníkovi,
keď podnet smrti v ničom inšom niečom,
než v láske a to zvlášť ku — Kristovi —

Ó Kriste, lásko večná, prišlá z neba
a spiechajúca za nás hriešnych v smrť!
Nieť lásku v nás, uč milovať nás teba
a bližných — hnutia sobectva znič, zdrť —
Uč láske, ať je čistá, vrúca, stála —
Veď všetko hynie, hynie v preteky,
no nevypadá láska — neskonalá:
nuž zdržuj nás v nej tu, tam — na veky!...

Zvony.

Tón posvätný to, velebná to hrana,
keď s výšin väže zuní zvonov hlas;
tie hlasy pejú slávu nebies Pána
a k svätým veľkým dielam zovú nás.
Nuž, chváľ že, spiež ty zbožná, Hospodina,
chváľ Ježiša tiež Krista, jeho Syna
v jednote Boha Ducha svätého,
na veky vekov požehnaného!

Zni, hrano velebná, zni nie len v uši:
i v duše; mocne dotýkaj sa sŕdc,
nás vzbudzuj k žitiu, akým žiť nám sluší:
vo viere, v láske, v nádeji nás stvrdz!
Zni, hrano zbožná, vzbudzuj plápol túžieb
po siencach Božích k dielu bohoslužieb,
zvi k poctám, chválam, k slovu, k sviatosťam,
k modlitbám, — tiahni k nebies výsosťam!

Tvoj, hrano dumná, ozon prenikavý
nás vždycky mocne k pokániu zvi tiež;
a keď Boh ohňom stresce hriešne stavy,
zvi na pomoc nás, dumno-tklivá spiež!
Váš, zvony zvučné, súzvuk buď nám vzorom:
žiť v súzvuku, žiť v láske svorným sborom;
a posledný keď zblíži sa k nám deň,
váš dumný tón nás uspi v sladký sen!...

Ó, ľude Boží! Velebný hlas zvonov
si k srdcu pripusť, plný pokory;
vedz: hlasom týchto Bohu milých tónov
tvoj nanajlepší priateľ hovorí:
»Kam ideš?« — skúma — »Je to cesta pravá?
Ach, blúdiš, padáš — prepasť s prava, s ľava —
Poď za mnou! Chodník ovšem úzky tu,
no vedie v slávu nebies večitú!«

On milo sa ťa: »Čože smútiš?« táže,
»si obťažený strasťou, útrapom?
Poď ku mne! sprostím ťa ja každej tiaže,
dám pokoj v dušu — Ja tvoj lekár som.« —
On napomína hlasno: »Bežia časy,
a preto bdi, sa modli zas a zasi,
ba ustavične v hotovosti stoj,
by šťastlivý bol v pokon odchod tvoj!«

Nuž, tys to, Pane náš a Spasiteľu!
čo hlasom zvonov vážne vravíš k nám —
I vysielame k tebe prosbu vrelú:
Ty žehnaj pri nás hlasu zvonov sám;
si obľúb naše k svojej sláve zvony,
nás nauč dobre chápať tie ich tóny
a v pokon v týchže hlasov velebe
rec nám: »Poď, sluho verný... do nebe!«

S námi jest Bůh silný.*)

Izai. 8, 10.

Aj, v radu vchází nepřátelská síla
i puntuje se, brojí proti nám,
jichž moc Božího slova ujistila,
že základ spásy Spasitel jest sám!
Mocnosti světa, knížatstva tmy věku,
duchovní zlosti vždy zvou ještě v boj,
vykřikujíce v bezbožném svém vzteku,
že Sion musí padnout stoj co stoj.
Však darmo vchází v radu rota vzteklá;
nezmohou Sion ani brány pekla,
nebo jej stráží strážce jeho pilný:
S námi jest Bůh silný!

Aj, v radu vchází nepřátelská síla
i puntuje se, brojí proti těm,
jichž láska k matce rodné přesvědčila,
že Bůh dal právo žití rodům všem!

*) Táto a nasledujúcich päť básní napísané boly v »bibličtine«.

Houf zášti práva lidská potupuje,
udusit chtěje sladkou matky řeč
a proti hŕstce, jež rod svůj miluje,
od dávna vede špatnou vraždy seč.
Nu my věříme: kdo dal právo žití,
větrné zámky zloby v bezdno zřítí,
Práv lidských háji soudce neomylný:
S námi jest Bůh silný!

Hleď, duše, tatam...

Hleď, duše, tatam k vodám Babylona:
viz houf zajatců z zeme Kanaan:
slyš, kterak každý těžce pláče, stoná,
zmíraje touhou, v svůj se vrátit stan.

Tam v zemi cizí věrní zůstávají
své vlasti krásné, Bohem dané jim.
Ó, svaté touhy, lásky k svému kraji! — —
Má duše chví se, když ten obraz zřím.

»Ač odtrhli nás, Sione, od tebe,
tys' chlouba naše předs', my děti tvé;
nech ztresce těžce vysoké nás nebe,
zpronevěřím-li se kdy lásce své.

Ó, Babylone, zpupný nepříteli!
ty zkusíš ještě jednou nebes hněv:
když nepřátelské pokoří tě střely,
my zapějem pak hlučný chvalozpěv.« — —

Hleď, duše, tatam k vodám Babylona:
aj, učí tě sám mocný nebes Pán,
jak milovat jej máš vždy do pokona
a toužit po něm — svrchním Kanaan.

Jen tiše!

Jen tiše, duše, když v zlých dobách žití
pod tíží kříže klesáš, ustáváš;
zanechej lkání, nechtěj žalostiti —
vše dobře činí Bůh a Otec náš:
za vše, i za kříž, vzdej mu chválu, čest —
po noci temné svit tím krašší jest, —
přes utrpení musel Kristus v slávu;
beř vděčně na se i ty Jeho kříž:
čím větší kříž tvůj, tím si k slávě blíž:
s doufáním, s vírou vzhůru zdvihuj hlavu.

Jen tiše, duše, když nepřízeň světa
máš zkusovati s blennou hořkostí,
a — když v budoucnosť tajnou zrak zalétá,
mrak zlověstný se tebou rozhostí;
jen tiše, když tě přítel nevěrný
zanechá, zradí, zlobně očerní,
když nevděkem svět ti za lásku platí,
snad proto tebou zmítá nepokoj?
Jen tiše: — v Bohu svém se upokoj:
tam blaze předs', kde pokoj Boží, svatý. —

Jen tiše, duše, hříchů když břemeno
tě tíží a jsi blízký zoufání
pro přísnost soudu, v němž stát uloženo,
a lkáš: kdo z těla smrti vymaní!?
Jen tiše, duše, — jdi na Golgata:
— tam kříž, tam vzácna oběť, výplata
za hříchy tvé: — tam poklekni u kříže
s pokáním, s vírou kříž ten obejmi,
pak pros: pomiluj, vzhledni, odejmi:
a Milost zbaví všech tě hříchů tíže.

Jen tiše, duše, tiše i když jasné
dny blaha dává Bůh ti viděti,
když nebem žití tvého čarokrásně
plá hvězda štěstí, a — co dítěti —

strasť neznámá ti; — tíše, mládí čas
když v rozkoši zve náruč zas a zas —
ó, tíše, tíše, — pomni: v slastném plesu
že často strastí, muky zárod dlí,
a lehce pak na rumích pohodlí
se těžká mračna bídy hrozné vznesou.

Jen tíše tedy, duše, vždycky tíše!
Buď kříž a strast, buď slast a pohodlí
Pán nebes v knihu žití tvého vpíše;
buď ostny hříchů v tebe pobodly,
buď nevděkem za lásku platí svět,
buď budoucnost v zlou zírá ducha vzhled:
Jen tíše, — v této tišiny velebě
vše najdeš, co zde blaha staví stan.
A když tě pozve z těla nebes Pán,
tvůj podíl bude: věčné blaho, nebe.

Žalm 62.

Vždy předce k Bohu má se mlčelivě
má duše, k dárci mého spasení;
v něm rukojmě já držím doufanlivě,
že nepohnu se v žádném sevření;
vždyť On má skála, hrad můj převysoký,
mé útočiště, jistý příbytek
do pronárodu, přes všech roků roky:
pod štítem jeho marná strast i vztek. —

Ó lidé zlostní, lživě smýšlející,
až dokud ještě vaše úklady?
Zpět s napruženou k nápadu pravicí: —
já v hradě — pevné jeho základy,
on nepodvratný; vy však nachýlená
jak stěna, jako navážená zeď: —
což, jestli padne ona zeď neb stěna?
ó, bojte, v rumy můž se zvalit hned.
Sélah.

Vždy předce k Bohu měj se mlčelivě
má duše, k dárci mého spasení;
v něm rukojmě já držím doufanlivě,
že nepohnu se v žádném sevření;
vždyť On má skála, hrad můj převysoký,
mé útočiště, jistý příbytek
do pronárodu, přes všech roků roky: —
pod štítem jeho marná strast i vztek.

Mé spasení, má sláva, skála síly,
mé doufání jen v Bohu samém jest,
v něm naděje má — kříž mne nepomýlí. —
I vám, ó lidé, v heslo blahá zvěst:
Bůh útočiště naše! — Skládejte naděje
své, lidé, času všelikého v něm,
a v lkání, prosbách, nech se povyleje
proud srdcí — jeho před obličejem!
Sélah.

V něm samém budiž vaše vždycky stání
a v žádnou jinou nedoufejte moc, —
kde k člověku se, k statku duše sklání,
by doufala v nich, — tam bez těchy noc,
neb člověk marnost, mocní pak jsou lživí
a lehcí, jako plevy větrem strž,
ten — nepravý snad — statek neobživí —:
když přibývá ho, srdce nepřidrž! —

Jen v Boha tedy doufejž každý stále —
On zjeviv se nám: moc jest — řekl — má —;
kdo žije k jeho vždycky cti a chvále,
On korunu mu věčné slávy dá;
však z bezbožných úst při posledním soudu
jen dlouhý, těžký slyšán bude ston —
Já tedy v Boha vždycky doufat budu —
On spasení mé i mé všecko On.

Modlitba Mojžíšova.

Žalm 90.

Ó, Pane věků, nekonečná sílo!
V pokoře vzhledá k Tvojí výsosti
tvůj bídný sluha teď, když zapálilo
se srdce jeho plamem zbožnosti:
že, jak v dnech dobrých, tak i, když se tmilo
nad námi nebe žití, — z milosti
Ty chrániv nás, odvracels zhoubný příval:
příbytkem naším odvěkým si býval.

Když ještě světy v pustotě vězely,
když ještě v »ničem« dlely pásma hor,
anobrž všecko dlelo, vesmír celý
a jiných duchů, zlých i dobrých sbor —
již tehdáž duch tvůj dobrý, zvědomělý
plál nad prázdnotou, — pozavzněl pak chor:
»Buď — – !« a aj — světy! důvod neomylný:
od věků až na věky Tys Bůh silný!

»Člověče, prach jsi a v prach se i vrátíš.«
Tak, Pane silný, zněl tvůj přísný hlas
ku padlým — — a aj: krátíš doby, krátíš —
»Navrať se«, voláš, když se minul čas.
A, byť bys hrobu oddálil tak zátiš,
že tisíc let k ní měl bys vésti nás: —
let tisíc v věčných věků Tvojich vření
jak včerejší den, jako noční bdění.

Tak rychle plyne časné naše žití,
jak povodeň když zrychlí řeky tok,
a jako člověk když se ze sna zcítí
a uprchnul sen, — tak i žití srok,
a jako rychle vadne polní kvítí,
tak rychlý jest náš ku zvadnutí krok: —
Ó, ovšem, co tok řeky, sen, bylina
je žití země všelikého syna.

*

Tvá prchlivost to, Spravedlivý, činí,
co oheň sžírá hněv Tvůj život náš:
před sebe složils naše hříchy, viny
a myšlení zlá srdcí dobře znáš: —
dle zásluh činíš s odpadlými syny,
jež v osidla svá vlákal satanáš,
když k bídnému je přivázíš setření,
že pomíjejí, jako řeči znění.

Ó, náhle naši přebíhají dnové:
let sedmdesát štědrý úděl již —
(ač mnohým krom těch přáno vidět nové)
a mnohá i v těch práce, bída, kříž, —
a ač tak marní jsme, jak krátcí snové,
ač míra hněvu tvého vzrůstá výš: —
ó, běda! člověk předce neznamená,
žeť ruka hněvu Tvého vyvýšená.

Ó, Pane, vzbuď nás ze sna bezpečnosti, —
dnů našich nauč počítati nás,
ať moudrosť pravá v duších našich hostí,
ať začneme se z hříchů káti včas,
ať naplní Tvá bázeň vniternosti,
ať plníme Tvůj zákon přesvatý,
ať již na zemi žijeme pro nebe,
chodíce v žití nového velebě.

Navrať se zase, Bože Hospodine,
pusť pablesk přízně nové od sebe,
hněv ukoj, člověk prv ať nezahyne,
než každé dosti k spáse potřebě
učinil, — pak hned v jiterní hodině —
(— s tím jitrem v posvěcení velebě
chcem chodit —) sytiž nás tvé slitování,
po němžto toužím' v zbožném srdci lkání.

Dle počtu dnů těch, když sme utrápeni,
tvůj spravedlivý zkušovali hněv,
obveseliž nás, — učiň, ať se změní

soužení v pokoj, žal v ples, lkání v zpěv; —
při služebnících Tvých ať skryto není
Tvých rukou dílo — dovršené zjev,
a dílo naše potvrď: — obnovenou
rodinu svou v zem přiveď zaslíbenou!

Modlitba křesťana kajícího.

Co písku v moři, tolik nepravostí
mé srdce tíží — hříchu břemeno.
Ó, svatosvatý Bože na výsosti,
což uráží tě lidské plemeno! —
Ty velíš nám všem mocně: »Buďte svatí,
jak já jsem svatý!« Však my hříchem jatí
zlehčili sobě slova vůle Tvé
a jako ovce, tak sme pobloudili,
na cesty zkázy sme se obrátili;
nehledá nikdo Boha, spásy své.

Aj, zplozeni sme — Ty víš — v nepravosti
a v hříchu matky naše počaly;
a k dědičnému hříchu ve své zlosti
my nesčíslné jiné přidali
i přidáváme ještě v každém čase
vzdor tomu, žes nám Syna poslal k spáse
a v něm si zjevil skrytou moudrosť nám,
svou pravdu, cestu, která vede v nebe,
kdež zbožných duší sbory chválí tebe —
Však od ní člověk odvrací se sám.

Ach, nic, nic jiné, než tvé tresty vzňaté
a zatracení zasluhuje ten
svět hřícha, jenž tvé přikázaní svaté
zlehčuje, padnuv v bezpečnosti sen. —
Což? pomstiť by se měla zatracením
nad velkým hříšných lidí poblouzením
Tvá spravedlnost, ó, Spravedlivý?!
Nikoli! Ty nás miloval si prvé;
Ty nepomstíš se pro vylití krve
Beránka. Ovšem, Tys' milostivý!...

Ó, lásko věčná, tajemství ty kříže!
Pod kříž ten klekám s srdcem skroušeným,
chtě zproštěn býti hříchů mnohých tíže,
vždyť: nezhrzíš ty srdcem potřeným.
Anobrž oběť příjemná jest tobě,
skroušené srdce vždycky, v každé době;
nu, když to, Bože lásky, věřím, znám,
kajícím srdcem, spásonosnou vírou
— (ó, naplň lásky nevystihlé míru!) —
v své velké bídě k Tobě, lásko, lkám:

Ach, nade mnou se smiluj, Milost věčná,
a podle svého milosrdenství,
dle slitování, jež jsou nekonečná,
zhlaď přestoupení; ducha občerstvi
nebeskou rosou svého smilování,
neb se pod tíží až ku zemi sklání!
Od nepravostí mnohých obmyj mne,
Yzopem očisť mne, a čistý budu! —
Vždyť, Pane, kdo by obstál při Tvém soudu
v tu velkou dobu příští Tvého dne?!

Mne potěš, Pane, povyslyš mou žádost:
tvář přísnou odvrať od hříšnosti mých,
ó, Bože, navrát spasení mi radost,
stvoř srdce čisté, veď po cestách svých
a přidej síly k dílu posvěcení,
bych s třesením a s bázní po spasení
svém toužil, spěchal ze všech duše sil!
Tak v šlepějích ať Krista kráčí noha
tam do těch stánů, kde mám uzřít Boha,
bych ho tam věčně, věčně velebil.

Žalm II.

Hľa, zbura v národoch a daromné
pomysle v umoch ľudských — prečo predsi?
Ach, mocných sveta plemä zlobivé
sa shromažďuje k hriešnej, zhubnej veci:

Veď proti Hospodinu radi sa
a Pomazanému tiež jeho z neba,
hovoriac: roztrhajme svázy ich
a povrazy ich zavržme od seba.

Ten ale, ktorý v nebi prebýva,
sa smeje, nebies Pán im posmieva sa,
i shovieva im... Prejde ale raz
mier, trpelivosť, čo mu tvárou jasá
a hnevom jeho obličaj sa stmie
a v prchlivosti predesí ich kruto...

On volá: Ja si kráľa postavil
nad Sionom, nad horou svätou tuto,
ja riekol mu: ty mojím Synom si,
ja splodil som ťa: máš-li takú túžbu:
národy zeme dám ti v dedictvo
a šíre svety podmaním ti v službu,
a roztlčieš ich prútom železným
(ak neobrátia, nepokajajú sa)
a jako hrnčiarsku by nádobu,
tak roztrieskaš ich, spupných, kus do kusa...

Tak vraví Boh; On slovo dodrží. —
Nuž čujte tedy mocní sveta spupní
i srozumejte a sa obráťte:
preč každý útok hriešny, prepotupný!
Ľúbajte Syna, aby v záhubný
sa oheň nerozplamenil hnev jeho,
by ohňom hnevu nezahladil vás!
Blahoslavení dúfajúci v neho...

Vzdych.

Cvendží kosa ľúbezno; roľník v potu tvári
sberá tvoje, Bože náš, štedré s poľa dary;
pablesk tvojej milosti svieti pred ním, za ním:
naplňaš mu stodôlku svojím požehnaním.

Vyznávamc s radosťou: každé dobré danie,
každý dokonalý dar od teba je, Pane!
Nehľadíš ni na vďak zlých a spurných detí:
na všetkých tvoj splýva dážď, slnko tvoje svieti,
všetkých sýti priehrštia tvojho prenesmiernosť —
ó, divná je, preveľká tvoja milosť, vernosť!
Preto vrúcu oslavu, vrelé srdca vďaky
vysielame pred tvoj trón vozvýš nad oblaky;
na oltároch našich sŕdc obeť jasá nová:
nechže ti je príjemná ako Abelova...

Voči tvojej milosti hriech náš, naša vina
mocne zahanbuje nás... Odpusť nám pre Syna —!
Učiň múdrym dočasné šafárenie naše:
bez lakomstva, závisti i bez prostopaše;
tam, kde menej živnôstky, pridaj spokojnosti,
kde však nazbyt, obmäkčuj srdca vnútornosti,
lásku štedrú zobúdzaj, dobročinnosť mnohú, —
zvlášte uč nás bohatnúť všetkých v tebe, Bohu.
Áno, túto obzvlášte, vyslyš vrúcu prosbu:
aj na roli ducha daj hojnú, vzácnu kosbu,
žehnaj slova semenu na sŕdc ľudských pôde,
nepohodu nevery odvráť, zbraňuj škode,
dávaj dobrú pohodu, zvelebuj sa v žnive,
cárstva svojho stodolu naplň milostive...

Veď nás svojou dobrotou k pokániu a viere,
dobré hnutia v srdciach vzbuď a otvor im dvere,
aby žitím zjasaly v posvecenia jase
tebe k sláve, Bože náš, všetkým nám však k spáse!...

K žatve.

Klas zralý vábi, volá v pole —
ba láska tvoja, Bože náš!
Ty požehnaním plníš role,
ty nás pri svojom sýtiš stole,
nám štedré ruky otváraš.

Hľa, priazne tvojej nové znaky:
na roľach dary, zlatý klas:
Dvíhajúc k tebe zbožné zraky,
voláme: Prijmi vrúce vďaky
jak predtým, tak aj zas a zas!

Už cvendží kosa — v potu tvári
ľud sbiera — Bože, pomáhaj
i žehnaj, — nech sa dielo zdarí
a spokojnôstkou pozažiari
po šťastnej žatve obličaj!

Daj srdce, vďačné i za málo,
zbav lakomstva i prepychu,
a kde by potrebným sa zdalo,
uč dávať v láske vytrvalo,
bez výpočtu, bez oddychu.

Chlieb časný vychádza však v zmary:
Uč dušu, aby lačnela
chlieb nebies večný — v potu tvári...
A srdca nášho na oltári
sám rozniet obeť Ábela...

Buď s nami!

Buď, Kriste, s nami,
buď pri nás, v nás a vôkol nás!
Loď Tvoja zápasí, hľa, s vlniskami, —
čuj plavcov clivý, teskný hlas:
Ó, hynieme, ó, spomôž, spas! —
Ty iste, iste pohrozíš —
Hľa, prístav slávy, cestou tíš —
Buď tedy s nami!

Buď s nami, Kriste,
buď pri nás, v nás a vôkol nás!
Len s tebou pevne stojíme a iste,
keď prijde kríža, strastí čas:

Ty tešíš, tíšiš zas a zas,
Ty uľavuješ trapnú tiaž,
po smútku radosť podávaš —
Buď tedy s nami!

Buď, Kriste, s nami!
buď pri nás, v nás a vôkol nás!
Keď Ty si s nami, predarmo nás mámi
svet, telo, diabol zas a zas:
Tys naša sila v každý čas.
sám za nás mocne bojuješ,
nám palmu slávy hotuješ —
Buď tedy s nami!

Buď s nami, Kriste,
buď pri nás, v nás a vôkol nás!
Keď ty si s nami, bezpečno a iste
pôjdeme bránou smrti raz,
keď Boží zavznie s výšin hlas,
a v slávu nebies vôjdeme
nádeje blahej v objeme —
Buď tedy s nami!

Žehnaj Slovu . . .!

Žehnaj Slovu svojmu, Bože! žehnaj pri nás v každom čase,
aby mocne pôsobilo — Tebe k sláve a nám k spáse —
žehnaj, aby každá duša v jasnom svetle toho Slova
vošla v slávu, ktorá verným pre Krista sa v nebi chová.

Žehnaj! by sme v svetle Slova hriechy svoje poznávali,
vyznávali, ľutovali v zahanbení, v svätom žiali,
skrúšení a pokorení liali slzy skruchy na ne,
pritom vrúcne lkali, štkali: Smiluj, smiluj sa, ó Pane!

Vtedy Ty nám pokoreným ukáž, Pane milostivý,
ten milosti Svojej prameň večne sladký, večne živý,
ktorý prýšti sa tak slavne z ukrižovaného tela
Syna Tvojho, Jezukrista, nášho Pána Spasiteľa!

Z toho zdroja vierou živou uč nás čerpať potešenie,
uľavenie, občerstvenie, pokoj, radosť, uzdravenie,
ubezpeč nás sladkým slovom: »Dúfaj, syn môj, dúfaj dcéra,
odpustené sú ti hriechy, spomohla ti tvoja viera.

Vstaň a choď a nehreš viacej!« — K Tebe lkáme, Kriste Pane,
Ty sám dopomáhaj k tomu pre Svoje nám smilovanie,
posilňuj nás v boji viery proti diablu, svetu, telu,
zachovaj nás bez úhony ku dňu Svojmu, Spasiteľu!

Žehnaj, Bože!

Žehnaj, Bože, môjmu ľudu,
žehnaj z vysokého neba,
praj mu sily, zdravia, šťastia,
duši svetla, telu chleba.

Vystav, zdržuj pod Tatrami
stánok spokojnôstky sladký,
zjasňuj svetlom priazne svojej
tie tam milé, biele chatky.

Zobuď v ľude povedomie,
by sa hlásil k rodu smelo,
napomáhal rozkvet jeho,
milujúc ho vrúcne, vrelo.

V svetle osvety mu ukáž
cestu spásy, ciele slávne,
za ktorými touže cestou
šiel by, spiechal neunavne.

Daj mu svornú myseľ, lebo
nesvornosť len drobí sily;
svornou mysľou zbori hate,
čo mu vrazi podložili.

Trpí, všeličo ho bolí:
uľav, zahoj zánet žhavý,
sotri slzy, skytni sily,
by aj v trýzni zostal zdravý.

Daj mu — ak to vôľa Tvoja —
skoro dožiť lepšie časy,
časy kýženého mieru,
svobodienky, slávy, spásy.

Zažeň smútky, naplň spevom
dumné hory, nivy, stráne,
ako za dňov starodávnych...
Uslyš, uslyš, uslyš, Pane!

Žalm 121.

Ta hore k jasným nebies výšinám
sa vznášať zrak môj nikdy neprestáva,
veď odtiaľ len, len odtiaľ splýva nám
preblahým prúdom milosť, pomoc pravá...
Od Hospodina, ktorý všemohúcim
z ničoho slovom stvoril nebo, zem,
vyčkávam pomoc s lkaním srdca vrúcim, —
a že mi prijde, dúfam, verím, viem.

On predo mnou mi cestu pripravuje
a nedopustí skĺznuť mi sa s nej —
On ochraňoval, on i ochraňuje
i chrániť bude v každej dobe zlej; —
veď nedrieme, ni nespí strážny môj,
zrak jeho vždycky stráži Izraela;
pravica jeho — keď by zvíril boj —
sa tieňom strážnym nad mnou rozostrela.

Nuž dúfajúc v to, veriac pevne, viem,
že bárs by strasť, čo žiaha slnka v lete,
morila telo, dušu — nezhyniem;
a bárs by chladom vialo na mňa v svete

jak z luny zimnej noci — neuškodí: —
Boh dňom i nocou stráži, žehná ma
— či moja noha vychodí, či vchodí —
a žehnajúcou rukou objíma.

Ó, Hospodine, žehnaj môjmu dielu
dnes i na veky od rána po noc,
veď k tvojej práci svätej ruku smelú
som priložil, — ó, prispej na pomoc;
vždy pri mne stoj; tvoj dobrý svätý Duch
ma dvíhaj v páde, stužuj silu zmdlelú —
nech dielo kráča, dňa kým trvá ruch, —
a večer — mzdu daj slávnu, večnú, celú!

Spas ľud svoj, Hospodine!

Spas ľud svoj, Hospodine!
Na Sion ľahla bieda preveľká...
Vidz, Pane, jak on teskní, trúchli, kvíli
a v ranách svojich k Tebe vzhliada, — lká:
Smiluj sa, smiluj, smiluj, Bože milý! —
Hľa, diabol, svet i telo povstáva
a spupne hrozí zkazou Tvojmu ľudu, —
a predsa mešká pomoc, úľava...
Až dokiaľ, Pane?! precíť, povstaň k súdu!
Súď! Vyrkni ortel: trojnásobný vrah
nech zhynie, mocne porazený v prach —
Spas ľud svoj, Hospodine!

Spas ľud svoj, Hospodine!
A požehnaj dedictvu svojmu, nám!...
Pohania vtrhli v dedictvo, — a ryjú,
v púšť menia slávy tvojej vzácny chrám —
Ó, vyžeň ich!... Nie, — zkruš ich tvrdú šiju
i srdcia, osvieť, k sebe obráť ich,
veď chceš, by všetci, všetci boli tvoji.
Ó, povstaň v sile! obráť zblúdilých,
šír slávu svoju, zaber voj po voji
a zvládni svetom celým z kraja v kraj:

tak dedictvu si svojmu požehnaj!
Spas ľud svoj, Hospodine!

Spas ľud svoj, Hospodine!
Dedictvu svojmu štedro požehnaj!
Zvlášť požehnaj mu darov nebies v Kristu;
čo k spáse slúži, daj mu štedro, daj:
vznieť plápol viery, lásku roznieť čistú
i neomylnej skytni nádeje,
daj trpelivosť v trápení a v kríži,
pokoru, keď sa šťastie usmeje
a bdelosť, silu, keď sa satan zblíži,
daj spravedlnosť, pokoj, radosť daj:
tak dedictvu si svojmu požehnaj!
Spas ľud svoj, Hospodine!

Spas ľud svoj, Hospodine!
Požehnaj štedro svojmu dedictvu.
A pas ho! Pas ho, v láske prenesmierny!
pas stádo kúpené za drahú mzdu,
pas stádo svoje, pastier dobrý, verný!
na pastvy zelené ho privádzaj
a k prameňom vôd čerstvých večnožitia;
pred vlkmi dravými ho ochráň, háj
a vymaň mocne z tlamy, keď čo schytia,
a ovce, ktoré v púšti zblúdily,
ó, priveď nazpäť, pastier premilý —
Spas ľud svoj, Hospodine!

Spas ľud svoj, Hospodine!
Dedictvu svojmu štedro požehnaj
a pas ho — *A vyvýš ho,* Vyvýšený,
až v nadohviezdny slávy svojej raj,
kde pokoj, radosť, spása bez premeny! —
Ach, v hlbokosti ešte vzdycháme,
kde o život náš trojí vrah sa kaše,
a z hlbokosti k Tebe voláme:
Ó, tiahni, Pane, vozvýš srdcia naše,
nás preveď pres boje a úpreky —
Spas, žehnaj, pas a vyvýš *na veky!*
Spas ľud svoj, Hospodine!

K Spasiteľovi.

I.

Vzdych veľkopiatočný.

Pod krížom Tvojím, drahý Spasiteľu,
s modlitbou vrúcou kľakám v pokore.
Ty skončil; splnil vôľu Otca celú —
I prinášam Ti pieseň vďaky vrelú
a slza jasá v mojom pozore.

Pre hriechy sveta v muke nekonečnej
smrť potupnú Ty mile podstúpil;
tak z moci hriecha, diabla, smrti večnej
i z moci pekla najvýš nebezpečnej
svoj padlý, hriešny ľud si vykúpil...

Príjm' v obeť srdcia ľudu kúpeného
za obeť hriešnym prinesenú nám...
Daj s Tebou mreť nám svetu, žiaďbam jeho,
mreť hriechu až do dychu posledného,
jaks umreť ráčil hriechu i Ty sám!

II.

Vzdych veľkonočný.

Pri hrobe Tvojom, drahý Spasiteľu,
s modlitbou zbožnou stojím s plesaním.
Ty skončil dielo, dospel k slávy cieľu —
I prinášam Ti pieseň plesu vrelú
s prehlučným mena Tvojho vzývaním.

Je prázdna, prázdna sluja Tvojho hrobu!
Tam niet Ťa — marné kroky zbožných žien —:
Ty vstal si slavne v tretieho dňa dobu —
Hallelujah! Ty skrušil vrahov zlobu —
A verným svitá večnožitia deň...

Ó, vládni, kraľuj v srdciach kúpeného
mzdou drahou ľudu, vždy buď blízky nám...
Daj s Tebou žiť nám nebu, sláve jeho,
žiť Tebe až do dychu posledného
a potom život večný daj nám sám!

K Bohu.

Oj, krásne, slávne priodel si zasi,
ó, Bože, svet svoj rúchom slávokrásy!
Zem, nebo šíre a všetko, čo žije,
Ti peje hymny, vďačné melodie;
od vtáčka až po slnko slávojasné
stvorenstvo všetko velebí Ťa hlasne:
»Česť Bohu, ktorý tvorí, drží, živí...«
Ó, príjm' tie hymny, Bože dobrotivý!

I môj hymn príjmi — (ó, by znel, jak sluší,
tak keby znel, jak hreje, páli v duši!) —
Môj prijmi hymn! Hľa, v škovránkovom tónu
i môj sa vznáša k slávy Tvojej trónu.
Môj príjmi hymn! Hľa, s vôňou tisíc kvetov
on spiecha k Tebe do nadhviezdnych svetov.
Môj príjmi hymn! Hľa, s hviezdou ligotavou
on velebí Ťa, zasýpa Ťa slávou...

A vyslyš prosbu: Spôsob: jak tie svety
i ľud Tvoj nech je slávne priodetý,
ho obleč mile — bez škvrny a vrásky —
v šat svätej viery, nádeje a lásky!

Večerná modlitba.

(Pre dietky.)

Ďakujem Ti z hĺbky srdca,
milý Otče môj na nebi,
žes mi dal i tohoto dňa,
čo mi bolo zapotreby.

Že si ma i tohoto dňa
chránil od všetkého zlého,
tiež i tatu, mamu, sestru
i bratríčka maličkého.

Spať už idem, zavrem oči;
Ty však, milý, mocný Bože,
oči Svoje upri strážou
na mňa i na moje lože.

Daj dobrú noc otcu, mame,
bratríčkovi, sestre, tete,
príbuzným a známym, áno
všetkým svojim dietkam v svete.

Áno, dobrú noc daj všetkým!
Zažeň od nás diabla zlého
a pošli nám k stráži vernej
anjela svojho svätého.

Ráno daj nám v zdraví zase
vstať a konať dobré diela,
pre milého Syna Tvojho
Jezukrista Spasiteľa!

U hrobu Miloslava Krčméryho.

U sviežej meškám mohyly
a teskním, teskním unylý
a srdca svojho stesk a tieseň
v tichunkú, zbožnú vpriadam pieseň.

Ach, v nemom tomto úkrytu
kto leží, kto to sní si tu?
kto skryl sa tu tak nečakane?
Oj, Miloslave — Jonatane...!

Ba teskno mi, a nie len mne,
no celučičkej rodine,
tej užšej širšej, v blízku-diali:
tu i tam srdce nyje, žiali.

Viď, toľko práce tu i tam —
a Ty už vypovedal nám?
Ty delník Pána svojho snažný,
Ty na Sione verný strážny ..

Viď, trvá, trvá viery boj —
A ty už ustal, skladáš zbroj,
ňouž narábal si rukou istou?
Ty statný bojovníku Kristov...

No Božia vôľa.. Hospodin
Ťa osláv! sladko odpočiň, —
tak vojdi v radosť svojho Pána —
Buď pamäť Tvoja požehnaná!

IV.

PÍSNĚ NÁBOŽNÉ.

Adventní písně.

I.

Nápěv: Ej, když̌e můj Ježíš přijde...

Přijdiž, Kriste! S tužbou vroucí
čeká tě tvůj věrný lid.
Zastkvěj se, ó, světlo stkvoucí,
v temnu hřícha, časných bíd.
Zažeň mraky děsné noci,
v denním světle, v svojí moci
stezkou spásy veď nás sám —
Přijdiž, Kriste, přijdiž k nám!

Přijdiž, Kriste, spáso hříšných!
Viz, jak slabí jsme a mdlí; —
jižť i bezpečných a pyšných
srdcem tužby zavládly:
Nedopusť nám zahynouti,
ztělesňuj v nás dobrá hnutí,
pouta mdlob lám mocně sám —
Přijdiž, Kriste, přijdiž k nám!

Přijdiž, přijdiž, prolom nebe,
vyslyš vroucí volání,
ó, nebeský, živý chlebe,
zdroji všeho žehnání!
Přijdiž! Stezkou urovnanou,
pozdvihnutou srdcí bránou,
vejdiž v srdce, ve svůj chrám —
Přijdiž, Kriste, přijdiž k nám!

II.

Luk. 3, 4.

„Připravujte cestu Páně"...

Jako: Ježíši, má radost...

Slyš, ó lide Boží:
Pán blízko, — a zboží
věčné s ním a v něm.
Blíží se již k tobě,
by příbytek sobě
zpravil v srdci tvém
a dal tobě z plnosti
milost, pokoj, utěšení,
život a spasení.

Věz však toto jistě:
Že jen v srdce čisté
vchází nebes Pán:
Zprav mu tedy cestu
k svého srdce městu
pozdvihna svých bran;
i vyvrz bez prodlení
z srdce svého kvas vší zlosti
a nešlechetnosti.

Ty sám, Jezukriste,
stvoř nám srdce čisté,
zprav je chrámem svým
a buď věčně s námi
s svými zásluhami
a svým spasením.
V pokání, na modlitbách
lkáme tužeb svých na výši:
Přijdiž se svou říší!

III.

Nápěv: Takto volá sám Syn Boží...

Přijdiž Kriste, vzácný hosti!
sprchni s nebes vysokosti,
rosa vzácná jitřenní:
občerstvi již naše srdce,
aby zaplesalo prudce
v tobě a tvém spasení.

Přijdiž, hosti přežádoucí,
Kriste, světlo světa stkvoucí:
zažeň tmu a mrákotu,
světlem svým nám zjasňuj cestu
k tomu nebeskému městu,
k věčné spáse, životu.

Přijdiž, hosti přemilený,
slíbené to símě ženy,
přijdiž, rýchle přijdiž k nám:
starého pak potři hada
na hlavu, ať nenapadá —
svaž ho, potři, přemoz sám.

Lkáme, důvěrně prosíme:
Ó, Abrahámovo símě,
přijdiž, prolom nebesa:
ať již všickni národové
požehnání velké, nové
vezmou — Sion zaplesá.

Přijdiž, Kriste Spasiteli,
by sme v hříších nezemřeli —:
Odpusť nám je, krví zmaž;
potom hříchů sám nás varuj,
spravedlnost svou nám daruj,
život tvůj buď život náš.

Přijdiž, Kriste, králi slávy,
povýš nad světem své hlavy,
kraluj sám uprostřed nás, —
žehnej, žehnej lidu svému,
věrně tobě poddanému —
vyvýš jej a věčně spas.

Kajícím a roztouženým
srdcem, s víry políbením
vítáme tě v tento čas —
Jdeš již! radost nad radostí —
vítej, vítej, vzácný hosti, —
Hosanna — ó, spomoz, spas!...

Písně postní.

I.

Nápěv: Takto volá sám Syn Boží...

Ó Beránku Boží tichý,
který snímáš světa hříchy
a jdeš vstříc své smrti již!
Vroucím srdcem k tobě lkáme:
osvěť nás, ať pravě známe
tebe a tvůj hořký kříž

Od Bethléma po Golgata
trním jde tvá noha svatá:
Prosíme tě: nauč nás
chtivě stíhat krok tvůj svatý,
trnistou se cestou bráti
na tvůj povel v každý čas

Trpěliv jsi, — úst svých slastných
neotvíráš v lkáních strastných:
Odpusť naše upění,
kterým zarmucujeme tě,
když nás kříž tvůj trápí v světě, —
přidej síl pak k snešení.

Ó Beránku umučený
pro nás, k našemu spasení,
obrát s kříže výsosti
na nás tvář svou milostivou:
pokání viz, víru živou:
zhlaď pak naše hříšnosti.

Sejmi hříchů našich břímě, —
potom v obět posvětíme
tobě srdce, život náš; —
ty pak cestou spásy pravou
v tu, v kterouž sám spěcháš, slávu
povoláš nás, povoláš...

II.

Nápěv: Ach, Bože, slyš mé lkání...

Vstaň, duše má! jdi s Pánem v lásce vřelé,
Kde getsemanská záhrada se stele;
Tam zbožně stůj
A považuj
Ten přetěžký boj svého Spasitele.

Aj, Ježiš teskní, rmoutí se a leká,
Před Otcem sklíčen na kolena kleká,
Můj Bůh a Pán
Jest ssužován,
A krvavý pot tváří Jeho steká.

Neb břímě hrozné, všeho světa hříchy
Na Sebe vzal On, Beránek ten tichý,
Jest zlořečen,
K zlým připočten —
Odtud ta tesknost, lkání, bolné vzdychy.

Ach, Pane můj, můj drahý Spasiteli,
I pro mé hříchy tak jsi sklíčen celý,
Ach, těžko mi,
Ach, líto mi...
Mé oči slzou pokání se ztměly.

Již lícem slza za slzou, hle, kane —
Ó, přijm' ji vděčně, Bože můj a Pane,
Za lásku Tvou
Nevýmluvnou,
Za krvavý pot, rány neslýchané.

Tvá krev mne obmyj od vší nepravosti,
Tvá úzkost těš mne v každé mé úzkosti,
Těš v smrti mne,
A konečne
Mne sprovoď, uveď nebes do radosti.

III.

(Zvláštním nápěvem.)

Ach, jakový to hlas se k nebi kroutí —
až tichne, zmírá želem srdce tluk —?
To Kristus lká u cíle těžké pouti,
bolesti plné, nevýslovných muk —:
Ó, přetěžkého zsinalých úst lkaní —
Slyš: »Eli, Eli lamah asabtani!...

Však jakový to hlas se nebi rouhá?
V něm triumf hříšný jestiť k slyšení —
Ach, nepřítel, ach, zášť a zloba pouhá
jak kochá v Kristovém se soužení,
i potřásá svou hlavou, ústa křiví:
»Ha, ha! sstoup s kříže, kterýž činíš divy!« —

V řeč nepřátelskou zlosti, posmívání
se míchá lásky věkověčné hlas,
hlas lásky, jenž se i k těm ještě sklání,
jichž vnitro zhyzdil nenávisti kvas —:
»Můj Otče, odpusť těmto jejich viny,
pomiluj, neboť nevědí, co činí!« —

Hlas poslední se vznáší k nebes krovu,
řeč překratičká, jedno slovo jen,
však vzácné, blahé: v jediném tom slovu
jest život věčný věrným připraven; —
po mračnách clivých blahé svitá ráno
v spasení plném slovu: »dokonáno!« —

A duch můj zbožně pod kříž ten se sklání
a k hlasům těm zní lkání mého hlas:
Ó, Bože, pro tvé věčné smilování
slyš prosbu vroucí: nezatracuj nás,
pro těžký kříž tvůj, pro tvé hořké rány
rač otevřít nám ráje svého brány!...

Píseň nábožná o Vstoupení Páně.

(Ev. Jána 12, 32.)

(Zvláštním nápěvem.)

Povýšený, zvelebený
Kriste, Spasiteli náš!
Naplň slibů slavných znění —
vyslyš lidu svého hlas:
K sobě, k sobě táhni nás,
k sobě táhni nás!

Byť i cestou utrpení,
přes neřest a časný kříž,
táhni lid svůj vykoupený
k nebi jen vždy výš a výš,
k sobě jen vždy blíž a blíž,
k sobě, k sobě blíž.

Byť po cestách temných, tmavých,
vždy nás k sobě táhni jen
podle slibů přelaskavých, —
vždyť tys světlo, jasný den —
Vždy nás k sobě táhni jen,
k sobě, k sobě jen!

Byť přes těžká pokušení,
s tělem, světem, ďáblem boj —
táhni k sobě, k oslávení,
vždyť tys naše síla, zbroj —
Táhna, v boji za nás stoj,
táhni, — za nás stoj.

Těžko, těžko nám jít k tobě:
na nás lpí, ach, hříchů tíž...
Dej se káti — táhni k sobě
pro tvé rány, pro tvůj kříž —
K nebi táhni výš a výš,
k sobě, k sobě blíž.

Smiluj, smiluj sa nad námi,
volání všech nás slyš hlas:
Otevři nám nebes brány,
jak lotrovi, a nás spas —
K nebi, k sobě táhni nás,
táhni nás a spas!...

Píseň o církvi.

Nápěv: Takto volá sám Syn Boží...

Na zdech tvých, Jeruzaléme,
rozestavím strážných plémě,
postavím stráž na Sion,
neb aj, proti němu škodně,
zlostně, podvodně a svodně
útočí zlý Babylon.

Tak Bůh mluvil ústy svého
proroka posvěceného, —
slovo své pak ztělesnil...
Slovo hlasné směle znělo,
oko strážné pilně bdělo,
Bůh pak hlavním v stráži byl.

Díka z toho, Bože, Tobě
vzdávaná buď v každé době
od nás myslí horlivou.
Prosíme pak: i na dále
rozestavuj na té skále
stráž svou věrnou, bedlivou!

Stráž to proti světa zlostem,
těla, ďábla, zlým mocnostem,
  jež útočí na Sion
jako někdy s velkou zlostí,
podvodem a žárlivostí
  hříšný, zpupný Babylon.

Stráže postav k ostříhání,
obilí a požehnání,
  po němž lační nepřítel, —
k stráži vína výborného
vinice své, aby z něho
  nepřítel neokoušel.

Sama lidská však, bez tvojí,
stráž, ó, Bože, neobstojí,
  jenž nedřímeš, sna neznáš —
Strážce věrný Izraele!
stráží svou nás přikry cele,
sám nás všechny mocně stráž!

Píseň o církvi soužené.

Mat. 8, 23—27.

Jako: Kriste, obránce...

Popatři, Bože, na církve své lodí,
viz mnohé její neřesti, nehody,
anť mořem bouřným usilně se plaví
v kraj spásy, slávy. —

Sám ssíláš s hůry příval zkušování,
jímž plavce voláš k věrnosti, k pokání,
upomínaje šumem strastných hodin:
Já jsem Hospodin.

S všech stran však hrozná vichřice se dvihá:
to svět zlý zlostně vzteká se a číhá;
hlas rouhání a potupy řeč divá
z větrů zavznívá.

A z spodu vlny rozvírají ústa —
Řvou: Sehlťme je, země jich buď pustá —
Plesají: Ha, již vidí oko naše:
— zlost satanáše. —

Tak s hůry příval, se strán povichřice,
a z spodu vlny zlé se vztekajíce,
lodičce slabé, malé hrozí krutým
již utonutím.

A v srdci plavce klesá, klesá víra,
duch jeho mnohou úzkostí se svírá, —
vždyť podobný jest tomu, kdo v zlou dobu
klesá do hrobu.

Ó, procit, Pane, zachovej, — hyneme...
což věčně na své zapomneš se plémě? —
Ó, pohroz víchru, moři; živly divé
zkroť milostivě.

Ó, procit, utiš živlů litých vření
pro zhoubu chudých, nuzných pro upění, —
pak pohodu dej přejnou k dosažení
břehu spasení! —

Hle, nespí ten, jenž stráži Izraele! —
On pohrozil — již mír se mořem stele;
však srdcem plavce osten výtky hmíři:
Ó, malé víry!

Ječ, moře lité, kormuťte se vody:
Pán s námi: — lodi k břehu doprovodí;
předs lkáme: Pane, lásko beze míry,
Ó, přispoř víry!

Píseň nábožná o pokání.

Nápěv: Ach, Bože, slyš mé lkání...

Proč teskníš, truchlíš, Ježíši, můj Pane,
proč slza bolná z oka tvého kane?
Ant povolně
a pokorně
k jeruzalemské ubíráš se bráně.

Lid vítá tě, stle palmy, roucha — plesá,
Hosanna jeho zní až po nebesa —
i pročež tak
tvůj vlhne zrak,
proč duše tvá až k zemi smutkem klesá?

Ó, slyším již tvé lkání bolem zchvělé...
ten národ zpurný zatvrdil se cele;
tvé volání
ku pokání
zní marně: nezná svého Spasitele.

I vidíš zjevně, jak se s nebes níží
trest Boží na něj s celou hroznou tíží —
Ó, skoro dost
pro jeho zlost
se časná, večná zkáza k němu zblíží.

Tys plakal však i nad našimi hříchy,
k nimž přiznáváme s pláčem se i vzdychy:
ach, smiluj se,
ach, slituj se,
zhlaď naše hříchy, ó Beránku tichý!

A chraň nás pro svou lásku nekonečnou
před bezpečností hříchu nebezpečnou,
dej se káti,
z hříchů vstáti,
ať nezhynem v nich smrtí druhou, věčnou!

Tvé rámě silné nechť svou církev chrání,
dej nám všem v pravé víře setrvání;
po těžkosti
té časnosti
na věky spas nás pro své smilování!

Synu, dej mi srdce své.

I.

Jako: Ó, přebídná světská marnost...

Dárce všeho na výsosti!
vše co mám, mám od Tebe;
vše, co jsem, z Tvé jsem milosti,
nic nejsem sám ze sebe;
i vyznávám, Pane milý,
že Tvá milost v každou chvíli
koná dílo milosti
beze vší v nás hodnosti.

Ó, jak přenesmírnou lásku
nám bídným si prokázal,
když si nás synovství páskou
se sebou, Otcem, svázal,
bychom »Abba, Otče milý!«
volajíce, ze vší síly
obraz Boží stíhali,
k nebi se sbližovali.

Předc' však bídná země lkala
pod hřích zavřená cele:
tu též láska Tvá nám dala
Smírce, Vykupitele.
Ó, bohatství té milosti!
Bídný já červ v poddanosti
před ní pokorně se ptám:
Co Ti, co za to vše dám?

Kdo zde vývod dá mi pravý,
Pane, ne-li slovo Tvé:
tatáž láska ke mně praví:
»Synu, dej mi srdce své!«
Ach, mé srdce plné zlosti,
kvasu vší nešlechetnosti,
jaté v světa, ďábla síť, —
Pane, mé chceš srdce mít?

Slza rosí hle mé skráně,
lká svědomí raněné:
»Srdce čisté stvoř mi, Pane:
srdce mé jest zkažené;«
očisť ho od nepravosti,
pomoz vyčistit kvas zlosti;
a pak znovuzrozené
sobě mějž posvěcené.

II.

(Zvláštním nápěvem.)

Dej srdce své mi, dej, ó, synu můj!
tak pravíš, Bože, králi věčné slávy.
Já slyšel tento milostný hlas tvůj
a doufanlivě pozdvihnul své hlavy
a chtivě, s plesem zbožným zvolal jsem:
Zde srdce mé, ó, Pane, vem je, vem!

V tom duše má se žalem zachvěla,
já zalkal tklivě: Mé chceš srdce, Pane?
Ach, ono oběť planá docela,
vždyť ono špatné, hříchem zbědované,
jest tělu, světu, ďáblu na pospas,
lpí na něm mnohý nepravosti kvas.

Ty chceš mít bídné srdce člověka?
Ty, Bože, z jehož tváři svatost svítí! —
Ó, rozumím, tys milost odvěká...
Mé oko slzou pokání se třpytí
a lkám a štkám a volám upřímně:
Stvoř, Bože, srdce čisté, nové mně! —

Stvoř, Bože, srdce nové všechněm nám:
rač každé tvrdé srdce obměkčiti,
rač srdce chladné zapáliti sám,
rač v srdce mrtvé vlíti nové žití,
rač z těžkých srdcí sňati břímě bíd,
rač srdce hříšné krví kříže smýt!

Stvoř, Bože, srdce nové, čisté nám
a posvěť je na věky k službě sobě,
nechť padnou modly k pekel hlubinám,
nechť nový člověk věrně slouží tobě
v spravedlnosti, v pravdy svatosti
zde časně, tam pak v blahé věčnosti!

Pojď za mnou!

I.

Nápěv: Kdo jen na Boha se spoléhá...

Pojď, následuj mne! volá mile
Pán Ježíš, světa Spasitel,
ten, kterýž po vítězném díle
v svou slávu cestou kříže všel —
zapřiž se každý, vem kříž svůj
a šlépějí mých následuj!

Jsem pastýř dobrý, jenž svou duši
sem za vás mile položil;
i následuj mne, jakož sluší,
ó, stádce moje, ze všech sil;
za mnou k vod živých hlubinám,
k zeleným spásy pastvinám!

Jsem světlo světa; já vám svítím
příkladem lásky, svatosti;
kdo spěchá za mnou celým žitím,
nebude chodit v temnosti,
přes smrt a hrobu mrákotu
pronikne k slávě, k životu.

Pojď za mnou! Já jsem k nebi cesta
ach, ovšem úzká, trnistá;
však do onoho slávy města
jen ona vede doista;
a proto vzhůru, lide můj,
tamž šlépějí mých následuj!

Pojď za mnou, za mnou věrně, směle!
ach, zmdléváš, klesáš, dobře znám;
však vzhůru srdcem! Já jsem v čele,
boj vedu, cestu klésním sám;
já vůdce tvůj, tvá síla jsem;
mne drž se víry ramenem! —

Ó, slyším tvé, můj Pane, zvání
a vděčně chci jít za tebou;
však prosím: pro tvé smilování
měj lítost s velkou mdlobou mou,
a splň své sliby milostné
a mocně k sobě táhni mne!

Ó, vzhůru, vzhůru, lide Boží,
Za Kristem Pánem spěchejme,
opusťme světa marnost, zboží,
Pánu se cele oddejme,
bychom s ním tuze spojení
věčného došli spasení.

II.

Nápěv: Hospodin ráčí...

Pojď za mnou! volá Spasitel, rek silný,
ten pastýř dobrý, vůdce neomylný;
pojď! zapřiž sebe, vezmi kříž svůj na se,
a následuj mne věrně v každém čase!
Pojď každý, každý! úzkou ovšem cestou,
však vede ona k věčné slávy městu! —

Ó, slyším, co tvá sladká ústa praví,
ó, Pane můj, můj Bože, Králi slávy,
ó, světlo moje, srdce mého radost,
má schráno silná, i mé duše žádost,
můj hrade pevný, cesto jistá v nebe —
chci, milerád chci následovat tebe!

Však pohleď, Pane, v jakém stojím boji,
svět, ďábel, tělo jak mi v cestě stojí,
i poutá nohy, zemdlívá mne mukou —
ó, pomož, Pane, zachyť mne svou rukou,
sám bojuj za mne, pozdvihuj mé hlavy,
klésni mi cestu k cíli věčné slávy!

Chci za tebou jít vírou, láskou vzňatý
buď z Getsemane zveš, buď od Gabbaty,
buď s Golgaty, kde zmíráš skloně hlavu,
však touž ty cestou ve věčnou všel's slávu,
a odtud voláš: Za mnou k nebes bráne! —
Jdu rád, ach, přerád — Pomož k cíli, Pane!

Píseň v soužení.

Jako: Den uchází...

Hospodine, Věrný strážce Siona!
K tobě volá Lid tvůj, pláče a stoná:
Slyš laskavě Jeho bolné lkání,
Sešliž pomoc, zahoj jeho rány.

Nepřátelsky Proti němu povstává
Duchovní zlost I knížatstva nepravá
Puntuje se Zloba proti němu,
Bezživotí strojí ssouženému.

V bojech svých on Ustává již a hyne —
Přispěj ty mu K pomoci, Hospodine:
Pavezu svou Štít též vzchyť v rýchlosti,
Skry nás v skrýši své všemohoucnosti.

Ach, vždyť známe, Že na nás to soužení
Sám dopouštíš Pro mnohá prohřešení:
Proto dáváš Žít o pláče chlebe,
Že zhrdáme často chlebem nebe.

A napájíš Z hořkých studníc střádání
Proto jistě, Poněvadž tvé volání,
Jímž nás voláš K zdrojům věčnožití,
V poušti zmírá — lid nespěchá k pití.

Proto pustne Dům náš, nebo se dvojí
V nesvornosti A v neblahém rozbroji,
Převrácenost Mnohá v něm též hostí,
Snad príčinou naší netečnosti.

Proto nejprv Ducha svého svatého
Sešliž v srdce Jednoho z nás každého,
Ať moc jeho Mdlobu v sílu mění
A působí pokoj a spasení.

A jak mile Vzezřels v smilováních svých
Na Sodomské Pro deset spravedlivých,
Odpusť i nám Zbytek pro některý —
Zbraňuj zlé též setříti nás sběři.

Neb, aj, táhnou Bezbožní meč k vraždění,
Natahují Lučiště k porážení: —
Zvráť meč jich ať Duše jejich raní,
Lučiště jich přiveď k polámaní.

Ovšem, splň slib, Že chceš v každém soužení
Vzývajícím Tě přispeť k spomožení:
Vykup tedy — Prosíme tě směle —
Z úzkostí všelikých Izraele.

Hospodine! Spas lid svůj vykoupený;
Dědictví své Nevydávej v setření:
Požehnej mu Ráděj — k zrůstu vděky, —
A pas je i vyvýš až na věky.

Píseň ranní.

Jako: Chvála buď na výsosti

Kde v jasném trůníš stanu
nad zemí, jatou v hřích,
ta k tobě, svému Pánu,
obrácím očí svých.
Ó, poslyš hlasu mého,
nímž tebe velebím;
ó, nakloň ucha svého
hneď v jítře k prosbám mým

Snem těžkým obtížený
spočíval sem, tys' bděl,
ó, strážce vyvýšený,
mne v schráně své si měl.
Kde lidská zlost hrozila,
ty odvrácels' ji sám:
kde ďábla zlého síla,
tvůj anjel strážil tam.

A když rozbřeskla záře,
s temností prchnul sen:
stvoření všeho tváře
hle, nový zjasnil den, —
ó, přijmi díky vroucí,
jež z toho ti vzdávám,
ó, Otče všemohoucí,
žes' byl příbytkem nám

Však jestli zákon údů
ku zlému zváží nás,
ó, nechtěj vcházet k soudu,
vždyť mdloby naše znáš;
ach, odpusť prohřešení,
všaks' Otcem milosti,
k pokání, k polepšení
dej hříšným chtivosti.

Rač dáti Ducha svého
dobrého s výšin svých,
kterýžby z nás každého
po stezkách vodil tvých,
abychom jeho mocí
zlá hnutí rušili,
uprostřed žití noci
v něm měli posily.

Jak slunce krásné svítí
v své dobročinnosti,
tak našeho ať žití
též světlo v časnosti,
ať dobré naše vidí
svět skutky, a svého
ať sláví z' skutků lidí
Otce nebeského.

Bez tvého požehnání
pot darmo rosí tvář:
ó, Otče všeho dání,
nechybiž tvůj nám zdar;
požehnej prácem našim,
k nimž přistoupíme zas
a když starosti snášim,
zbytečných varuj nás!

Však jestli, Pane žití
i smrti, někdo z nás
dnes měl by snad umříti,
ty duši jeho spas;
dej pokojné skončení
nám všem, když uplyne
čas tebou vyměřený —
spas nás, Hospodine!

Píseň večerní.

Jako: Slunce nádherně vzchází...

Za milost tvou nejvyšší Dobrořečí tobě
Duše naše, Ježíši, V té večerní době,
Žes věrně Toho dne
Nás všech opatroval, K večeru dochoval.

Slunce spravedlnosti, Pane Jezu Kriste!
Když zachází v temnosti Slunce nebes čisté,
Ty buď sám Světlem nám,
Svěť nám, slunce krásné, Nádherné a jasné.

Osvěcuj vníternosti Naše, světlo věčné
A zaháněj temnosti Hřícha nebezpečné,
Abychom v temnu tom
Věčně neusnuli A nezahynuli.

Kriste, Kníže pokoje, Který v duších, v světě
Zpokojuješ rozbroje, Přijď k nám, prosíme tě,
Mluvě k nám: Pokoj vám!
Nezkráť milost hojnou: Dej nám noc pokojnou.

Ó, strážce Izraele, Jenž nespíš, tvé oko
Strážně nechať se stele Na nás, když hluboko
Spíme v svých Příbytcích,
Nebo neostojí Stráž lidská bez tvojí.

Ramenem svým vztaženým Zažeň ďábla zlého,
Chráň nás pred člověkem zlým, Živlu chráň škodného,
A tak od Všech nehod
Na duši, na těle Zachráň Izraele.

Když pak jednouc života Večer k nám přispíší,
Zůstaň s námi dobrota, Milost tvá Ježíši,
Dej nám všem V blaženém
Pokoji zemříti, K tobě pak přijíti.

Nábožná píseň
k poděkování za úrody zemské.

Nápěv: Ó, duše má, rozpomeň se...

Vzhůru srdcem, lide Boží!
vzdejmež Bohu díky, čest,
chválu Jeho rty nechť množí,
nebť On dobrotivý jest!
Vzleťtež písně vděčnosti
k trůnu Jeho milosti,
vzplaniž prudce oběť vroucí
na oltářích našich srdcí!

Přijmiž, Bože, Lásko věčná,
oběť srdcí, díků hlas,
jimiž rodina Tvá vděčná
vděčí se Ti v tento čas
za dary, jež ruka Tvá
v lásce štědrá, bohatá,
z lůna země toho léta
vznesla k vyživení světa!

Víme ovšem, že jsme toho
hříšní nezasloužili,
než raději hladu mnoho:
však Ty, Otče přemilý,
pro Krista nám shovíváš,
nad zástupy lítost máš,
dáváš tělu chleba dosti
navzdor naší nehodnosti.

Tím vroucněji za Tvé dary
Tobě dobrořečíme,
nítím' oběť na oltáři,
a pokorně prosíme:
nechť Tvá milost veliká
obměkčuje hříšníka:
dobrota Tvá, Tvé žehnání
mocně veď nás ku pokání.

Dávej nám i napozatím
vezdejší chléb, Otče náš,
a řeď nás svým Duchem svatým,
bychom, co nám požehnáš,
užívali v mírnosti,
bez vší prostopašnosti,
lakomství se varovali
chudým v lásce spomáhali.

Předně Tvého hledat pilně
království nás nauč sám,
a pak jistě neomylně
jiných věcí přidáš nám;
nauč, Lásko odvěká,
každičkého člověka —
buď má skrovnou žeň, neb mnohou —
bohatým byť v Tobě, Bohu.

Rač na roli Ducha dáti,
ó, Pane, žeň bohatou,
dělníky pak vysílati
po všem světě na žeň svou,
a když v poslední ten den
svitne slávy věčné žeň;
shromažď nás co snopky zralé
v humno slávy neskonalé!

Písně nábožné.

(K památce reformace.)

I.

Nápěv: Jak pěkně svítí dennice...

Ajhle, miznou bludů mraky!
Vzhůru, církvi, vděčné zraky
K jasné nebes výsosti!
Znětež, chvalozpěvy hlasné
Rozstkvělo se slunce krásné,
Slunce pravdy, milosti.

V tomhle Světle
Choďme stále K Boží chvále
V Boží moci —
Sláva budiž Bohu Otci!

Milost Boží a v ní spása
Dušem kajícím se hlásá
Skrze víru v Bohsyna;
V jeho zásluhách na kříži
Vykoupení již se blíží,
Sláva též Hospodina,
Hlučné, Zvučné
Žalmy za tu milost ze rtou
Věrných plynou:
Sláva budiž Bohu Synu!

Dílo z Boha vykonané,
Boží milostí žehnané,
Zkvětá ve všech končinách
A požehnání k spasení
Všemu přináší stvoření
V chrámích, v školách, v rodinách.
I k nám Bůh sám
V tom se sklání: Požehnání
Hojný pramen —
Sláva Bohu Duchu! Amen.

II.

Jako: Hospodin ráčí...

Ó, Jezu Kriste, světa Spasiteli!
V toběť se Sion s plesáním veselí,
že ve tmách bludů zastkvěl si se zase
co Pán a Bůh náš v dokonalé kráse:
noc pominula a vzešel den spásy,
zač slavíme tě vroucně všemi hlasy.

Ty sám jsi všecka spravedlnost naše,
tys potřel mocně hlavu satanáše,
tys vykoupení naše, moudrost pravá,

uhelní kámen, církve grunt i hlava,
tys síla naše, naše posvěcení —
Buď tobě sláva, čest i zvelebení —

Rač zachovat nás při svém svatém Slovu,
dej víru živou, poslušnost též novou,
i zapál srdce, bychom bez pochyby
na milostné tvé spoléhali sliby,
a doufání své vždycky měli v tobě
navzdor lsti ďábla a vší jeho zlobě.

V svátostech, v Slovu zůstávej vždy s námi,
svou církev žehnej věrnými svědkami,
a shromažď všecky národy, svět šírý
skrz různost řečí v svazek jedné víry
a v jedno tělo, jehož ty jsi hlavou —
Spas lid svůj, zveleb a povýš v svou slávu!

OBSAH.

III. Rôzne:

prívety, dumky, vzdychy a modlitby.

Strana

IV. Písně nábožné.

Opravy tlače.

Na str. 15 od dola 16 riadok: miesto väznov, má stáť ***veznov.***
» 20 od hora 16 » » ťvoj » » *svoj.*
» 26 od dola 14 » » pútí » » ***púti.***
» 31 od dola 6 » » žádnou » » ***žiadnou.***
» 37 od hora 10 » » »volá« » » *„vraví“.*
» 43 od hora 3 » sa dopĺňa: »splesaly, — **áno**, náš Ty splácaš dlh«.
» 43 od hora 5 » sa dopĺňa: »vziať slávu, česť **i** moc **i** velebnosť«.
» 64 od dola 13 » sa dopĺňa: nad hlavami, hľa, *plamy* pozablysly.
» 80 od dola 15 » miesto: sa jasný, má stáť: *sa jasní.*
» 123 od hora 1 » » I káza! » » *I kázal.*
» 130 od dola 12 » » »žitie tvoje celé«, má stáť: »tvoje celé *žitie*«.
» 137 medzi 2-hým a 3-tím riadkom od hora má byť ešte riadok: *»čo z prázdneho sa hrobu krásne zorí«.*
» 164 od dola 14 r má stáť: »ať plníme ***tvé vůle svatý hlas***«.
» 166 od hora 4 r. dvojbod (:) nenie potrebný.
